

ગુજરાત રાજ્યના શિક્ષણવિભાગના પત્ર-કમાંક
મશબ / 1212 / 373 / છ, તા. 10-4-2012 — થી મંજૂર

عربી

جماعت ૭

અરેબિક ધોરણ ૭

પ્રતિજ્ઞાપત્ર

ભારત મારો દેશ છે.
બધાં ભારતીયો મારાં ભાઈબહેન છે.
હું મારા દેશને ચાહું છું અને તેના સમૃદ્ધ અને
વૈવિધ્યપૂર્ણ વારસાનો મને ગર્વ છે.
હું સદાય તેને લાયક બનવા પ્રયત્ન કરીશ.
હું મારાં માતાપિતા, શિક્ષકો અને વડીલો પ્રત્યે આદર રાખીશ
અને દરેક જણ સાથે સભ્યતાથી વર્તાશ.
હું મારા દેશ અને દેશબાંધવોને મારી નિષ્ઠા અર્પું છું.
તેમનાં કલ્યાણ અને સમૃદ્ધિમાં જ મારું સુખ રહ્યું છે.

રાજ્ય સરકારની વિનામૂલ્યે યોજના હેઠળનું પુસ્તક

ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ
‘વિદ્યાયન’, સેક્ટર 10-એ, ગાંધીનગર-382010

© ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર

આ પાઠ્યપુસ્તકના સર્વ હક ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળને હસ્તક છે.
આ પાઠ્યપુસ્તકનો કોઈ પણ ભાગ કોઈ પણ રૂપમાં ગુજરાત રાજ્ય શાળા
પાઠ્યપુસ્તક મંડળના નિયામકની લેખિત પરવાનગી વગર પ્રકાશિત કરી શકશે નહિ.

વિષય-સલાહકાર

ડૉ. મુહમ્મદ જુબેર કુરેશી

લેખન-સંપાદન

ડૉ. ચાંદબીબી એ. શેખ

મૌલવી અણ્ણુલકાદિર પટની (નદવી)

શ્રી ઉમરજી મુહમ્મદ યાકૂબ શેખ

શ્રી જેડ. જી. શેખ

શ્રી જુનેદ એ. માકાણોજિયા

શ્રી મુહમ્મદ ઈકરામ એમ. દરગાહી

સમીક્ષા

શ્રી ઈકબાલહુસેન જી. બોકડા

શ્રી મુહમ્મદ સિદ્દીક ડી. કુરેશી

શ્રી એમ. એસ. સબૂરિયા

શ્રી જિયાઉદીન હુક્કા એન.

શ્રી સૈયદ નસીમ અખ્તર

શ્રી હુમૈરા એમ. શેખ

ભાષાશુદ્ધિ

શ્રી મતવા કુરેશી અંજૂમખાનમ (ગુજરાતી ભાષા)

નિર્માણ-આપોજન

શ્રી હરેન પી. શાહ

(નાયબ નિયામક : શૈક્ષણિક)

મુદ્રણ-આપોજન

શ્રી હરેશ એસ. લીભાચીયા

(નાયબ નિયામક : ઉત્પાદન)

પ્રસ્તાવના

એન.સી.ઈ.આર.ટી. દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા નવા રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમના અનુસંધાનમાં ગુજરાત રાજ્ય માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ પણ નવા અભ્યાસક્રમ તૈયાર કર્યા છે. આ અભ્યાસક્રમ ગુજરાત સરકાર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે.

ગુજરાત સરકાર દ્વારા મંજૂર થયેલ ધોરણ 9, અરેનિકના નવા અભ્યાસક્રમ અનુસાર તૈયાર કરવામાં આવેલું આ પાઠ્યપુસ્તક વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ મૂક્તાં મંડળ આનંદ અનુભવે છે.

આ પાઠ્યપુસ્તક પ્રસિદ્ધ કરતાં પહેલાં એની હસ્તપ્રતની આ સ્તરે શિક્ષણકાર્ય કરતા શિક્ષકો અને તજ્જ્ઞો દ્વારા સર્વાંગી સમીક્ષા કરાવવામાં આવી છે. શિક્ષકો તથા તજ્જ્ઞોનાં સૂચનો અનુસાર હસ્તપ્રતમાં યોગ્ય સુધારાવધારા કર્યા પછી આ પાઠ્યપુસ્તક પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે.

પ્રસ્તુત પાઠ્યપુસ્તકને રસપ્રદ, ઉપયોગી અને ક્ષતિરહિત બનાવવા માટે મંડળે પૂરતી કાળજી લીધી છે. તેમ છતાં શિક્ષણમાં રસ ધરાવનાર વ્યક્તિઓ પાસેથી પાઠ્યપુસ્તકની ગુણવત્તા વધે એવાં સૂચનો આવકાર્ય છે.

પી. ભારતી (IAS)

નિયામક

તા. 04-11-2019

કાર્યવાહક પ્રમુખ

ગાંધીનગર

પ્રથમ આવૃત્તિ : 2013 પુનઃ મુદ્રણ : 2016, 2017, 2018, 2019, 2020

પ્રકાશક : ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, 'વિદ્યાયન', સેક્ટર ૧૦-એ, ગાંધીનગર વતી પી. ભારતી (IAS), નિયામક.

મુદ્રક :

મૂળભૂત ફરજો

ભારતના દરેક નાગરિકની ફરજ નીચે મુજબ રહેશે :*

- (ક) સંવિધાનને વફાદાર રહેવાની અને તેના આદર્શો અને સંસ્થાઓનો, રાષ્ટ્રધ્વજનો અને રાષ્ટ્રગીતનો આદર કરવાની;
- (ખ) આજાદી માટેની આપણી રાષ્ટ્રીય લડતને પ્રેરણા આપનારા ઉમદા આદર્શોને હદ્યમાં પ્રતિષ્ઠિત કરવાની અને અનુસરવાની;
- (ગ) ભારતનાં સાર્વભૌમત્વ, એકતા અને અખંડિતતાનું સમર્થન કરવાની અને તેમનું રક્ષણ કરવાની;
- (ધ) દેશનું રક્ષણ કરવાની અને રાષ્ટ્રીય સેવા બજાવવાની હક્કાથતાં, તેમ કરવાની;
- (ચ) ધાર્મિક, ભાષાકીય, મ્રાદેશિક અથવા સાંપ્રદાયિક ભેદોથી પર રહીને, ભારતના તમામ લોકોમાં સુમેળ અને સમાન બંધુત્વની ભાવનાની વૃદ્ધિ કરવાની, ખીઓના ગૌરવને અપમાનિત કરે તેવા વ્યવહારો ત્યજી દેવાની;
- (છ) આપણી સમન્વિત સંસ્કૃતિના સમૃદ્ધ વારસાનું મૂલ્ય સમજ તે જાળવી રાખવાની;
- (જ) જંગલો, તળાવો, નદીઓ અને વન્ય પશુપક્ષીઓ સહિત કુદરતી પર્યાવરણનું જતન કરવાની અને સુધારણા કરવાની અને જીવો પ્રત્યે અનુકૂળ રાખવાની;
- (ઝ) વૈજ્ઞાનિક માનસ, માનવતાવાદ અને જિજ્ઞાસા તથા સુધારણાની ભાવના કેળવવાની;
- (ટ) જાહેર મિલકતનું રક્ષણ કરવાની અને હિંસાનો ત્યાગ કરવાની;
- (થ) રાષ્ટ્ર પુરુષાર્થ અને સિદ્ધિનાં વધુ ને વધુ ઉન્નત સોપાનો ભણી સતત પ્રગતિ કરતું રહે એ માટે, વૈયક્તિક અને સામૂહિક પ્રવૃત્તિનાં તમામ ક્ષેત્રે શ્રેષ્ઠતા હંસલ કરવાનો પ્રયત્ન કરવાની;
- (ડ) માતા-પિતાએ અથવા વાલીએ 6 વર્ષથી 14 વર્ષ સુધીની વયના પોતાના બાળક અથવા પાલ્યને શિક્ષણની તકો પૂરી પાડવી.

*ભારતનું સંવિધાન : કલમ 51-ક

المُحتَويات

	مَادِيَّة	الرَّسْمُ
1	مَادِيَّة	1
4	دَرْسٌ جَدِيدٌ	2
7	الْحَوَارُ	3
12	كَبِيرُ الْوُزَّارَاءِ يَخْطُبُ الْقَوْمَ	4
17	الْسُّؤَالُ عَنِ الْمَعْلُومَاتِ الْهَامَّةِ	5
21	الْكِيمِيَاءُ	6
26	وَطَنُنَا الْهِنْدُ	7
30	مُسَابِقَةٌ	8
33	بَرُ الْوَالِدِينِ	9
37	اللَّهُ رَبِّي	10
38	إِلَى الْعَمَلِ	11
40	النَّحْلَةُ	12
42	أَعْمَالُ الْجُهْدِ وَالصَّابِرِ	13
46	النَّصَائِحُ	14
50	السَّمَاءُ	15
54	الْمَلِكُ الْعَادِلُ	16
58	الْمُحَادَثَةُ بَيْنَ الْأُسْتَاذِ وَالطلَّابِ	17
61	سُوقُ الْبَلْدِ	18
65	شُؤُونُ عَسْكَرِيَّةٍ	19
69	جِسْمُ النَّبَاتِ (1)	20
72	جِسْمُ النَّبَاتِ (2)	21
75	شَرُورُ خَيْرٍ	22
78	الطَّائِرُ	23
79	تَرْنِيمَةُ اللَّيْلِ	24

رَجَعَ أَخِي مِنَ الْحَجَّ، فَرُحِبَ بِهِ مِنْ أَصْدِقَائِهِ وَفَرِحَ أَهْلُ الْبَيْتِ كَثِيرًا، وَفَرِحَتْ أُمِّي وَأَخْوَاتِي
جِدًّا، وَصَنَعْتُ أُمِّي وَأَخْوَاتِي طَعَامًا، وَدَعَوْنَ إِلَيْهَا الْأَقْارِبَ وَالْأَصْدِقَاءَ، قُلْتُ لِأَخْوَاتِي: هَلْ دَعَوْتُنَّ
الْعَمَّةَ حَدِيجَةَ؟ قُلْنَ: لَا، فَدُعِيَتْ حَدِيجَةُ إِلَيْهَا.

فَفَرَشْنَا فِرَاشاً نَظِيفًا أَمَامَ الْبَيْتِ، وَوَضَعْنَا أَبَارِيقَ فِيهَا مَاءً لِغَسْلِ الْأَيْدِي، وَوَضَعْنَا صَابُونًا
وَمِنْشَفَةً وَبُسْطَةً سُفْرَةً وَاسِعَةً، فَحَضَرَ النَّاسُ فَأَسْتَقْبَلُهُمْ أَخِي، وَقُلْنَا: مَرْحَبًا وَجَلَسُوا قَلِيلًا،
وَحَضَرَ الطَّعَامُ، فَجَلَسَ الضُّيُوفُ حَوْلَ السُّفْرَةِ، قَدَّمْنَا الرَّغِيفَ الْحَارَ وَالْخُضْرَ وَالرُّزَ فِي صُحُونٍ
فَسَمَّوْا اللَّهَ وَأَكَلُوا بِرَغْبَةٍ.

سَأَلْتُ صَدِيقِي مُحَمَّدًا بَعْدَ فَرَاغِ الطَّعَامِ، ”كَيْفَ وَجَدْتَ الطَّعَامَ؟“ قَالَ: كَانَ الطَّعَامُ لَذِيدًا
وَشَهِيًّا، ثُمَّ قَامُوا وَغَسَلُوا أَيْدِيهِمْ وَمَسَحُوهَا بِالْمِنْشَفَةِ وَجَلَسُوا إِلَى أَخِي يَتَحَدَّثُونَ، قَالَ لِي أَخِي:
سُئِلْتُ عَنْ أَحْوَالِ الْحِجَازِ فَأَجَبْتُ عَنْ أُسْئِلَةِ أَصْدِقَائِي فَاشْتَاقُوا إِلَى الْحَجَّ.

૨૧૫૧૬

رُحْبَ بِهِ	સ્વાગત કરાયું
صَنَعْتُ	તેણીએ રાંદ્ય/તેયાર કર્યું
الْعَمَّةُ	કાલ
نَظِيفًا	સુધા, સ્વચ્છ
مِنْشَفَةٌ	ટુવાલ
سُفْرَةٌ	(દસ્તરખાન)
أَبَارِيقٌ	લોટા (એ.વ.)
أَلْأَقْارِبُ	સંભંધીઓ
فَرَشْنَا	અમે પાથર્યું
صَحُونٌ	થાળીઓ (એ.વ.)
رَغِيفٌ	રોટલી
شَهِيًّا	સ્વાદિષ્ટ

1. નીચે આપેલા વાક્યોનું અરબી ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) મારા પિતા હજ પઢીને આવ્યા.	(2) અમે પાથરણું પાથર્યું.
(3) બધા રસપૂર્વક જમ્યા.	(4) અમને હજ પઢવાનો શોખ થયો.
(5) અમે તેઓને અભિનંદન પાઠવ્યા.	

2. નીચે આપેલા વાક્યોનો માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

فُرِئَةُ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ.	(1) نَظَرْنَا إِلَى الْكَعْبَةِ الْمُكَرَّمَةِ.
أَكَلْنَا الطَّعَامَ بِرَغْبَةٍ.	(2) غَسَلْتُمُ الْأَيُّدِي بِالصَّابُونِ.
	(3) ذَهَبُوا إِلَى الْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ.
	(4) (5) نَصَرْتَ فَتَحْتَ أَكَلَ غَسَلْتُ ذَهَبْتُ

3. નીચે આપેલા એકવચનનાં રૂપોને બહુવચનમાં ફેરવો :

ذَهَبْتُ (2)	غَسَلْتُ (3)	أَكَلَ (4)	فَتَحْتَ (5)	نَصَرْتَ (1)

4. નીચે આપેલા અરબી શબ્દોના અર્થ લખો :

الْأَقَارِبُ	(1)	الْفِرَاشُ	(2)	الرَّغِيفُ	(3)
الْأَضِيْفُ	(4)	الْأَصْدِقَاءُ	(5)		

સમજૃતી

મારું ના પહેલા અક્ષર માટે માનાવવા માટે પણ માનુષી મારું ના પહેલા અક્ષર

ઉપર – (પેશ) લગાડવામાં આવે અને બીજા અક્ષર ઉપર – (ઝેર) લગાડવામાં આવે છે. જ્યારે છેલ્લો અક્ષર

જે તે સ્થિતિમાં એટલે કે જબરવાળો જ રહે છે. જેમકે,

عُبَدَّ ۖ عَبَدَ ۖ نُصِرَ ۖ نَصَرَ

ماضی مجهول اےٽلے کرتا نہیں اےٽلے جے مان کرتا باتا و واہا مان آایو ہوئے۔ جیسا رے ماضی معرف

وارشنا کر واہا مان ن آیو ہوئے پر تھے کیا نے کرم سائے جو دواہا مان آیا ہوئے۔ جے مکے،

ماضی معرف وانچھے ہامیدہ قرآن حامد (1) ہے۔

ماضی مجهول کوئی آن وانچواہا مان آیو ہوئے۔ (2) ہے۔

عپرنا پھلے عداہ راشا مان وانچنا رہامیدہ ہے تے سپषٹ ثابت ہے اےٽلے کے کرتا نہیں آویا جا ہے۔

جیسا رے بیجا عداہ راشا مان کوئی آن وانچواہا مان آیا ہے، پر تھے کوئی وانچے ہے تئی آویا جا ہے۔

ماضی مثبت نا ہوئے :

بھلے یعنی جمع	دھی یعنی تثنیہ	اوہد. و.	
نصرُوا	نصرًا	نصر	مذکور
نصرُنَ	نصرَتَا	نصرَت	مؤنث
نصرُتُمْ	نصرُتُمَا	نصرُت	مذکور
نصرُتُنَ	نصرُتُمَا	نصرُتِ	مؤنث
نصرُنَا	نصرُنَا	نصرُت	مذکور / مؤنث

ماضی مجهول نا ہوئے :

بھلے یعنی جمع	دھی یعنی تثنیہ	اوہد. و.	
نصرُوا	نصرًا	نصر	مذکور
نصرُنَ	نصرَتَا	نصرَت	مؤنث
نصرُتُمْ	نصرُتُمَا	نصرُت	مذکور
نصرُتُنَ	نصرُتُمَا	نصرُتِ	مؤنث
نصرُنَا	نصرُنَا	نصرُت	مذکور / مؤنث

الْأُمُّ: أَرَجَعْتُ مَرْيَمَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ يَا بُنَىَّ؟

سَعِيدٌ: لَا. مَا رَجَعْتُ إِلَى الْأَنِ، بَلْ مُعْظَمُ الطَّالِبَاتِ مَا رَجَعَنَ إِلَى الْأَنِ.

الْأُمُّ: أَرَجَعَ أَخُوكَ قَاسِمَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟

سَعِيدٌ: مَا رَجَعَ إِلَى الْأَنِ وَجَمِيعُ الطُّلَابِ مَا رَجَعُوا إِلَى الْأَنِ.

الْأُمُّ: أَقْرَءَ الْيَوْمَ دَرْسَ جَدِيدٍ؟

سَعِيدٌ: لَا. مَا قْرَءَ الْيَوْمَ دَرْسَ جَدِيدٍ.

الْأُمُّ: أَكْتَبَتِ التَّمْرِينَاتُ الْجَدِيدَاتُ؟

سَعِيدٌ: مَا كُتِبَتِ التَّمْرِينَاتُ الْجَدِيدَاتُ.

سَعِيدٌ: يَا أَخَوَاتِي! أَمَا غَسَلْتُنَّ قُمْصَانِي؟

الْأَخَوَاتُ: لَا، مَا غَسَلْنَا قُمْصَانَكَ يَا أَخِي،

وَنَغْسِلُهَا بَعْدَ يَوْمٍ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

جَاءَ قَاسِمٌ بَعْدَ قَلِيلٍ، قَالَتِ الْأُمُّ: أَمْنِعْتَ أَنْتَ وَأَصْدِقَائِكَ عَنِ الْخُرُوجِ مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟

قَالَ: لَا، مَا مَنِعْنَا عَنِ الْخُرُوجِ مِنَ الْمَدْرَسَةِ.

بَلْ مَكَثْنَا لِحَفْلَةٍ عُقِدَ فِيهَا.

વધારે પડતી/ઘણી ખરી **મુશ્કેલી**

રાજુ તે પાછો ફર્યો

અમે રોકાયા **મકના**

નવો પાઠ ડર્સ જાડીદ

ફુલચાં (એ.વ.) બુશાર્ટ, ખમીસ, શાર્ટ (બ.વ.) (ફેમિચિસ્ટ)

સભા હફ્લે

સ્વાદયાય

1. નીચે આપેલા વાક્યોનું અરભી ભાષામાં અનુવાદ કરો :

- (1) શું હમીદ શાળાએથી પાછો નથી ફર્યો?
- (2) શું બહેનોએ શાર્ટ નથી ધોયા?
- (3) આજે નવો પાઠ વાંચવામાં આવ્યો.
- (4) શું મહેમાનએ પાણી નથી પીધું?
- (5) બહેનોને શાળામાંથી નીકળતાં રોકવામાં આવ્યા.

2. નીચે આપેલા વાક્યોનું માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

હેલ કુરો દર્સ આયુમ?	(2)	હેલ રાજુ રાશિદ મન્ મદરસે?	(1)
મકના લહફ્લે ઉચ્ચાદ ફિયા.	(4)	અમા હફ્તેનું દર્સ સુકુમ?	(3)
નહુન નેત્રના લી હદ્દિચે.			

3. નીચેના શબ્દોને માં ફેરવો :

નસ્ર	(5)	ઓકલ	(4)	ફાટ	(3)	સરબ	(2)	ફરો	(1)

4. નીચેના શબ્દોને માં ફેરવો :

مુન્	(5)	કુતબ	(4)	શરબ	(3)	ગુસીલ	(2)	સુમા	(1)

સમજૂતી

ماضી મન્વી (નકારાત્મક ભૂતકાળ) બનાવવાની રીત:

માસ્ટ્રિક્યુલેશન (નકારાત્મક ભૂતકાળ)ની આગામી લગાડવાથી (મા) બનાવવાની રીત:

મા નસ્ર હીનસ્ર ને અને મા કૃત હી કૃત

ماضી મન્વી માર્ગ નો કોઈ ના

جمع (અ.બ.)	تشيية (અ.બ.)	واحد (અ.બ.)	
મા કૃત્યો	મા કૃતા	મા કૃત	મુદ્દ્ધર
મા કૃત્યન	મા કૃત્યા	મા કૃત્ય	મુન્દ્ધ
મા કૃત્યું	મા કૃત્યમા	મા કૃત્ય	મુદ્દ્ધર
મા કૃત્યનું	મા કૃત્યમા	મા કૃત્ય	મુન્દ્ધ
મા કૃત્યના	મા કૃત્યા	મા કૃત્ય	મુદ્દ્ધર/મુન્દ્ધ

سَأَلَنِي بَعْضُ أَصْدِقَائِي، هَلْ جَاءَ صَدِيقُكَ مُحَمَّدٌ مِنْ مِصْرَ؟ قُلْتُ لَهُمْ: نَعَمْ، إِنَّهُ قَدْ جَاءَ قَبْلَ سَاعَةٍ، وَأَسْفُوا عَنِ الْمَرَضِ الَّذِي أَصَابَ أَخْوَيْهِ فِي مِصْرٍ. قُلْتُ لَهُمْ قَدْ شُفِيَ بِحَمْدِ اللَّهِ مِنْ هَذَا الْمَرَضِ. وَتَحَادَثَنَا فِيمَا بَيْنَنَا. قَالَ أَحَدُ أَصْدِقَائِي: هَلْ رُدَّتْ سَاعَةُ مُحَمَّدٍ الَّتِي سُرِقَتْ مِنْ بَيْتِهِ؟ قُلْتُ لَهُ: نَعَمْ، قَدْ رُدَّتْ سَاعَتُهُ إِلَيْهِ. قَالَ لِي صَدِيقِي: مَنْ سَرَقَ هَذِهِ السَّاعَةَ؟ قُلْتُ لَهُ سَرَقَهَا رَجُلٌ وَلَكِنْ قَدْ قُبِضَ عَلَيْهِمَا مِنْ رَجَالِ الشُّرُطَةِ، ثُمَّ قَالَ لِي صَدِيقِي: هَلْ أَتَمْ رَجَالُ الشُّرُطَةِ الْإِجْرَاءَ اتِ الْقَانُونِيَّةِ، قُلْتُ لَهُ: نَعَمْ، قَدْ أَتَمُوا. بَعْدَ قَلِيلٍ جَاءَتْ اِمْرَأَةٌ وَسَأَلَتِنِي، هَلْ جَاءَتْ أُخْتُ مُحَمَّدٍ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، قَدْ جَاءَتَنَا قَبْلَ جَاءَتْ مَعَ أَخِيهَا مُحَمَّدٍ مِنْ مِصْرَ، وَسَأَلَتْ أَيْضًا، هَلْ جَاءَتْ أُخْتَاهَا مِنْ مِصْرَ؟ نَعَمْ، قَدْ جَاءَتَنَا قَبْلَ أُسْبُوعٍ.

ذَاتَ مَرَّةٍ كُنْتُ ذَهَبْتُ إِلَى دِهْلِي مَعَ أَصْدِقَائِي. كُنَّا زُرْنَا الْأَمَاكِنَ الْمُخْتَلَفَةَ قَبْلَ ذَالِكَ وَكُنَّا ذَهَبْنَا إِلَى الْمَسْجِدِ الْجَامِعِ وَالْقَلْعَةِ الْحَمْرَاءِ، وَكَانَتْ أُخْتِي زَارَتْ هَذِهِ الْأَمَاكِنَ قَبْلَ ذَالِكَ، وَبَعْدَ ذَالِكَ جَاءَ بَعْضُ أَصْدِقَائِي وَكَانُوا أَقَامُوا فِي الْفُنْدُقِ، وَقَالُوا لِي: هَلْ كُنْتَ سَافِرْتَ إِلَى آغْرَا وَرَأَيْتَ "تَاجَ مَحْلُ" الَّذِي بَنَاهُ شَاهِ جَهَانِ الْمَلِكُ الْمَغْوُلِي وَهُوَ يُعَدُّ مِنْ عَجَائِبِ الْعَالَمِ؟

٦٥٤١٦

أَسْفُوا يُلْعِنُونَ

أَصَابَهُ الْمَرَضُ الْمَغْوُلِي

تَحَادَثَنَا كَرِي

مَرَضٌ ٢٠١٥

تَهْلِكَتْ سَاجِدَةٌ

رُدَّتْ ٤٢٣

قَدْ قُبِضَ عَلَيْهِمَا فِي

سَرَقَ آرِي

تےઓએ પૂર્ણ કર્યું છે	قَدْ أَتَمُوا	رِجَالُ الشُّرُطَةِ
તેણી આવી છે	قَدْ جَاءَتْ	إِلْجَرَاءَ اُثْ القَانُونِيَّةِ
અઠવાડિયા પહેલા	قَبْلَ أُسْبُوْعٍ	أَيْضًا
કુન્ત ઝેહેબ્સ હતો હયો	كُنْتَ ذَهَبْتُ	ذَاتَ مَرَّةٍ
અમાંકન (અ.વ.) સ્થળો	أَمَّا كِنْ	كُنَّا زُرْنَا
કાન્નો રોકાયા હતા	كَانُوا أَقَامُوا	الْقَلْعَةُ الْحَمْرَاءُ
મે પ્રવાસ ખોડ્યો હતો	كُنْتُ سَافَرْتُ	فُنْدُقٌ
મોગલ રાજ	الْمَلِكُ الْمُغُولِي	بَنَى
દુનિયાની અજાયબી	عَجَائِبُ الْعَالَمِ	يُعَدُّ

સ્વાચ્છાય

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

أَيُّ شَيْءٍ سُرَقَتْ؟	(2)	مِنْ جَاءَ مِنْ مِصْرَ؟	(1)
أَيَّ الْأَمَّاکِنِ كُنَّا زُرْنَافِي دِهْلِي؟	(4)	مِنْ أَيْنَ أَخْتَاهُ مُحَمَّدٌ قَدْ جَاءَ تَاهَ؟	(3)
مَاذَا يُعَدُّ مِنْ عَجَائِبِ الْعَالَمِ؟	(6)	مِنْ كَانُوا أَقَامُوا فِي الفُنْدُقِ؟	(5)
		مِنْ بَنَى "تَاجُ مَحَلٌ"؟	(7)

2. નીચે આપેલા વાક્યોમાંથી પૂર્ણ વર્તમાનકાળ અને પૂર્ણ ભૂતકાળને ઓળખી રેખાંકિત કરો :

كُنَّا إِشْتَرَيْنَا الْعَابَأَ جَدِيدَةً.	(2)	سِيمَا قَدْ ذَهَبَتِ إِلَى السُّوقِ.	(1)
قَدْ قَرَأْتُ قِصَصًا مِنْ "كَلِيلَةَ وَدِمْنَةَ".	(4)	كُنْتُ سَمِعْتُ الْأَنْبَاءَ مِنَ الْمِدْيَاعِ.	(3)

- (5) كُنْتُ طَبَخْتُ الْخُبْزَ بِالْأَمْسِ . (6) كُنْتُمَا رَجَعْتُمَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ مَسَاءً .
- (7) كُنْتُمْ ضَحِّكْتُمْ كَثِيرًا، حِينَما كُنْتُمْ نَظَرْتُمْ إِلَى الْمَسْرَحِيَّةِ .
- (8) أَيْتُهَا الْبَنَاتُ! قَدْ كَتَبْتُنَّ كَثِيرًا، وَالآنِ إِذْهَبْنَ إِلَى الْمَيْدَانِ لِلَّعِبِ .
- (9) وَلَدَا أَحْمَدَ قَدْ نَجَحَاهُ فِي الْإِمْتِحَانِ بِنَقْدِيْرِ مُمْتَازٍ .
- (10) بِنْتَا أَبِي الْقَاسِمِ قَدْ فَرِحَتَا، لِأَنَّهُمَا قَدْ حَصَلَتَا عَلَى ثِيَابٍ جَدِيدَةٍ .

3. નીચે આપેલા કિયાપદોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો ફરીથી બનાવો :

قَدْ نَصَرْنَ	قَدْ سَمِعَ	قَدْ ذَهَبُوا	قَدْ فَرَغْتُمَا
كَانَ نَسِيَ	كُنْتُنَّ رَكِبْتُنَّ	كَانَتَا جَلَسَتَا	كُنْتُمَا رَجَعْتُمَا

4. નીચે આપેલા વાક્યોનું અરભી ભાષામાં અનુવાદ કરો :

- (1) મેં કલાક પહેલાં જમી લીધું છે. (2) શીલાએ પુસ્તક વાંચ્યું હતું.
- (3) આજે નવું ભોજન બનાવ્યું છે. (4) હવે ઋતુ બદલાઈ ગઈ છે.
- (5) તેબંને વૃક્ષના છાંધકાનીયે ઊભા હતા. (6) અમે લખના યુનિવર્સિટીની મુલાકાત લીધી હતી.
- (7) તેઓ કાશમીર તરફ ગયા છે. (8) ખાલિદે સુંદર ચિત્ર દોર્યું હતું.

સમજૂતી

સાદા ભૂતકાળ (الْفَعْلُ الْمَاضِي) ના રૂપની આગાળ લગાડવાથી તે પૂર્ણ વર્તમાનકાળ માં ફેરવાઈ જાય છે અને તેનો અર્થ પણ તે જ કાળ પ્રમાણે થઈ જાય છે.
 (آરીઝ બજારમાં ગયો છે.)
 (قَدْ ذَهَبَ عَارِفٌ إِلَى السُّوقِ،

સાદા ભૂતકાળ (الْفَعْلُ الْمَاضِي) ના રૂપની આગાળ લગાડવાથી તે પૂર્ણ ભૂતકાળ માં ફેરવાઈ જાય છે અને તેનો અર્થ પણ તે જ કાળ પ્રમાણે થઈ જાય છે. જેમકે,

كُنْتُ ذَهْبُتْ إِلَى مُمْبَئِي (હું મુંબઈ ગયો હતો).

(કાન) સાદા ભૂતકાળનું જ રૂપ છે તેથી તેનાં રૂપો પણ અન્ય કોઈ પણ કિયાપદના રૂપોની જેમ વચન

અને જાતિ પ્રમાણે બદલાતા રહે છે જે (الفعل الماضي البعيد) ના કોઈમાં જોઈ શકાય છે.

પૂર્વી વર્તમાનકાળ અને પૂર્વી ભૂતકાળનાં રૂપોના બન્ને કોઈઓ નીચે મુજબ છે, તેનો ખૂબજ ધ્યાનથી

અભ્યાસ કરો.

پૂર્વી વર્તમાનકાળ (الْفِعْلُ الْمَاضِيُّ الْقَرِيبُ) (1)

جمع (બહુવચન)	ثنية (દ્વિવચન)	واحد (એક વચન)	مذكر	مذكر
قد كتبوا (તે બધાએ લખ્યું છે)	قد كتبَا (તે બંનેએ લખ્યું છે)	قد كتبَ (તેણે લખ્યું છે)	مذكّر	مذكّر
قد كتبُنَ (તે બધાએ લખ્યું છે)	قد كتبَتَا (તે બંનેએ લખ્યું છે)	قد كتبَتْ (તેણીએ લખ્યું છે)	مؤنث	مؤنث
قد كتبُتُمْ (તમે બધાએ લખ્યું છે)	قد كتبُتُمَا (તમે બંનેએ લખ્યું છે)	قد كتبَتْ (તે લખ્યું છે)	مذكّر	مذكّر
قد كتبُتُنَ (તમે બધાએ લખ્યું છે)	قد كتبُتُمَا (તમે બંનેએ લખ્યું છે)	قد كتبَتْ (તે લખ્યું છે)	مؤنث	مؤنث
قد كتبُنَا (અમે બધાએ લખ્યું છે)	قد كتبُنَا (અમે બંનેએ લખ્યું છે)	قد كتبَتْ (મે લખ્યું છે)	مذكّر	مذكّر
قد كتبَنَا (અમે બધાએ લખ્યું છે)	قد كتبُنَا (અમે બંનેએ લખ્યું છે)	قد كتبَتْ (મે લખ્યું છે)	مؤنث	مؤنث

(الْفِعْلُ الْمَاضِيُّ الْبَعِيْدُ) (2) پૂજી ભૂતકાળ

جمع (બહુવચન)	ثنية (દ्वિવચન)	واحد (એક વચન)		
كَانُوا كَتَبُوا (તે બધાએ લખ્યું હતું)	كَانَا كَتَبَا (તે બંનેએ લખ્યું હતું)	كَانَ كَتَبٌ (તોણો લખ્યું હતું)	مُذَكَّرٌ ن.જ।.	ત્રીજો પુરુષ
كُنَّ كَتَبَنَ (તે બધાએ લખ્યું હતું)	كَانَتَا كَتَبَتَا (તે બંનેએ લખ્યું હતું)	كَانَتُ كَتَبَتُ (તોણીએ લખ્યું હતું)	مُؤَنَّثٌ ના.જ।.	
كُنْتُمُ كَتَبْتُمْ (તમે બધાએ લખ્યું હતું)	كُنْتَمَا كَتَبْتُمَا (તમે બંનેએ લખ્યું હતું)	كُنْتَ كَتَبَتٌ (તે લખ્યું હતું)	مُذَكَّرٌ ન.જ।.	બીજો પુરુષ
كُنْتَنَ كَتَبْتُنَ (તમે બધાએ લખ્યું હતું)	كُنْتَمَا كَتَبْتُمَا (તમે બંનેએ લખ્યું હતું)	كُنْتِ كَتَبَتٌ (તે લખ્યું હતું)	مُؤَنَّثٌ ના.જ।.	
كُنَّا كَتَبَنا (અમે બધાએ લખ્યું હતું)	كُنَّا كَتَبَنا (અમે બંનેએ લખ્યું હતું)	كُنْتُ كَتَبَتٌ (મે લખ્યું હતું)	مُذَكَّرٌ ન.જ।.	પહેલો પુરુષ
كُنَّا كَتَبَنا (અમે બધાએ લખ્યું હતું)	كُنَّا كَتَبَنا (અમે બંનેએ લખ્યું હતું)	كُنْتُ كَتَبَتٌ (મે લખ્યું હતું)	مُؤَنَّثٌ ના.જ।.	

فِي يَوْمِ الْعُطْلَةِ أَنَا وَأَصْدِقَائِي ذَهَبْنَا إِلَى نَاحِيَةٍ مِنْ نَوْاحِي أَحْمَدْآبَادِ لِنَقْضِي أَوْقَاتَنَا فِي حِينَ مَسْرُورِيْنَ، فَوَصَلْنَا إِلَى سِي. جِي. روُد، وَجَدْنَا هُنَاكَ زِحَاماً شَدِيداً وَالشُّرُطَةَ كَثِيرًا، إِنَّهُمْ يُوقِفُونَ السَّيَارَاتِ وَالْحَافِلَاتِ وَعَجَالَاتِ الدَّرَاجَاتِ وَيُفْتِشُونَ، فَجَاءَ وَاحِدٌ مِنْ أُولَائِكَ الشُّرُطَةِ إِلَى سَيَارَتِنَا، وَدَخَلَ، فَحَمَلَ الْحَقَائِبَ الْمُخْتَلِفَةَ لِلْمُسَافِرِيْنَ وَنَظَرَ فِيهَا، ثُمَّ أَجَازَ السَّائِقَ. بِهَذَا الْمَنْظَرِ دُهْشَنَا، وَيَسْأَلُ بَعْضُنَا بَعْضًا عَنِ الزِّحَامِ وَالتَّفْتِيشِ لِلشُّرُطَةِ، فَسَمِعَ تَسَاؤلَنَا الْمُسَافِرُ الَّذِي يَقْعُدُ عِنْدَنَا، فَأَجَابَ! أَلَا تَعْلَمُونَ أَنَّ كَبِيرَنَا لِلْوُزَراءِ يَقْدُمُ وَهُوَ يَخْطُبُ الْقَوْمَ لِذَلِكَ يُفْتَشُ وَتُكَسُُ الشَّوَارِعُ.

فَعَزَّزَنَا أَيْضًا عَلَى الْحُضُورِ فِي هَذَا الإِحتِفالِ الْعَظِيمِ، وَنَزَّلْنَا عِنْدَ الْمَحَطةِ الْآتِيَةِ، وَشَهَدْنَا هَذِهِ الْحَفْلَةِ التَّارِيْخِيَّةِ. فَإِذَا كَبِيرُنَا لِلْوُزَراءِ يُنْصَحُ قَوْمُهُ وَيُحَثُّهُمْ عَلَى الْجُهْدِ الْأَكِيدِ لِلْوَطَنِ، وَالْوَفَاءِ بِالْبِلَادِ، وَالْتَّحَلِي بِالْأَوْصَافِ الْحَمِيدَةِ، وَالْمُؤَاسَةِ بِالصُّعَفاَءِ، وَأَعْلَنَ فِي آخِرِ خَطَابِهِ، فَقَالَ: يُبَيِّنُ الْمُسْتَشْفَى الْكَبِيرُ لِلْمَرَضِيِّ الْعَاجِزِيْنَ، وَتُنَشَّأُ الْجَوَامِعُ الْمُخْتَلِفَةُ لِلتَّعْلِيمِ الْعَالِيِّ فِي الْوِلايَةِ، وَتُفَتَّحُ الشَّوَارِعُ الْوَاسِعَةُ عَلَى نِطَاقٍ وَاسِعٍ، وَتُجْعَلُ أَحْمَدْآبَادُ "مِيغَاستِي"، وَلَمَّا سَمِعَ الْقَوْمُ هَذِهِ الإِعْلَانَاتِ مِنَ الرَّئِيْسِ الْكَبِيرِ صَوَّتُوا بِصَوْتِ "زِندَابَاد" وَهَتَفُوا النَّعَرَاتِ الْفَاخِرَةِ لِلْوِلايَةِ وَكَبِيرِهَا لِلْوُزَراءِ، وَلَمْ يُمْكِنْ لِلْكَبِيرِ أَنْ يُسَلِّسِ الْكَلَامَ، فَتَمَّ الْحَقْلُ عَلَى هَذِهِ الإِعْلَانَاتِ، وَرَجَعُنَا قَبْلَ الْمَسَاءِ، وَعَزَّزَنَا عَلَى أَنْ نَكُونَ حَادِمِيْنَ مُحِبِّيْنَ وَفِيْنَ بِالْوَطَنِ وَالْبِلَادِ.

نَاحِيَةٌ (નાહિયા) ખૂણો (અ.વ.)	كَبِيرُ الْوُزَراءِ (મુખ્યમંત્રી)
તેઓ તપાસ કરે છે યુફિષ્ટુન	الشُرُطُ (પોલીસ)
અમે આશ્રયમાં પડી ગયા ડેશસન	السَّائِقُ (ઇઝવર)
સંબોધન કરે છે યખ્તબ	تَسَاوِلُنَا (અમારી પૃથ્વેપરદી)
સડકો (અ.વ.) શારીશ હફલ્લા	تُكَنَّسُ (રસ્તા પર જાડું વાળવામાં આવે છે)
એટિહાસિક સભા હજુદُ الْأَكِيدُ	مَهَاسَبَهُ (મહાસભા)
મહા પ્રયાસ મોાસ	يَحْثُمُ (તે તેમને પ્રેરે છે)
લાગણી, ભાતૃત્વ ભાવ હન્ફُوا	تَحْلِي (તે (સારી ટેવોથી) સજજ ઉઠ્યો)
તેઓએ સૂત્રોચ્ચાર કર્યો	صَوْتُوا (પોકાર્યા)
સભા પૂજા થઈ હજુલ	نَعَرَاتٌ فَاخِرَةٌ (ગોરવપૂર્ણ સૂત્રોચ્ચારો)
દર દાર	عَزْمُنا (અમે પ્રતિશા લીધી)
શીર્ષક ઉન્وان	الْمُتَحَفُ (સંગ્રહસ્થાન)
બન્ધૂક મસ્દસ	خَطُّ وَاضِحٌ (સ્પષ્ટ લખાણ)
ઉંચો મિનારો મનَارَةُ الشَّامِخَةُ	جَوَالَةٌ (મોબાઇલ ફોન)
પટાવણો ફَرَاشُ	الْمُتَّاخِرُونَ (મોડા આવનારાઓ)
માટા અવાજ ચોસ્ટ	يَصُبُ (તે રેડે છે)
માટા અવાજ ચોસ્ટ	الْغَسَالَةُ (વોશિંગ મશીન)
ખાડુન મَعْدُنُ	الْمُسْتَشْفِي الْكَبِيرُ (સિવિલ હોસ્પિટલ)
વિવિધ મહાવિદ્યાલયો = الجَوَامِعُ الْمُخْتَلِفَةُ	الْمُسْتَشْفِي الْكَبِيرُ (સિવિલ હોસ્પિટલ)
કુમ્પાઉન્ડર મُمَرِّض	نِطَاقٌ وَاسِعٌ (મોટા પાયે)
બેગ/થેલો હَقِيقَيَّةٌ	نَظَافَةٌ (સ્વચ્છતા/સફાઈ)

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબો લખો :

مَنْ يَخْطُبُ الْقَوْمَ؟ (1)

إِلَىٰ أَيْنَ ذَهَبْتُمْ فِي يَوْمِ الْعُطْلَةِ؟ (2)

لِمَاذَا يَمْنَعُ الشُّرُطَةُ السَّيَّارَاتِ وَالْحَافِلَاتِ؟ (3)

عَلَىٰ أَيِّ شَيْءٍ يَحْتَ كَبِيرُ الْوُزَّارَاءِ الْقَوْمُ؟ (4)

مَاهِيَ الْإِغْلَانَاتُ الْمُهِمَّةُ الَّتِي قُدِّمْتُ مِنَ الْكَبِيرِ؟ (5)

2. નીચે આપેલી ખાલી જગ્યાઓને સાદા વર્તમાનકાળના યોજય રૂપો મૂકી પૂછો કરો :

الطالب ..... الجندي ..... الكتاب ..... الوطن. (1) (2)

الولد ..... الأولاد ..... إلى المتحف. (3) (4)

البنات ..... نحن ..... العلم بالجذب. (5) (6)

أنا ..... الدرس بكل رغبة وشوق. (7)

3. નીચે આપેલી ખાલી જગ્યાઓમાં વર્તમાન કાળના યોજય કર્માણવાચક રૂપો મૂકી પૂછો કરો :

العالم ..... أين حل وسار. (1)

الدكان ..... في الساعة التاسعة. (2)

القهوة والشاي ..... في كل مكان. (3)

الطلاب ..... في الفصل. (4)

كم سورة ..... كل يوم يا أولاد؟ (5)

4. નીચે આપેલા ફકરાને પાઠના આધારે યોગ્ય શબ્દો મૂકી પૂર્ણ કરો :

..... إِنَّهُمْ ..... السَّيَارَاتِ وَالْحَافِلَاتِ وَالعَجَالَاتِ وَالدَّرَاجَاتِ ..... فَجَاءَ وَاحِدٌ مِنْ ..... إِلَى سَيَارَتِنَا، وَدَخَلَ، فَحَمَلَ ..... لِلْمُسَافِرِينَ وَ ..... فِيهَا ثُمٌ ..... السَّائِقُ بِهَذَا الْمَنْظَرِ ..... و ..... بَعْضُنَا بَعْضًا عَنِ الزَّحَامِ وَالتَّفْتِيشِ لِلشُّرُطَةِ.

5. નીચે આપેલા અરબી વાક્યોનો માદ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) يَسْبَحُ النَّاسُ كُلَّ مَسَاءٍ مِنْ أَيَّامِ الصَّيفِ فِي الظَّهِيرَةِ.

(2) يَشْكُوُ الْمَرِيضُ إِلَى الطِّبِيبِ.

(3) يَجِبُ أَنْ يُكْتَبَ الْعُنُوانُ بِخَطٍّ وَاضِحٍ.

(4) تُوجَدُ هَذِهِ الْجَوَالَةُ فِي جَمِيعِ الْبِلَادِ.

(5) يُغْلِقُ الْبَابُ كُلَّ يَوْمٍ فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ مَسَاءً.

(6) تُبْنِي الْمَنَارَةُ الشَّامِخَةُ فِي بَلْدَتِنَا.

(7) الْمُجْرِمُونَ يَقْتُلُونَ.

(8) هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ تَجْتَهَدَانِ فِي الْعِلْمِ.

(9) أَيْنَ تَذَهَّبَانِ يَا فَاطِمَةُ وَ سُعَادُ.

(10) مَتَى تَحْفِظُونَ دُرُوسَكُمْ يَا أَيُّهَا الطُّلَّابُ.

6. નીચે આપેલા વાક્યોનું અરબી ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) મોડા આવનાર વિદ્યાર્થીઓને વર્ગમાં પ્રવેશવા દેવામાં આવતા નથી.

(2) હામિદ અને મનોજ મોટા અવાજે પાઠ વાંચે છે.

(3) પટાવણો કપમાં ચા રેડે છે.

- (4) કોલેજની વિદ્યાર્થીનીઓ આજે સંગ્રહસ્થાને જઈ રહી છે.
- (5) સરકાર આજકાલ સડકો બનાવી રહી છે.
- (6) અમે આજે નવું વોશિંગ મશીન ખરીદવા શો-રૂમમાં જઈ રહ્યાં છીએ.
- (7) સુઆદ' તું પોતાનું દફતર કયાં મૂકે છે?
- (8) હું કયારેક શિક્ષકની સંમતિ વગર બહાર જાઉ છું.

7. નીચે આપેલા વાક્યો ઉપર અરાب લગાડી માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

- (1) يفتح التجار الدكاكين الآن.
- (2) يستخرج الذهب من المعدن.
- (3) ينزل المطر من السماء.
- (4) نحن نحب الولد الذي يحرص على نظافة ثيابه.
- (5) يستفيد الإنسان من قراءة الكتب.
- (6) البنت تغسل يدها بالصابون.
- (7) الناس يلبسون أثواباً جديدة.
- (8) أسكن في البيت الذي عند المسجد.

ذَاتَ مَسَاءٍ رَجَعَ خَالِدٌ عَنِ الْمَدْرَسَةِ، وَكَانَ أَبُوهُ جَالِسًا فِي فِنَاءِ الْبَيْتِ، فَدَعَاهُ، وَأَمْتَحَنَهُ، فَسَأَلَ، أَيْ كُتُبٍ تَدْرِسُ؟ فَعَدَّ خَالِدٌ الْكُتُبَ فِي الْمُوْصُوعَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ، وَكَانَ فِيهِ كِتَابٌ عَنِ الْمَعْلُومَاتِ الْهَامَةِ؛ فَسَأَلَ أَبُوهُ عَنِ الْأَسْبِلَةِ الْمَتَعَدِّدَةِ الْأَتِيَّةِ.

الْأَبُ: مَا اسْمُ وِلَائِتَنَا؟

خَالِدٌ: اسْمُ وِلَائِتَنَا غُجُرَاثٌ.

الْأَبُ: مَنْ بَنَى تَاجَ مَحَلٍ وَأَيْنَ يَقَعُ؟

خَالِدٌ: إِنَّهُ يَقَعُ فِي أَغْرَهٖ وَلَا أَعْلَمُ بِأَيْنَهُ.

الْأَبُ: مَنْ إِخْتَرَعَ الطَّائِرَةَ وَالْقَاطِرَةَ وَالسَّفِينَةَ؟

خَالِدٌ: هَذَا السُّؤالُ صَعُبٌ لَا يُمْكِنُ لِي جَوابُهُ.

الْأَبُ: مَنْ هُمُ الَّذِينَ يَحْرِسُونَ ثُغُورَ الْهِنْدِ؟ أَتَحْبُّ أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ؟

خَالِدٌ: الْجُنُدِيُّونَ يَحْرِسُونَ وَآنَا أُرِيدُ أَنْ أَكُونَ مِنْهُمْ وَلَكِنِّي ضَعِيفُ الْجِسْمِ فَلَا يُؤْذَنُ لِي مِنَ الْحُكُومَةِ.

الْأَبُ: كَيْفَ تَقُولُ لَا تَسْمَحُ الْحُكُومَةُ لَكَ وَأَنْتَ تُرِيدُ؟

خَالِدٌ: نَعَمْ! يَا أَبِي، إِنَّ الْحِفَاظَةَ عَلَى الشُّغُورِ لَا يَكُونُ شُغْلًا لِلضُّعَافَاءِ، لِذَلِكَ لَا تَسْمَحُ لِي.

الْأَبُ: كُمْ كِتَابًا قَرَأْتَ فِي فَنِ الصَّرْفِ؟

خَالِدٌ: إِنِّي قَدْ قَرَأْتُ ثَلَاثَةً كُتُبٍ فِي هَذَا الْفَنِّ، مِنْ "عِلْمِ التَّصْرِيفِ" وَ"شَذَى الْعَرْفِ" وَ"تَمْرِينِ الصَّرْفِ".

الْأَبُ: هَلْ يُمْكِنُ لَكَ أَنْ تَعْرِفَ هَذِهِ الصِّيَغَ "لَا نَعْلَمُ، لَا تَشْرَبُ لَا تَطْبِخِينَ، لَا تَكْسِرُونَ، لَا يَمْنَعُونَ، لَا يُفْتَحُ، لَا تُظْلَمُونَ، لَا يُحْفَظُنَّ لَا تُحَرَّسُونَ، لَا تُأْكَلَانَ".

الْأَبْنُونْ: هَذَا يُمْكِنُ لِي. الْصِّيَغُ الْخَمْسَةُ الْأُولَى. تَكُونُ لِلْمُضَارِعِ الْمَنْفِي لِلْمَعْرُوفِ. وَبَاقِي الْخَمْسَةِ
تَشْتَمِلُ عَلَى الْمُضَارِعِ الْمَنْفِي لِلْمَجْهُولِ.

أَبُو خَالِدٍ فَرَحَ جِدًا بِهَذَا الْجَوَابِ، وَوَعَدَهُ بِالْجَائِزَةِ الشَّمِينَةِ.

૩૫૬૧થી

ذَاتَ مَسَاءٍ	અંતિમની માહિતી	الْمَعْلُومَاتُ الْهَامَةُ
ઘર અંગણનું	તેણો તેની પરીક્ષા કરી	إِمْتَحَنَةٌ
الْمُوْضُوعَاتُ (ઓ.વ.)	તેણો ગણ્ય	عَدْدٌ
તેણો બાંધકામ કર્યું	પ્રશ્નો (ઓ.વ.)	الْأَسْئَلَةُ
વિમાન	સ્થાપકું	الْبَانِيُّ
الْسَّفِينَةُ نાવડી સُفنُ (ઓ.વ.)	રેખે ઓળખન	الْقَاطِرَةُ
યેરુસુન	મુશ્કેલ	صَعْبٌ
સૈનિકો	થُغُورُ (ઓ.વ.)	ثُغُورُ
નથી	અમે જાણતા નથી	لَا نَعْلَمُ
તું પીતો	તમે સ્ત્રીઓ રાંધતી નથી	لَا تَطْبَخْ
નથી	તમારા ઉપર અત્યાચાર કરાતો નથી	لَا تُظْلِمُونَ
તમારી (સ્ત્રીઓ)	મે બંને ખાતા નથી	لَا تَأْكُلَانِ
રક્ષા કરાતી	પાંચ રૂપો	الْصِّيَغُ الْخَمْسَةُ
નથી	દુઃખવાન ઈનામ	الْجَائِزَةُ الشَّمِينَةُ

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ પાઠના આધારે લખો :

عَنْ أَيِّ شَيْءٍ سُئَلَ حَالِدٌ؟ (2)	مَنْ امْتَحَنَ حَالِدًا؟ (1)
أَيْنَ يَقْعُدُ النَّاجُ مَهْلٌ؟ (4)	مَا اسْمُ وَلَائِتِكَ؟ (3)
مَنْ الَّذِينَ يَحْرِسُونَ ثُغُورَ الْهَنْدِ؟ (6)	مَاذَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ؟ (5)
مَا مَعْنَى لَا تَعْرِفِينَ، لَا يَظْلِمُنَّ، لَا تَكْتُبُانِ؟ (8)	مَا اسْمُ كَبِيرِ الْوُزَرَاءِ لِوَلَائِتِكُمْ؟ (7)

2. નીચેની ખાલી જગ્યાઓની નકારાત્મક વર્તમાન કાળ ના યોગ્યદાખલો વડે પૂર્તિ કરો :

لَمْ ..... الْحَلِيبَ كَيْ يَنْفَعُكَ؟ (1)
الْطَّالِبُ الْكُسْلَانُ ..... فِي الْإِمْتَحَانِ أَبْدًا. (2)
هُولَاءِ النِّسَاءُ ..... إِلَى حَدِيقَةِ الْحَيْوَانَاتِ. (3)
تَانِكَ الطَّالِبَاتِنِ ..... الدَّرْسَ جَيِّدًا. (4)
نَحْنُ ..... الْمَجَلَّةُ وَ ..... (5)
لِمَاذَا ..... الْقَهْوَةَ؟ (6)
أَنَا ..... مَعَ الطُّلَابِ الْأَشْرَارِ. (7)

3. નીચેની ખાલી જગ્યાઓની નકારાત્મક વર્તમાન કાળના કર્માંશાળી રૂપો વડે પૂર્તિ કરો :

الدَّرْسُ بِالْطَّالِبِ. (2)	الْيَدُ ..... بِالْمَاءِ. (1)
تَانِكَ الْحُجْرَاتِنِ ..... (4)	الْقَمْحُ بِالْفَلَاحِ. (3)
..... الْمُجْرِمُونَ (6)	بَابُ الْحَدِيقَةِ ..... الْيَوْمَ. (5)
	الْكِتَابُ بِالْطَّالِبِ الْغَبِيِّ. (7)

4. નીચેના વાક્યોનું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કરો :

لَا أَطْلُبُ الْكِتَابَ مِنَ الْأُسْتَادِ. (1)

لَا تُمْنَعُونَ مِنَ الدُّخُولِ فِي الْفَصْلِ. (2)

الْطَّالِبَةُ الْمُجْتَهَدَةُ لَا تَخْرُجُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ. (3)

نَحْنُ لَا نَقْرَأُ الْجَرَائِدَ الْمَاجِنَةَ. (4)

هَلْ بُعْثُمُ إِلَى الْحَاكِمِ الْيَوْمَ؟ لَا، نَحْنُ مَا بُعْثَنَا الْيَوْمَ. (5)

هَلْ دَانِكَ الرَّجُلُانِ يَدْهَبَانِ إِلَى اغْرَاهِ؟ لَا دَانِكَ الرَّجُلُانِ لَا يَدْهَبَانِ. (6)

الشَّاءُ الْحَارُ لَا يُشَرِّبُ فِي الصَّيْفِ. (7)

5. નીચેના વાક્યોનો અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) અમે બધા ઓળખાઈશું નહીં.

(2) તે બધી (સ્ત્રીઓ)ને પૂછાશે નહીં.

(3) તમને બધાને કોલેજ મોકલવામાં આવશે નહીં.

(4) હું માછલી ખાઈશ નહીં.

(5) તે બંને (સ્ત્રીઓ)ને રોજ અપાશે નહીં.

(6) તું સૂઈ ગયો અને અમે સૂતા નથી.

(7) તે બંને લખે છે અને હું પાઠ વાંચ્યું છું.

6. નીચેના વાક્યો ઉપર યોગ્ય આરાદો :

لَا أَذْهَبُ إِلَى قَرِيبَتِي فِي عَطْلَةِ دِيَوَالِي هَذَا الْعَامِ. (1)

الطلبة المتأخرن لا يسمحون بالدخول بعد بدء الدرس.

الخدمات يكتسن الحجرات اليوم.

لِمَا لَا تَأْكُلُ يَا أَخِي؟ (4)

لَا يغسل شانتى لال وجهه بالصابون.

لِمَاذَا لَا تَكْتُبُونَ رِسَالَةً إِلَى وَالدَّكَمِ.

أُمِي لَا تَذَهَّبُ إِلَى السُّوقِ.

زَمِيلَةُ أَخْتِي لَا تَعْرِفُ الْلُّغَةَ الْفَرْنَسِيَّةَ.

كَانَ الْأَوْلَادُ يَتَحَدَّثُونَ فِي الْلَّيْلِ، وَيَسَامِرُونَ عَنِ الْكِيمِيَاءِ، وَكَانَ إِسْمَاعِيلُ يَقُولُ: سَمِعْتُ أَنَّ شَيْخًا كَانَ يُحَوِّلُ التُّرَابَ ذَهَبًا، صَدَقَهُ مَحْمُودٌ وَقَالَ: إِنَّهُ فَنْ كَانَ النَّاسُ يَعْرِفُونَهُ فِي الزَّمَنِ الْقَدِيمِ.

وَكَانَ أَبُوهُمْ يَسْمَعُ هَذَا الْكَلَامَ فَقَالَ: إِنِّي أَعْرِفُ الْكِيمِيَاءَ. أَنَا أَعْلَمُكُمْ غَدًا صَبَاحًا. فَرَحَ الْأَوْلَادُ وَنَامُوا وَكَانُوا يَرَوْنَ الْكِيمِيَاءَ فِي الْمَنَامِ. رَأَى هَاشِمٌ إِنَّهُ فِي قُصْرٍ شَامِخٍ وَلِيَاسٍ فَانِيرٍ. قَدْ بَنَى الْقُصْرَ بِالْمَالِ الَّذِي حَصَلَ بِالْكِيمِيَاءِ.

إِسْتِيقْظَلُوا صَبَاحًا وَجَلَسُوا حَوْلَ أَبِيهِمْ، قَامَ أَبُوهُمْ، فَخَرَجُوا مَعَهُمْ، وَكَانَ الْأَبُ يَذَهَبُ بِهِمْ طَرِيقًا بَعْدَ طَرِيقٍ، حَتَّى وَقَفَ بِهِمْ عَلَى حَقْلٍ يَحْرُثُهُ الْفَلَاحُ وَفِي يَدِهِ السِّكَّةُ، فَقَالَ الْوَالِدُ: الْكِيمِيَاءُ يَا أَوْلَادِي! تَحْتَ سِكَّةِ الْمِحْرَاثِ.

فَتَعَجَّبَ الْأَوْلَادُ وَسَأَلُوا أَبَاهُمْ عَنْ ذَالِكَ، فَقَالَ الْوَالِدُ: أَمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ، الْكِيمِيَاءُ يُحَوِّلُ التُّرَابَ ذَهَبًا؟ أَلَا يَتَحَوَّلُ هَذَا التُّرَابُ ذَهَبًا بَعْدَ أَيَّامٍ؟ بَلْ أَغْلَى مِنَ الذَّهَبِ، فَهَذِهِ الْبُدُورُ الَّتِي بَذَرَهَا الْفَلَاحُ وَاجْتَهَدَ فِيهَا أَيَّامًا سَتَّاً تِبْحَاصِلُ كَبِيرٌ وَسَيِّدُ اللَّهِ إِلَيْهِ بِهَذَا الْعَمَلِ أَضْعَافَ مَابَذَلَ.

يَا أَوْلَادِي! الْكِيمِيَاءُ عَرَفَ الْجَبِينِ، وَكَذَّ الْيَمِينِ.

٦٥٦١٦

كَانُوا يَتَحَدَّثُونَ

الْكِيمِيَاءُ

كَانَ يُحَوِّلُ

لَيْلُ (ب.و.) (ب.و.ل.)

تُرَابٌ

كَانُوا يَسَامِرُونَ

صَدَقٌ

ذَهَبٌ

كَانُوا يَعْرِفُونَ

فُنُونٌ (ب.و.) (ب.و.ف.)

તે સાંભળતો હતો	كَانَ يَسْمَعُ	પ્રાચીન યુગમાં	فِي الزَّمَنِ الْقَدِيرِ
આવતી કાલ	غَدَّاً	નું તમને શીખવાડીશ	أَعْلَمْكُمْ
તેઓ સૂઈ ગયા	نَامُوا	તેઓ સપનામાં જોતા હતા	كَانُوا يَرَوْنَ فِي الْمَنَامِ
ઉચ્ચો મહેલ	قَصْرٌ شَامِخٌ	અપકાદાર પોષાક	لِبَاسٌ فَاخْرٌ
તેણે બાંધકામ કર્યું છે	فَذْ بَنِي	અનુભૂતિ	إِسْتِيْقَطُوا
આજુ બાજુ	حَوْلَ	(બ.વ.) માર્ગ/રસ્તો	طَرِيقٌ (બ.વ.) (એ.વ.)
ખેડૂત	فَلَاحٌ	તે ખેડે છે	يَحْرُثُ
હળ	سِكَّةٌ	(બ.વ.) હાથ (એ.વ.)	يَدٌ
મિહ્રાફ	مِحْرَافٌ	નીચે	تَحْتَ
તેઓએ પૂછ્યું = سَالُوا	سَالُوا	તેણે આશ્વર્ય થયું	تَعَجَّبَ
બહુ કિમતી	أَغْلِي	પરંતુ	بَلْ
તેણે વાવણી કરી	بَذَرَ	(બ.વ.) બીજ (એ.વ.)	بَذْرٌ
(બ.વ.) આયામ	يَوْمٌ	તેણે પ્રયાસ કર્યો	إِجْتَهَدَ
ટૂંક સમયમાં મબલાખ	سَتَاتِيٌ بِحَاصِلٍ كَبِيرٍ	તે પરત કરે છે	يَرُدُّ
ઉત્પાદન લાવશો			
તેણે ખર્ચ કર્યું = بَذَلَ		અનેક ગણું	أَصْعَافٌ
તનતોડ પરિશ્રમ (કપાળે થતો પરસેવો અને હાથની મહેનત)	عَرَقُ الْجَبَيْنِ وَكُدُ الْيَمِينِ		

1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ પાઠના આધારે લખો :

عَمَّ كَانَ الْأَوْلَادُ يَتَسَامِرُونَ؟ (1)

مَنْ كَانَ يُحَوِّلُ التُّرَابَ ذَهَبًا؟ (2)

مَاذَا كَانَ النَّاسُ يَعْرِفُونَ فِي الرَّمَنِ الْقَدِيرِ؟ (3)

مَاذَا كَانَ الْأَوْلَادُ يَرَوْنَ فِي الْمَنَامِ؟ (4)

أَيْنَ الْكِيمِيَاءُ فِي رَأْيِ أَبِيهِمْ؟ (5)

مَاذَا رَأَى هَاشِمٌ فِي الْمَنَامِ؟ (6)

كَيْفَ تَأْتِي بِحَاصِلٍ كَبِيرٍ مِنَ الْحَقْلِ؟ (7)

2. નીચેની ખાલી જગ્યાઓની ચાલુ ભૂતકાળના હોય રૂપો કર્તા કરો :

الْأَوْلَادُ ..... فُرُوضُ الْمَدْرَسَةِ. (1)

الشَّمْسُ ..... مِنَ الْمَشْرِقِ. (2)

الطُّيُورُ ..... فِي جَوِ السَّمَاءِ. (3)

الْمُعَلِّمُ ..... السَّيُورَةُ بِالْطَّبَاشِيرِ. (4)

أَنَا ..... إِلَى السُّوقِ مَعَ أَصْدِقَائِيْ. (5)

نَحْنُ ..... الْأَنْبَاءُ بِالْمِدْيَاعِ. (6)

فَاطِمَةُ وَرَشِيدَةُ ..... الْإِدَامُ فِي الْمَطْبَخِ. (7)

نَبِيلُ وَأَنِيلُ ..... فِي الْمَيْدَانِ. (8)

يَا نَفِيسَةُ ..... أَخْتَكِ فِي أَعْمَالِ الْبَيْتِ. (9)

أَيْتُهَا الْبَنَاثُ! ..... كُتُبُ الْقِصَصِ. (10)

3. નીચેના વાક્યોમાં ચાલુ ભૂતકાળના રૂપોને ઓળખીને રેખાંકિત કરો :

الْأَطْفَالُ كَانُوا يَلْعَبُونَ بِالْعَابِ جَدِيدٍ. (1)

كَانَ الرَّسَامُ يَرْسُمُ رَسْمًا جَمِيلًا. (2)

الْطَّالِبَاتُ كُنَّ يَكْتُبُنَ الدَّرْسَ مِنَ السَّبُورَةِ. (3)

كَانَتِ الْحَيَاةُ تَخِيطُ الثَّوْبَ. (4)

السَّيَاحُونَ كَانُوا يُسَافِرُونَ إِلَى الْهِنْدِ. (5)

حَامِدٌ وَمَحْمُودٌ كَانَا يَدْرُسَانِ فِي الْجَامِعَةِ. (6)

كُنُتُمْ تَبِعُونَ السَّيَارَةَ قَبْلَ أَسْبُوعٍ. (7)

4. નીચેના શબ્દોના સમાનાર્�ી શબ્દો લખો :

شَيْخٌ (1)   ذَهَبٌ (2)   زَمْنٌ (3)   وَالدُّ (4)   يَوْمٌ (5)

5. નીચેના શબ્દોના વિરોધી શબ્દો લખો :

قَدِيمٌ (1)   كَبِيرٌ (2)   صَبَاحٌ (3)   أَبٌ (4)   غَدْ (5)

સમજૂતી

સાદા વર્તમાનકાળ કાન લગાડવાથી તે ચાલુ ભૂતકાળ બને છે.

સાદા વર્તમાનકાળમાં વિવિધ રૂપોની સાથે કાન ના સાદા ભૂતકાળ (الفعل المضارع المعروف)

રૂપો પણ કાળ પ્રમાણે બદલાતા રહે છે, જેનો સ્પષ્ટ ઘ્યાલ નીચેના કોઠા ઉપરથી આવી શકે છે.

ચાલુ ભૂતકાળ (الفعل الماضي الاستمراري) (نा. જીદા જીદા રૂપોનો કોઈ).

جمع	ثنية	واحد	مذكر	فيذة
كَانُوا يَكْتُبُونَ تے بધા લખતા હતા	كَانَا يَكْتُبَانِ તે બંને લખતા હતા	كَانَ يَكْتُبُ તે લખતો હતો	(ن. ૪।.)	પુરુષ
كُنَّ يَكْتُبُنَ તે બધી લખતી હતી	كَانَتَا تَكْتُبَانِ તે બંને લખતી હતી	كَانَتْ تَكْتُبُ તેણી લખતી હતી	(نા. ૪।.)	
كُنْتُمْ تَكْتُبُونَ તમે બધા લખતા હતા	كُنْتُمَا تَكْتُبَانِ તમે બંને લખતા હતા	كُنْتْ تَكْتُبُ તુ લખતો હતો	(ن. ૪।.)	વીજા
كُنْتُنَ تَكْتُبُنَ તમે બધી લખતી હતી	كُنْتُمَا تَكْتُبَانِ તમે બંને લખતી હતી	كُنْتِ تَكْتُبِينَ તુ લખતી હતી	(نા. ૪।.)	
كُنَّا نَكْتُبُ અમે બધા લખતા હતા	كُنَّا نَكْتُبُ અમે બંને લખતા હતા	كُنْتُ أَكْتُبُ ન્યુ લખતો હતો	(ن. ૪।.)	પહેલો
كُنَّا نَكْتُبُ અમે બધી લખતી હતી	كُنَّا نَكْتُبُ અમે બંને લખતી હતી	كُنْتُ أَكْتُبُ ન્યુ લખતી હતી	(نા. ૪।.)	

إِنَّ بِلَادَنَا الْهِنْدَ تَحرَرَتْ مِنَ الْأَنْجِلِيزِ سَنَةَ 1947، قَامَتِ الْحُكُومَةُ الدِّيمُوقْرَاطِيَّةُ الْفَدَّةُ بَعْدُ، أَسْهَمَ وَاشْتَرَكَ فِيهَا كُلُّ فَرِيقٍ مِنَ الْمُواطِنِينَ، لَا عَصَبَيَّةَ كَانَتْ هُنَاكَ وَلَا تَبَاعُضَ، وَيَسُكُنُ فِيهَا كُلُّ أَسْهَمٍ وَآشْتَرَكَ فِيهَا كُلُّ فَرِيقٍ مِنَ الْمُواطِنِينَ، لَا عَصَبَيَّةَ كَانَتْ هُنَاكَ وَلَا تَبَاعُضَ، وَيَسُكُنُ فِيهَا كُلُّ فَرِيدٍ مِنْ أَفْرَادِ الْبِلَادِ أَمِنًا مُطْمَئِنًا، دِيمُوقْرَاطِيَّةً وَطَنِنَا مَعْرُوفٌ مَشْهُورٌ فِي الْعَالَمِ كُلِّهِ، كُلُّ مَذْهَبٍ مِنَ الْإِسْلَامِ وَالْهِنْدُوسِ وَالْيَهُودِ وَالْمَسِيِّحِيِّينَ وَالسِّيِّخِ يَتَحرَرُ كُلُّ التَّحْرُرِ، وَأَهَا لِيَهُمْ يَعْبُدُونَ عَلَى طَرِيقِهِمْ وَعَلَى مَذْهَبِهِمْ، وَلَا يُخَالِفُونَ بَيْنَهُمْ وَلَا يَغْضُبُونَ وَلَا يُنْظُرُونَ بَيْنَهُمْ نَظَرَ التَّحْقُرِ، بَلْ كُلُّ مَدَنِيٍّ مِنْ هَذَا الْوَطَنِ يُحِبُّ أَخَاهُ وَيُكْرِمُهُ وَيُنْصُرُهُ فِي الشَّدَائِدِ وَالْمَصَاصِبِ، وَكُلُّ مُخْلِصٍ مِنَ الْمُواطِنِينَ يَسْدُلُ جُهْدَهُ وَيَعْمَلُ عَمَلاً شَاقًا لِبَلَدِهِ، وَيَبْعُدُ عَنْ كُلِّ فِتْنَةٍ وَشَرِّ يَضُرُّ الْوَطَنَ وَأَهْلَهُ، لِذَلِكَ رَقِيتِ الْبِلَادُ فِي كُلِّ مَيَادِينِ الْحَيَاةِ، هَذَا فِي جَانِبِ، وَفِي جَانِبِ اخْرَ وَطَنِنَا ذَخَرَ وَغَنِيٌّ مِنَ الذَّخَارِ الْكَوْنِيَّةِ وَالْعَجَائِبِ الْلَّطِيفَةِ، فَالْأَنْهَارُ الطِّوَالُ تَجْرِي فِي الْهِنْدِ كُلَّهَا شَرْقاً وَغَربَاً، وَالْحَدَائِقُ الْغَنَاءُ وَالْمَنَاظِرُ الْبَهِيجَةُ تَجْذِبُ الْأَنْظَارَ إِلَيْهَا فِي الْأَرْجَاءِ كُلَّهَا، وَالْحُقولُ الْخَضْرَاءُ وَالْمَزَارِعُ الرِّيفِيَّةُ تَنْزَلُ بِهَا الْمُنَاخُ وَيَعْطُرُ بِهَا الْفَضَاءُ، فَالَّذِي يَخْرُجُ وَيَدْهُبُ إِلَى هَذِهِ الْمَنَاظِرِ لِلِّتَّنْزِهِ صَبَاحَ مَسَاءَ أَنَّهُ يَفْرَحُ وَيَبْهَجُ وَيَحْسِبُ أَنَّهُ يَمْشِي فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ.

مَعْ ذَلِكَ كُلِّهِ وَطَنِنَا مَعْرُوفٌ، وَلَهُ صِيُّتُ عَظِيمٌ فِي الْأَمَانِ التَّارِيْخِيَّةِ وَالصَّنَائِعِ الْعَجِيْبِيَّةِ مِنْ تَاجِ مَحَلٍ وَالْقَلْعَةِ الْحَمْرَاءِ وَقُطُبِ مِينَارٍ وَمَا إِلَى ذَلِكَ مِنَ الْأَمَانِ التَّارِيْخِيَّةِ الَّتِي يَقْدُمُ إِلَيْهَا النَّاسُ مِنَ الْعَالَمِ كُلِّهِ، هَذِهِ الْمَزاِيَا وَالْخَصَائِصُ الَّتِي مَنَحَتْ بِلَادَنَا وَوَطَنَنَا وَقَارَأً عَظِيْماً عَلَى الْمُسْتَوَى الْعَالَمِيِّ، فَيَلْزَمُ عَلَى كُلِّ أَهْلِ الْوَطَنِ أَنْ يَوَدُّ الْوَطَنَ بِقَلْبِهِ، وَيَهْتَمُ بِتَقْدِيمِهِ وَرُقِيَّهِ لِيَتَقدِّمَ وَيَعْرُجَ إِلَى الْأَمَامِ كُلَّ يَوْمٍ.

الْإِنْجِلِيْزُ	અંગ્રેજ	تَحْرِرَتْ	આજાદ થયો
قَامَتِ الْحُكُمَةُ	સરકારની સ્થાપના થઈ	سَنَةٌ	વર્ષ
الَّذِيْمُو فَرَاطِيْةٌ	લોકશાહી	الْفَدَّةُ	અદ્વિતિય
الْمُواطِنُ عَنِ الْمُوَاطِنِ	(મ.ગ.ભ.) મુખ્યમંત્રીની પણ મુખ્યમંત્રી	أَسْهَمَ	ભાગ લીધો
يَسْكُنُ	તે રહે છે	عَصَبَيْيَةٌ	પક્ષપાત, ભેદભાવ
نَظَرَ التَّحْقِيرِ	તુચ્છ નજરે	الْهِنْدُوسُ	ભિન્ન
يُحِبُّ	તે ચાહે છે, પ્રેમ કરે છે	مَدَنِيٌّ	નાગરીક
يُكْرُمُ	સંમાન આપે છે	أَخٌ	ભાઈ
مُصِيَّبَةٌ	મુસીબત	شَدِيْدَةٌ	બાપુની આપત્તિ
عَمَلاً شَاقًاً	મુશ્કેલ કાર્ય	يُبَذِّلُ جُهْدَهُ	તે યથાશકિત પ્રયાસ કરે છે
جَانِبٌ	બાજુ	يَضُرُّ	તે નુકશાન પહોંચાડે છે
ذَخَرٌ	એકદ્વિતીય	رَقِيَّتِ الْبِلَادُ	દેશો વિકાસ સાધ્યો
الَّدَّخَائِرُ الْكَوْنِيَّةُ	કુદરતી સંપત્તિ	غَنِيٌّ	સમૃદ્ધ બન્યો
الْمَنَاظِرُ الْبَهِيَّةُ	સુંદર દરશ્યો	الْحَدَائِقُ الْغَنَاءُ	હયાભયા બગીચા
الْأَرْجَاءُ	ખૂશા	تَجَذِّبُ الْأَنْظَارَ	દર્શિને આકર્ષે છે
المَزَارِعُ الرِّيفِيَّةُ	ગ્રામીણ ખેતરો	الْحُقُولُ الْخَضْرَاءُ	લીલાંદુમ ખેતરો
الْمُنَاخُ	આબોહવા	تَنَزَّئِينُ	તે સુશોભિત થાય છે
لِلتَّنْزِيهِ	સહેલ માટે, ફરવા માટે	يَعْطُرُ	તે સુવાસિત બને છે
يَحْسِبُ	તે કદ્યના કરે છે	يَهْجُ	તે પ્રસન્ન થાય છે
صِيُّثٌ	ઘ્યાતિ	يَمْشِي	ચાલે છે

صَنِيعَةُ كَارِيَّةٍ صَنَائِعُ (ب.و.)	مَكَانٌ سَطْحٌ أَمْكِنَةٌ (ب.و.)
وَمَا إِلَى ذَالِكَ فَوْجَرَ	الْقَلْعَةُ الْحَمْرَاءُ لَا لَهُ كِتَلَوْ
الْمُسْتَوَى الْعَالَمِيِّ وَشِيكَ سَرَّ	مَزِيَّةٌ مَزَّا يَا (ب.و.)
يَلْزَمُ قَدْرٍ ۖ قَدْرٌ	خَصِيْصَةٌ مَّا سِيَّاتٌ، مَّا شِيَّاتٌ (ب.و.)
بِقَلْبِهِ تَقْدُّمٌ	يَوْدٌ قَدْرٌ يَهْتَمُ بِهِ
پُوتَانَا هَدْيَثِي	تَهْتَمُ بِهِ تَهْتَمُ بِهِ
تَقْدُّمٌ	تَهْتَمُ بِهِ تَهْتَمُ بِهِ
	يَعْرُجُ قَدْرٌ تَهْتَمُ بِهِ تَهْتَمُ بِهِ

سَوَادِيَّات

1. پاٹنا آ�ારે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

مَتَى تَحَرَّرَتْ بِلَادُنَا مِنَ الْأَنْجَلِيْزِ؟	(1)
فِي أَيِّ شَيْءٍ وَطَنَنَا مَعْرُوفٌ فِي الْعَالَمِ كُلِّهِ؟	(2)
هَلْ يَنْظُرُ أَهْلُ الْوَطَنِ بَيْنَهُمْ نَظَرَ التَّحْقِرِ؟	(3)
مِنْ أَيِّ شَيْءٍ ذَخَرَ وَغَنَى وَطَنَنَا؟	(4)
كَيْفَ يَحْسِبُ الْمَنَاظِرُ مَنْ يَخْرُجُ لِلتَّنَزُّهِ؟	(5)

2. નીચેના કિયાપદોના બાબ નક્કી કરો :

دَخَلَ	خَرَجَ	شَرَبَ
حَمِدَ	حَفِظَ	مَنَعَ
قَبِيلَ	كَثُرَ	ضَرَبَ
مَشَى		

3. નીચે આપેલા અને મચારું સાથા ભૂતકાળના સાથા મચારું : " فعل ماضي "

كَتَبَ	سَجَدَ	أَكَلَ
سَمِعَ	عَبَدَ	ذَهَبَ
نَصَرَ	فَقَدَ	جَلَسَ

સમજૂતી

(થ્લાની મજર્ડ) સુલાસી મુજર્ડના "6" બાબ છે.

فَعَلَ - يَفْعُلُ، مَكَرٌ - نَصَرٌ - يَنْصُرُ، طَلَبٌ - يَطْلُبُ، (1)

خَرَجٌ - يَخْرُجُ، سَجَدٌ - يَسْجُدُ

فَعَلَ - يَفْعُلُ، ضَرَبٌ - يَضْرِبُ، غَسَلٌ - يَغْسِلُ، (2)

ظَلَمٌ - يَظْلِمُ، جَلَسٌ - يَجْلِسُ،

كَذَبٌ - يَكْذِبُ

فَعَلَ - يَفْعُلُ، سَمِعٌ - يَسْمَعُ، حَفِظٌ - يَحْفَظُ، فَهِمٌ - يَفْهَمُ، (3)

حَمِدٌ - يَحْمِدُ، جَهَلٌ - يَجْهَلُ، عَلِمٌ - يَعْلَمُ

નોંધ (1): આ બાબની વિશિષ્ટતા એ છે કે આ બાબના કિયાપદો સામાન્ય રીતે અકર્મક (લાઝ) આવે છે અને ખૂશી, દુઃખ, રંગ, ખામી અને શારીરિક ખામી દર્શાવે છે.

નોંધ (2): સુલાસીના મોટા ભાગના કિયાપદો આ ગ્રાણ વજન પર આવે છે માટે અને કહેવામાં આવે છે.

فَعَلَ - يَفْعُلُ، فَتَحٌ - يَفْتَحُ، مَنَعٌ - يَمْنَعُ، طَبَعٌ - يَطْبَعُ، (4)

جَعَلٌ - يَجْعَلُ، جَحَدٌ - يَجْحَدُ

નોંધ (3): આ બાબની વિશિષ્ટતા એ છે કે એનો (એન) અક્ષર અથવા (લામ) અક્ષર અનોનો અનુરૂપમાંથી કોઈ અક્ષર આવે. જેમકે,

سَئَلَ يَسْأَلُ، بَدَا يَبْدَا، جَعَلَ يَجْعَلُ، نَفَعَ يَنْفَعُ،

جَحَدَ يَجْحَدُ، مَضَغَ يَمْضَغُ، نَحَبَ يَنْحَبُ

فَعُلَ - يَفْعُلُ، كَرُومٌ - يَكْرُومُ، قَرْبٌ - يَقْرُبُ، بَعْدٌ - يَبْعُدُ، (5)

كَثُرٌ - يَكْثُرُ، حَسْنٌ - يَحْسُنُ، لَطْفٌ - يَلْطُفُ

આ બાબ પર આવનાર બધાજ કિયાપદો અકર્મક (લાઝ) હોય છે.

فَعَلَ - يَفْعُلُ، حَسِبٌ - يَحْسِبُ، يَسَ - يَيْسِ - (6)

كَانَتْ أَمْسِ مُسابقَةٌ فِي الْجَرْحِيِّ فِي مَدْرَسَتِي، أَوْلَاً اخْتَارَ مُعَلِّمُ الرِّيَاضَةِ أَرْبَعَةً وَعِشْرِينَ طَالِبًا مِنْ جَمِيعِ الصُّفُوفِ، هُمْ أَقْرَانُ وَأَكْفَاءُ، وَأُوقَهُمْ فِي صُفُوفٍ، صَفَّا خَلْفَ صَفِّ، وَفِي كُلِّ صَفِّ ثَلَاثَةً. وَوَقَفَ الْأُسْتَادُ بِجَانِبِ مِنْ هَذِهِ الصُّفُوفِ، وَقَدَّمَ صَفَّا فِيهِ مُحَمَّدٌ وَإِبْرَاهِيمُ وَسَعِيدٌ، وَهُمْ أَقْرَانٌ وَأَكْفَاءُ، وَقَالَ: ”قُومُوا فِي صَفِّ وَاحِدٍ وَعَلَى خَطٍّ وَاحِدٍ، وَلَا يَتَقَدَّمُ مِنْكُمْ أَحَدٌ، وَكَانَ إِبْرَاهِيمُ مُتَقَدِّدًا قَلِيلًا فَاحْرَهُ وَجَعَلَهُ فِي الصَّفِّ“، وَقَالَ: ”أَنَا أَعْدُ لَكُمْ فَإِذَا قُلْتُ: وَاحِدٌ، فَسُوْرُوا الصَّفَّ، وَإِذَا قُلْتُ: إِثْنَانٍ فَاسْتَعِدُوا وَاجْمَعُوا ثِيَابَكُمْ، وَإِذَا قُلْتُ: ثَلَاثَةٌ، فَطِيُّرُوا. وَذَهَبَ أَحَدُ الْمُعَلِّمِينَ إِلَى أَخْرِ الْمَيْدَانِ وَوَضَعَ هُنَالِكَ قَصْبَةً وَقَالَ: هَذِهِ هِيَ الْغَايَا.“

وَقَالَ الْأُسْتَادُ: وَاحِدٌ، وَوَقَفَ قَلِيلًا، ثُمَّ قَالَ: إِثْنَانُ، فَتَقَدَّمَ سَعِيدٌ، فَقَالَ الْأُسْتَادُ: تَآخَرُ يَا سَعِيدُ، وَأَنَا أَعْدُ مَرَّةً ثَانِيَةً فَقَالَ: وَاحِدٌ، إِثْنَانُ، ثَلَاثَةٌ، فَطَارَ الْأَوْلَادُ لَا يَدْرِي أَحَدٌ مِنِ السَّابِقِ، حَتَّى بَرَّزَ مُحَمَّدٌ، وَهَتَّفَ الْأَوْلَادُ بِاسْمِهِ، وَقَالُوا: مُحَمَّدٌ، مُحَمَّدٌ، وَصَاحُوا مَرْحَى مَرْحَى، وَكَانَ هُوَ الْمُجَلِّي، وَلِحَقِّهِ إِبْرَاهِيمُ، فَكَانَ هُوَ الْمُصَلِّيُّ، وَجَاءَ دَوْرِي وَقُمْتُ فِي أَقْرَانِي وَأَكْفَائِي، وَعَدَ الْأُسْتَادُ: وَاحِدٌ، إِثْنَانُ، ثَلَاثَةٌ، وَأَبْطَاطُ قَلِيلًا عِنْدَ الْجَرْحِيِّ، فَمَا قَدِرْتُ أَنْ أَسْبِقَ وَأَكُونَ الْمُجَلِّيَّ، وَوَصَلَنَا إِلَى الْغَايَا وَكُنْتُ الْمُصَلِّيَّ.

وَكَانَ خَالِدُ الْمُجَلِّيُّ، فَهَتَّفَ الْأَوْلَادَ بِاسْمِهِ وَقَالُوا: مَرْحَى مَرْحَى، وَكَانَ إِخْوَانِي يُظْنُونَ أَنِّي أَنَا الْمُجَلِّيُّ، لَأَنِّي خَفِيفٌ وَسَرِيعٌ وَأَجْرِيُ كُلَّ يَوْمٍ، وَتَأَسَّفُ أَيْضًا، وَلِكِنِي قُلْتُ فِي نَفْسِي: سَأَسْبِقُ فِي الْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ عِنْدِ إِنْتِهِاءِ السَّنَةِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

وَخَطَبَ الْأُسْتَادُ فِي الْأَخِيرِ وَقَالَ: إِنَّ النَّيَّارَ كَانَ يُسَابِقُ وَكَانَ أَصْحَابُهُ يَتَسَابَقُونَ وَيَنْبَغِي لِلْمُسْلِمِ أَنْ يَكُونَ نَشِيطًا خَفِيفًا قَوِيًّا.

الْجَرْبُ	સ્પર્ધા
الرِّيَاضَةُ	એકાંક્ષા
الْقَرْآنُ سَمْવَيْ (ب.વ.)	સુફુફُ (અ.વ.)
أَوْقَفَ	અક્ફાءُ (અ.વ.)
أَخْرَ	ક્રીડા
سَوْوَا	અદ્દُ
إِجْمَعُوا ثِيَابَكُمْ	તમે તૈયાર રહો
فَصَبَّةٌ	અંહિયા દોડો (ઉડો)
تَقَدَّمَ	સીમા, હદ
السَّابِقُ	તાખુરુ
هَنْتَفَ	વાહ વાહ
الْمُصَلِّيُ	મર્હુ
વારો/નંબર	દર્જા
عَدَ	અભાસ
خَفِيفٌ	યુન્નુન
أَجْرِيُ فِي دَارَ	સર્ચિય
كَانَ يُسَابِقُ	ખાત્ર
حِينَما	અનુક્રમિ
حَضَّ	હથ
تَمَشِّي	સાહેમ

1. નીચે દર્શાવેલા સવાલોના જવાબો અરભીમાં લખો :

(1) أَيْنَ إِنْعَقَدَتْ مُسَابَقَةُ الْجَرْبِ؟

(2) كَمْ طَالِبًاً إِخْتَارَ الْمُعَلِّمُ مِنْ جَمِيعِ الصُّفُوفِ؟

(3) مَنِ الْمُجَلِّيٌ وَمَنِ الْمُصَلِّيُ؟

(4) مَاذَا قَالَ الْأُسْتَاذُ لِلنَّاسِ إِذْ أَوْقَفُهُمْ فِي الصَّفِّ؟

(5) مَاذَا وَضَعَ الْمُعَلِّمُ إِلَى أَخْرِ الْمَيْدَانِ؟

2. નીચેના વાક્યોનો અરભીમાં અનુવાદ કરો :

(1) شિક્ષકે વિદ્યાર્થીઓને સ્પર્ધા માટે પ્રેર્યા.

(2) સ્પર્ધામાં વીસ વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો.

(3) સ્પર્ધામાં મહેમૂદ પ્રથમ અને શાહિર બીજા ક્રમે આવ્યા.

(4) શિક્ષકે મેદાનના છેડે એક વાંસ મૂક્યો.

(5) નભીએ અક્રમ (સ.અ.વ.) પણ સ્પર્ધાઓ યોજતા હતા.

3. નીચેના વાક્યો ઉપર લગાડી ફરીથી લખો :

وقف الأستاذ بجانب من هذه الصفوف وقدم صفا فيه محمد وإبراهيم وسعيد.

وهم أقران وأكفاء وقال قوموا في صف واحد وعلى خط واحد ولا يتقدم منكم أحد.

وكان إبراهيم متقدماً قليلاً فآخره وجعله في الصف وقال أعد لكم فإذا قلت واحد فرسوا

الصف وإذا قلت إثنان فاستعدوا واجمعوا ثيابكم، وإذا قلت ثلاثة فطيروا.

4. નીચે દર્શાવેલા સાચા વાક્યો સામે (✓)ની નિશાની અને ખોટા વાક્યો સામે (✗)ની નિશાની કરો :

كَانَتْ أَمْسِ مُسَابِقَةُ الْجَرْبِ فِي الْمَدْرَسَةِ. (1)

إِخْتَارَ مُعَلِّمُ الرِّيَاضَةِ خَمْسَةً وَعِشْرِينَ طَالِبًاً. (2)

كَانَ مُحَمَّدُ الْمُصَلِّي وَإِبْرَاهِيمُ الْمُجَلِّي. (3)

وَكَانَ إِبْرَاهِيمُ مُنْقَدِّمًا قَلِيلًا فَأَخْرَهُ وَجَعَلَهُ خَلْفَ الصَّفِّ. (4)

مُحَمَّدٌ وَإِبْرَاهِيمُ وَسَعِيدٌ أَقْرَانٌ وَأَكْفَاءٌ. (5)

5. નીચે આપેલા શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો :

مُتَقدِّمٌ (4) مُعَلِّمٌ (3) أَوَّلٌ (2) هِيَ (1)

كَانَ رَجُلٌ لَهُ أَبُوَانِ كَبِيرَانِ وَأُولَادٌ صِغَارٌ، وَكَانَ بَرًا بِالْوَالَدِينِ شَفِيقًا عَلَى الْأُولَادِ.
وَكَانَ يَذْهَبُ كُلَّ يَوْمٍ فِي الصَّبَاحِ إِلَى الْمَرْعَى وَيَرْجِعُ الْمَاشِيَةَ، وَيَرْجِعُ بِهَا فِي الْعِشَاءِ،
فِي حِلْبَهَا وَيَسْقِي وَالِدِيهِ وَأُولَادَهُ الصِّغَارَ.
وَكَانَ أَبَوَاهُ وَأُولَادُهُ الصِّغَارُ يَنْتَظِرُونَ قُدُومَهُ، وَلَا يَنَامُونَ حَتَّى يَحْضُرَ الرَّجُلُ وَيَسْقِيَهُمُ الْلَّبَنَ.
مَرَّةً ذَهَبَ الرَّجُلُ بِالْمَاشِيَةِ إِلَى الْمَرْعَى، فَبَعْدَ فِي طَلَبِ الشَّجَرِ وَالْعَلْفِ، فَتَأْخَرَ ذَلِكَ الْيَوْمَ،
فَرَجَعَ إِلَى الْبَيْتِ وَقَدْ ذَهَبَ كَثِيرٌ مِنَ اللَّيْلِ.
وَانْتَظَرَ أَبُوهُ وَأُمُّهُ طَوِيلًا، وَكَانَ أَبُوهُ جَائِعًا، وَكَانَتْ أُمُّهُ جَائِعَةً، وَرَقَدَ أَبُوهُ، وَرَقَدَتْ أُمُّهُ بَعْدَ
الِإِنْتِظَارِ الطَّوِيلِ.
وَرَجَعَ الرَّجُلُ وَدَخَلَ الْبَيْتَ، فَوَجَدَ أَنَّ أَبَاهُ الشَّيْخَ قُدْرَقَدَ، وَأَنَّ أُمَّهُ الْعَجُوزَ قُدْرَقَدَ.
فَتَأْسَفَ الرَّجُلُ وَحَزَنَ كَثِيرًا، وَنَدِمَ عَلَى تَأْخِيرِهِ، وَقَالَ: أَسْفًا إِنِّي تَأْخَرُتُ الْيَوْمَ فِي الْمَرْعَى
وَبَعْدُتُ فِي طَلَبِ الشَّجَرِ وَالْعَلْفِ لِأَرْعَى الْمَاشِيَةَ، حَتَّى رَقَدَ الشَّيْخُ وَرَقَدَتِ الْعَجُوزُ.
وَفَكَرَ الرَّجُلُ هَلْ يُوقِظُ الشَّيْخَ وَالْعَجُوزَ؟
وَكِرَهَ الرَّجُلُ أَنْ يُوقِظَ الشَّيْخَ وَالْعَجُوزَ.
وَكَانَ أَهْلُهُ وَأُولَادُهُ يَنْتَظِرُونَهُ، وَكَانُوا جِياعًا، فَطَلَبُوا مِنْهُ الْلَّبَنَ.
وَلِكِنَّ الرَّجُلَ كَرِهَ أَنْ يَسْقِي أَهْلَهُ وَأُولَادَهُ قَبْلَ وَالِدِيهِ، وَخَافَ اللَّهُ وَقَالَ: كَيْفَ أَسْقِيُكُمْ وَلَمْ
أَسْقِيْهُمْ، إِنِّي إِذَا لَمْنَ الظَّالِمِينَ.
وَحَلَبَ الرَّجُلَ الْمَاشِيَةَ وَوَقَفَ يَنْتَظِرُ أَنْ يَسْتَيْقِظَ أَبُوهُ، وَبَقَى وَاقِفًا وَالْقَدْحُ عَلَى يَدِهِ،
وَالْأَطْفَالُ يُكُونُ وَيَصِيْحُونَ عِنْدَ قَدْمِهِ، وَلِكِنَّهُ لَمْ يَسْقِهِمْ شَيْئًا مِنَ الْقَدْحِ وَلَمْ يَشْرَبْ، وَبَاتَ قَائِمًا
وَالْقَدْحُ عَلَى يَدِهِ.

وَطَلَعَ الْفَجْرُ وَاسْتَيْقَظَ وَالِدَاهُ، فَقَدَمَ الرَّجُلُ لَهُمَا قَدْحَ الْبَيْنِ، فَشَرِبَا ثُمَّ سَقَى أُولَادَهُ، وَقَدْ رَضَى اللَّهُ عَنْ هَذَا الرَّجُلِ الَّذِي كَانَ بَرَّاً بِالْوَالِدَيْنِ، رَضَى اللَّهُ عَنْ هَذَا الْعَمَلِ الصَّالِحِ وَقَبْلَهُ.
 وَمَرَّةً كَانَ هَذَا الرَّجُلُ الْبَارُ مَاشِيًّا فِي الْلَّيْلِ، فَرَأَى غَارًا، فَقَالَ: أَبِيُّ اللَّيْلِ فِي هَذَا الْغَارِ وَأَخْرُجْ فِي الصَّبَاحِ.
 وَدَخَلَ الْغَارَ لِيَسْتِعْدِي، فَأَنْجَدَهُ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِ الْغَارُ، فَدَعَاهُ اللَّهُ بِهَذَا الْعَمَلِ
 الصَّالِحِ، وَقَالَ:
 ”اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنِّي فَعَلْتُ ذَلِكَ إِبْتِغَاءَ وَجْهِكَ، فَاكْسِفْ هَذِهِ الصَّخْرَةَ، فَأَجَابَ اللَّهُ
 دَعْوَةَ هَذِهِ الرَّجُلِ الصَّالِحِ وَأَعْنَاهُ.

٦٥٦١٦

مَا تَأْتِيَتِي	وَالِدَيْنِ	بِرٌّ
ગોચર	મુરુણી	શَفِيقٌ
તે દોહવે છે	યુલ્બ	યેરુણી
તે પીવડાવે છે	યસ્ક્વિ	અલ્માશિયે
તેઓ સૂતા નથી	લાયનામુન	યિન્તેટ્રુન
તે મોડો પડયો	તાખ્ર	ઘાસચારો
તે સૂઈ ગયો	રફ્ડ	જાનું આભૂષણી
તેણો તેની મદદ કરી	الْعَجُوزُ	તોણો અફસોસ કર્યો
તેણો નાપસંદ કર્યું	أَعَانَهُ	ફَكَر
		યું કૃષ્ણ

اللَّبَنُ دूध

حَزْنٌ تे दुःखी थयो

يَكُونُ تे आ॒रे छे

طَلَعَ الْفَجْرُ सवार थहरे

رَضِيَ تे राज्ञि थयो

غَارٌ बाज़ार

إِنْهَدَرَ तेगाबडयो

سَدَّدْتُ तेषो अंदे कर्यु

स्वाध्याय

1. नीचे दर्शावेला सवालोना जवाबो अरबीमां लझो :

كَيْفَ كَانَ مُعَامَلَةُ الرَّجُلِ مَعَ وَالِدِيهِ وَأُولَادِهِ الصِّغَارِ؟ (1)

أَيْنَ كَانَ يَذْهَبُ كُلَّ يَوْمٍ فِي الصَّبَاحِ؟ (2)

مَتَىً كَانَ يَرْجِعُ إِلَى الْبَيْتِ؟ (3)

مَاذَا كَانَ يَفْعَلُ أَهْلُهُ وَوَالِدَاهُ فِي الْمَسَاءِ؟ (4)

لِمَاذَا تَأْخُّرَ يَوْمًا؟ (5)

هَلْ كَانَ وَالِدَاهُ يَشْرَبَانِ اللَّبَنَ أَوْلَادًا؟ (6)

هَلْ كَانَ الْأُولَادُ يَكُونُونَ وَيَصِيْحُونَ عِنْدَ قَدْمِهِ؟ (7)

2. नीचेना वाक्योनो अरबीमां अनुवाद करो :

(1) तमे मां-बाप साथे सारो व्यवहार करो.

(2) तमे पहेला मां-बापने जमाडो पछी पोते जमो.

(3) मां-बाप राज्ञि तो अद्वितीय राज्ञि.

(4) માં-બાપ નારાજ તો અહ્લાહ નારાજ.

(5) માં-બાપની અવગાળના કરશો નહીં.

3. નીચેના વાક્યો ઉપરાંત લગાડી ફરીથી લખો :

كَانَ رَجُلٌ لَهُ أَبُوَانٌ كَبِيرَانِ وَأَوْلَادٌ صَغَارٌ. (1)

كَانَ بَرَا بِالْوَالِدِينِ شَفِيقًا عَلَى الْأَوْلَادِ. (2)

وَكَانَ يَذْهَبُ كُلَّ يَوْمٍ فِي الصَّبَاحِ إِلَى الْمَرْعَى. (3)

وَيَرْعِي الْمَاشِيَةَ وَيَرْجِعُ بِهَا فِي الْعَشَاءِ. (4)

فِي حِلْبَهَا وَيَسْقِي وَالْدِيَهُ وَأَوْلَادَهُ الصَّغَارِ. (5)

4. નીચે દર્શાવેલા સાચા વાક્યો સામે (✓) (ની નિશાની અને ખોટા વાક્યો સામે (✗) ની નિશાની કરો :

وَكَانَ الرَّجُلُ بَرَا بِالْوَالِدِينِ شَفِيقًا عَلَى الْأَوْلَادِ. (1)

وَكَانَ يَذْهَبُ كُلَّ يَوْمٍ فِي الصَّبَاحِ إِلَى السُّوقِ. (2)

وَكَانَ الْأَوْلَادُ لَا يَنْتَظِرُونَ قُدُومَهُ وَيَنَامُونَ. (3)

كَانَ الرَّجُلُ يَسْقِي الْلَّبَنَ أَوْلَادَهُ الصَّغَارَ ثُمَّ كَانَ يَسْقِيَهُ وَالْدِيَهُ. (4)

حَلَبَ الرَّجُلُ الْمَاشِيَةَ وَوَقَفَ يَنْتَظِرُ أَنْ يَسْتَيْقِظَ أَبُواهُ وَبَقِيَ وَاقِفًا وَالْقَدْحُ عَلَى يَدِهِ. (5)

5. નીચે આપેલા શાબ્દોનું બહુવચન લખો :

رَجُلٌ (1) وَلَدٌ (2) بَيْتٌ (2) نَجْمٌ (3) (4) كَتُبٌ (2) جِبَالٌ (1) أَوْلَيَاءُ (5) أَنْبِيَاءُ (4) عِبَادٌ (3)

6. નીચે આપેલા શાબ્દોનું એકવચન લખો :

●

رَبِّيْ رَبِّيْ   نَوْرُ دَرْبِيْ
 طَهْرُ قَلْبِيْ   وَاقْبُلْ تَوْبِيْ
 رَبِّيْ رَبِّيْ
 اَنْتَ الرَّازِقُ   اَنْتَ الْخَالِقُ
 كُلَّ الْحَبِّ   اَنْتَ الْفَالِقُ
 رَبِّيْ رَبِّيْ
 مَنْ يُهْدِيْنِي؟   مَنْ يُحِيِّنِي؟
 حَسْبِيْ حَسْبِيْ؟   مَنْ يُحْمِيْنِي؟
 رَبِّيْ رَبِّيْ

૩૧૫થાથ

نَوْرُ	رَبِّيْ	શુદ્ધિપાવ	તું
طَهْرُ	دَرْبُ	પાલનહાર	માર્ગ/ગાલી
تَوْبُ	قَلْبُ	પ્રાયશિત	હદ્ય
رَازِقُ	خَالِقُ	આપનાર/ખવડાવનાર	સર્જનહાર
حَبِّ	فَالِقُ	દાણો/બીજ	ફાડનાર
يَهْدِيْنِي	يُحِيِّنِي	તે માર્ગ બતાવે છે	તે મને જવાદે છે
حَسْبِيْ	يَحْمِيْنِي	મારા માટે પૂરતો છે	તે મારી રક્ષા કરે છે

1. આ કાચ્ય કંઠસ્થ કરો :
2. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો :

..... رَبِّيْ رَبِّيْ نَوْرُ ..... (1)

(a) دَرْبِيْ (b) قَلْبِيْ (c) حَسْبِيْ (d) رَبِّيْ

..... أَنْتَ الْفَالِقُ ..... (2)

(a) كُلَّ الْحَسْبِيْ (b) وَفَتَ التَّوْبِيْ (c) رَبِّيْ رَبِّيْ (d) كُلَّ الْحَبِّ

..... مَنْ يُحِبِّنِيْ ..... (3)

(a) مَنْ يَحْمِيْنِيْ (b) رَبِّيْ رَبِّيْ (c) مَنْ يَهْدِنِيْنِيْ (d) حَسْبِيْ حَسْبِيْ

هَيَّا بِنَا نَحْوَ الْعَمَلِ فَهُوَ الْحَيَاةُ هُوَ الْأَمَلُ
 يَا إِخْوَتِي هُبُوا إِنْهَضُوا لَا تَسْتَرِيْحُوا لِلْكَسَلِ
 إِنَّا خَلِقْنَا لِلْعَمَلِ
 بِالْعِلْمِ غَذَّوا الْمَطْبَعَةَ وَابْنُو الْبِلَادَ مَصْنَعَةَ
 وَخَذُّوا التِّجَارَةَ حِرْفَةَ وَامْضُوا وَأَحْيُوا الْمَزْرَعَةَ
 إِنَّا خَلِقْنَا لِلْعَمَلِ
 اللَّهُ قَالَ: (قُلِ اعْمَلُوا) فَاسْعَوْا وَجْدُوا وَابْدُلُوا
 إِنْ تَبْتَغُوا سَبْقَ الشُّعُورِ بِفَلَاتَقُولُوا وَافْعَلُوا
 إِنَّا خَلِقْنَا لِلْعَمَلِ

ش۱۵۶۱۴

الْعَمَلُ	هَيَّا بِنَا
هُبُوا	حَيَاةً
الْأَمَلُ (ب.م.د) (أ.و.د.)	إِنْهَضُوا
غَذَّوا الْمَطْبَعَةَ	لَا تَسْتَرِيْحُوا
يَوْنَسَانَ	بِالْعِلْمِ
بِنْوَةَ الْبِلَادَ	وَابْنُو الْبِلَادَ
حِرْفَةَ التِّجَارَةِ	وَخَذُّوا التِّجَارَةَ
أَحْيُوا الْمَزْرَعَةَ	وَأَمْضُوا وَأَحْيُوا الْمَزْرَعَةَ
جِدُّوا	إِنَّا خَلِقْنَا لِلْعَمَلِ
أَبْدُلُوا	إِنَّا خَلِقْنَا لِلْعَمَلِ
اسْعَوْا	الْعَمَلُ

إِنْ تَبْتَغُوا مَوْعِدَكُمْ

સેબું આગળ વધવું, પ્રગતિ કરવી

شَعْبٌ (અ.ન.) (અ.ન.)

સ્વાદ્યાય

1. નીચેની પંક્તિઓનું માતૃભાષામાં વિવરણ કરો :

اللَّهُ قَالَ: (قُلِ اعْمَلُوا) فَاسْعُوا وَجِدُّوا وَابْدُلُوا

إِنَّا خَلَقْنَا إِلَيْكُمْ

بِ فَلَاتَقُولُوا وَافْعُلُوا إِنْ تَبْتَغُوا سَبُقَ الشُّعُورِ

2. ખાલી જગ્યા પૂર્ણ કરો :

..... هَيَا بِنَا ..... فَهُوَ الْحَيَاةُ

..... يَا إِخْرَاتِي هُبُوا ..... لَا تَسْتَرِبُونَا

..... مَصْنَعَةً ..... الْمَطْبَعَةُ

..... حِرْفَةٌ ..... وَامْضُوا وَأَحْيُوا وَخُذُوا

3. યોગ્ય જોડકા બનાવો :

لِلْعَمَلِ

بِالْعِلْمِ غَذَّوا

حِرْفَةٌ

وَابْنُوا لِبَلَادَ

مَصْنَعَةً

وَخُذُوا التِّجَارَةَ

الْمَطْبَعَةُ

وَامْضُوا وَأَحْيُوا

المَزْرَعَةُ

إِنَّا خَلَقْنَا

4. નીચે આપેલા વાક્યોને યોગ્ય અરાબ લગાડી ફરીથી લખો :

وَابْنُوا الْبَلَادَ مَصْنِعَةً .
بالعلم غدوا المطبعة.

وَامْضُوا وَاحْيِوا الْمَزْرِعَةَ .
وخدوا التجارة حرفة

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો :

(1) إِنَا خَلَقْنَا .....
..... لِلْكَسَلِ

(a) لِلْكَسَلِ (b) لِلْعَمَلِ (c) لِلْأَمَلِ (d) لِلْجَهَلِ

(2) آણસ માટે અરબી શરૂદ કયો?

(a) الْعِلْمُ (b) الْعَمَلُ (c) الْحَيَاةُ (d) الْكَسَلُ

(3) أَخٌ نُّ بَعْدِ الْبَعْدِ فَمَنْ كَيْدُهُ؟
..... أَخٌ

(a) إِخْرَوَةٌ (b) أُخْتٌ (c) إِخْرَوَةٌ (d) أَخِيٌّ

(4) آજાઈનું રૂપ કયું છે?

(a) يَنْهَضُ (b) إِنْهَضُ (c) نَهَضُوا (d) تَنْهَضُوا

مَخْلُوقَةٌ غَرِيبَةٌ صَفِيرَةٌ عَجِيبَةٌ

تَعْمَلُ بِإِسْتِمَارٍ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

تَعِيشُ فِي خَلَايَا كَثِيرَةِ الزَّوَایَا

تَطِيرُ لِلأَشْجَارِ وَالزَّهْرِ وَالشَّمَارِ

تَمْتَصُّ مِنْهَا الْمَاءَ وَتَجْمَعُ الْغِذَاءَ

وَنَجْتَنِى مِنْ كَدَهَا مَا نَشَتَهِى مِنْ شَهْدِهَا

مِنْ عَسلٍ مُصَفَّى نَأْكُلُهُ فَنُشْفَى

ش٦٥٦١٦

غَرِيبَةٌ

مَخْلُوقَةٌ

تَعْمَلُ

عَجِيبَةٌ

لَيْلٌ

إِسْتِمَارٌ

تَعِيشُ

النَّهَارُ

زَاوِيَةٌ

خَلَايَا

تَطِيرُ

تَمْتَصُّ

الشَّمَارُ

الزَّهْرُ

تَجْمَعُ

الْمَاءُ

نَشَتَهِى

الْغِذَاءُ

નજીત્તી મિનું કરીદ્ધેહા એની મહેનતનું ફળ આપણો તોડીએ છીએ નહુલ્લો

મધમાખી શુદ્ધ મધ ઉસ્લું મુચસ્ફી

મધ શહેદું

આપણો સાજા થઈએ છીએ નુશ્ફી

આપણો ખાઈએ છીએ નાકુલું

સ્વાદ્યાય

1. નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નોના જવાબો અરબી ભાષામાં લખો :

(1) مِنْ خَلَقَ النَّحْلَةَ؟ لِمَاذَا؟ (2) مَا هِيَ شُغْلُهَا؟

(3) هَلْ تَعْمَلُ النَّحْلَةُ صَبَاحًا فَقَطْ؟ (4) أَيْنَ تَعِيشُ النَّحْلَةُ؟

(5) مِنْ أَيْنَ تَمْتَصُ النَّحْلَةَ؟ (6) هَلْ نُسْتَفِيدُ مِنَ النَّحْلَةِ وَعَسْلِهَا؟

2. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો :

(1) મધ માટે કયો શબ્દ વપરાય છે?

(a) النَّحْلُ (b) الْزَّهْرُ (c) الْعَسْلُ (d) الَّبَنُ

(2) વિરોધી શબ્દ કયો છે?

(a) الْنَّهَارُ (b) الْمَسَاءُ (c) الصَّبَاحُ (d) الظَّهِيرَةُ

(3) ..... تَطِيرُ لِلأَشْجَارِ

(a) فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ (b) وَالزَّهْرِ وَالشَّمَارِ

(c) تَعْمَلُ بِاسْتِمْرَارٍ (d) وَتَجْمَعُ الغَذَاءَ

(4) મધપૂડા માટે અરબીમાં કયો શબ્દ વપરાય છે?

(a) النَّحْلَةُ (b) الْعَسْلُ (c) الْغِذَاءُ (d) الْخَلِيلَةُ

3. કવિતાનો સાર માધ્યમની ભાષામાં લખો :
4. ખાલી જગ્યા પૂર્ણ કરો :
مَخْلُوقَةٌ ..... صَغِيرَةٌ.	(1)
..... يَاسْتِمْرَارٍ فِي الْيَلِ	(2)
..... فِي خَلَايَا كَثِيرَةٍ	(3)
..... تَطِيرُ لِلأَشْجَارِ ،	(4)
..... تَمْتَصُ المَاءَ ..... الْغَذَاءَ.	(5)
5. નીચેના શબ્દોનું બહુવચન બનાવો :
لَيْلٌ	(3)	صَغِيرَةٌ	(2)
..... مَخْلُوقَةٌ	(5)	..... خَلِيلَةٌ	(1)
..... نَهَارٌ	(4)		
6. નીચેના શબ્દોનું એકવચન બનાવો :
أَرْهَارٌ	(3)	أَشْجَارٌ	(2)
..... عُلَمَاءُ	(5)	..... طُيُورُ	(4)

قَالَ الْفَلَّاحُ لِبَنِيهِ:

أَحْرُثُ أَرْضَنَا، وَقَسِّمُهَا إِلَى أَحْوَاضٍ وَخُطُوطٍ، وَابْدُرُ فِيهَا الْحَبَّ وَضَعُ فِيهَا السَّمَادَ، وَدَارِمٌ
عَلَى سَقِيِ الزَّرْعِ فِي مَوَاعِيدهِ.

وَقَالَتِ الْأُمُّ لِبَنْتِهَا:

إِفْتَحِي النَّوَافِذَ لِتَجْدِيدِ الْهَوَاءِ فِي الْبَيْتِ، وَنَظِفِي الْحُجْرَاتِ. وَرَتِّبِي الْأَسْرَةَ، وَنَظِمِيْ حُجْرَةَ
الْجُلُوسِ.

وَقَالَ الْمُعَلِّمُ لِطَالِبِيهِنَّ:

إِنْهَضَا مِنَ النَّوْمِ صَبَاحًا، وَادْهَبَا إِلَى الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ الْفُطُورِ، وَاجْلِسَا فِي الْغُرْفَةِ بِالْأَدَبِ،
وَاجْتَهِدَا كَثِيرًا لِلْحُصُولِ عَلَى الْعِلْمِ، وَانْجَحَا فِي الْإِمْتِحَانِ خَاصَّةً.

وَقَالَ مُدِيرُ الْمَتَجْرِ لِلْعُمَالِ:

إِسْتَقْبِلُوا الزَّبَائِنَ بِبَشَاشَةٍ، وَأَعْرِضُوْا عَلَيْهِمُ الْبَضَائِعَ بِسُرُورٍ، وَعَامِلُوهُمْ بِالْدُّوْقِ، وَالْأَدَبِ، وَلَا
تَغْشُوْهُمْ.

وَقَالَتِ الْخَيَاطَةُ لِلْطَّالِبَاتِ:

أَحْضِرُنَ النَّسِيْحَ، وَاضْبِطُنَ الْقِيَاسَ. وَاقْصُصُ النَّسِيْحَ بِالْمِقَصِّ، وَخُطْنَهُ بِالْإِبْرَةِ.

۶۱۵۶۱۶

مહેનત જીહ્દ

أَعْمَالُ آيَاتِ عَمَلٌ (آ.و.و.)

ફَلَّاح

صَبِرُ

અમારી જમીન આર્થિક હોર્પણ

أَحْرُثُ دિલ

أَحْوَاضٌ آધારીયાં હોર્પણ (آ.و.و.)

قَسِّمُهَا تુ તેને વહેચી ટે

અُبُدُرُ વાવણી કર તુ

خُطُوطٌ પારીઓ خَطَّ (آ.و.و.)

ضَعُ مુક

બિયારણ/બીજ

دَاوِمٌ	تُ يَأْلُمُ رَأْبٍ	سَمَادٌ	سَيِّنِدِيَّ بَاتَر
زَرْعٌ	بَهْتَى	سَقْيٌ	بَاهْشِي مُوكَوْنُ تَهْ، سِينِيَّا هَيْ
نَظِيفٌ	تُ سَوْصَحَ كَر	مَوْعِدٌ	(ب.و.) مَوْاعِيدُ يَوْمَيْ سَمَيْ (أ.و.)
نَظِيمٌ	تُ يَوْفَرِيَّا كَر	حُجْرَةُ الْجُلُوسِ	هَيْلَانِيَّا نَهْ / مَهْمَانِيَّا نَهْ
أَسِرَّةٌ	بَلَانْغَوْ (ب.و.) سَرِيرُ (أ.و.)	رَتِبَّى	تُ جَوَادَيَّا تَهْ
فُطُورٌ	نَاسْتَوْ	إِنْهَضَا	تَمَهْ بَنَهْ جَاهَوْ
أَدَبٌ	شِيسْتَ	غُرْفَةٌ	أَهَارَدَوْ
حُصُولٌ	پَراَپِتِ	إِجْتِهَداً	تَمَهْ بَنَهْ مَهْنَاتَ كَرَوْ
مُدِيرُ الْمَتَجَرِ	دُوكَانِيَّا سَانِيَّا لَكِ	إِنْجَحَا	تَمَهْ بَنَهْ سَفَنِيَّا ثَاهَوْ
إِسْتَقْبِلُواً	تَمَهْ بَدَاهَا آهَافَارَ آهَابَوْ	عُمَالٌ	نَوكَرَوْ
بِبَشَاشَةٍ	بَهْبُوكَ	رَبَائِنُ	غَاهَكَوْ
بَضَائِعٌ	وَسْتَوْآوْ	إِعْرِضُوا	تَمَهْ بَدَاهَا بَتَاهَاوْ
عَامِلُواً	تَمَهْ يَوْفَهَارَ كَرَوْ	بِسْرُورٍ	سُوكِيمَات
لَا تَغْشُوا	تَمَهْ يَهْتَرَشَوْ نَهْ	ذَوْفٌ	رَهْيَ
أَخْضَرُنَ	تَمَهْ (سَنَيَّيَّا) لَاهَوْ	خَيَّاطَةٌ	دَرَاجَاهَ
إِضْبَطَنَ	تَمَهْ (سَنَيَّيَّا) نَكَكَيَّا كَرَوْ	نَسِيجٌ	كَاهَدنِيَّيَّا سَامَغَيَّيَّا
مِقْصٌ	كَاتَر	أَقْصُصَنَ	تَمَهْ (سَنَيَّيَّا) كَاهَوْ
إِبْرَةٌ	سَوَّي	خَطْنَ	تَمَهْ (سَنَيَّيَّا) سَيَوَّيَّا
إِلْعُبُوا	تَمَهْ بَدَاهَا رَمَوْ	فُرُوضُ الْمَدْرَسَةٌ	غَاهَهَ كَارَهَ كَاهَسَهَ
سُوقٌ	بَجَار	إِرْجِعاً	تَمَهْ (بَنَهْ) پَاهَا فَرَوْ
إِلْبُسَنَ	تَمَهْ (بَدَاهَا سَنَيَّيَّا) پَاهَرَوْ	عَلَى الْفَوْرِ	تَرَتَ ٤
لِتَجْدِيدِ الْهَوَاءِ	تَاهَهَ هَوَاءَ مَاهَتَ	ثِيَابُ الْمَدْرَسَةِ	غَاهَوَهَشَ

સ્વાધ્યાય

1. નીચે આપેલા વાક્યોમાંથી આજીવાર્થ રૂપોને રેખાંકિત કરો અને તેમની જાતિ તથા વચન દર્શાવો :

إِفْتَحِنِ النَّوَافِدَ لِيَدْخُلَ ضُوءُ الشَّمْسِ.	(2)	إِفْتَحِي النَّوَافِدَ لِتُجَدِّدِ الْهَوَاءِ.	(1)
إِنْجَحَا فِي الْإِمْتِحَانِ خَاصَّةً.	(4)	عَامِلُوا الرَّبَائِنَ بِالدَّوْقِ وَالْأَدَبِ.	(3)
		ذَاوِمٌ عَلَى سَقْيِ الزَّرْعِ فِي مَوَاعِدِهِ.	(5)

2. પાઠના આધારે અજીવાર્થ રૂપો વડે નીચેની ખાલી જગ્યાઓની પૂર્તિ કરો :

فِيهَا الْحَبَّ.	(2)	حُجْرَةُ الْجُلُوسِ.	(1)
عَلَيْهِمُ الْبَصَائِعُ بُسْرُورٍ.	(4)	النَّسِيجُ بِالْمِقْصِ.	(3)
		كَثِيرًا لِلْحُصُولِ الْعِلْمِ.	(5)

3. અરબીમાં અનુવાદ કરો :

- (1) હે મોહસીન! સવારે ગૃહકાર્ય લખ.
- (2) હે છોકરાઓ! તમે બધા મેદાનમાં રમો.
- (3) હે રશીદ અને હમીદા! તમે બંને બજારમાંથી તરત જ પાછા ફરો.
- (4) હે આયેશા! અહીં બેસ.
- (5) હે છોકરીઓ! ગાણવેશ પહેરો અને નિશાળે જાઓ.

સમજૂતી

એવા કિયાપદો કે જે કોઈ કાર્ય કરવાની આજ્ઞા આપતા હોય તેમને અમ્ર (અર્થ) કહેવાય છે.

આજીવાર્થક વાક્યને બનાવતી વખતે બીજા પુરુષ એક વચનના સાઠા વર્તમાનકાળ (مُضَارِع) ના રૂપમાં શરૂઆતમાં આવેલ ‘ત’ કાઢી પહેલો અક્ષર જરૂર વાળો હોય તો તેની આગળ ‘’ મૂકવામાં આવે છે અને અંતિમ અક્ષરને પેશ (‘નું’) ને બદલે જરૂર (‘નું’) અપાય છે. જેમકે,

أَنْصُرْ تَضْرِبُ اِضْرِبْ عَوْرَثَيِّي تَنْصُرْ اِنْصِرْ

سادا ور्तमानकाण (مُضَارِع) مां سाकिन اکشar پछीnो اکشar پेश وाणो ہشے تو آشaaR

رپmān 'I' نے پेश لागشے انے جو ساکिन اکشar پছīnō اکشar جبर کے لئے وाणो ہشے تو بندے س्थितimān آشaaR رپmān 'I' نے لئے لागشے. جemکے،

اُدْخُلْ تَدْخُلْ عِبَرَثِي (آپ پeshanūn عداحرخو ہی.)

إِصْرِبْ تَضْرِبْ عِبَرَثِي اَنَّهُ اِسْمَعْ عِبَرَثِي (آپ جبर انے لئےna عداحرخو ہی.)

پھلā پुرپ اک وچننا آشaaR رپnے انتے 'ی' نوں عمهرو کرવाथی تے ناریجاتinū اک وچننū رپ بnے ہی. جemکے،

إِذْهَبِيْ أُكْتُبْ عِبَرَثِي اَنَّهُ اِذْهَبْ عِبَرَثِي

سادا ور्तमान کाण (مُضَارِع) ناریجاتi انے ناریجاتi دیوی وچننا رپo ناریجاتi بھلی وچننا رپ تے بmJ ناریجاتi پھلā پुرپ اک وچننا رپmān وپرایے ل 'ن' نو آشaaR رپmān لوپ کری دیواamā آاوے ہی. جemکے،

أُكْتُبَا تَكْتُبَانِ عِبَرَثِي اَنَّهُ اُكْتُبُوا تَكْتُبُونَ عِبَرَثِي اَنَّهُ اُكْتُبِيْ تَكْتُبِيْنَ عِبَرَثِي بnے.

سادا ور्तमान کाण (مُضَارِع) نی نیشانی 'ت' کا ڈیا پছīnō پھلā اکشar عپر جام (-) ن ہوی تو آشaaR رپ بnافتی وختے 'I' مکاتو نہی.

جemکے، ضَعْ عِبَرَثِي

آشaaR نا جودا جودا رپo نو کوٹو

جمع بھلی وچن	تشییہ دیوی وچن	واحد اک وچن	
إِسْمَعُوا تمے بحذا سانبھو	إِسْمَعا تمے بندے سانبھو	إِسْمَعْ ت سانبھ	مُذَكَّر ن. ۷۱.
إِسْمَعْنَ تمے بحذا سانبھو	إِسْمَعا تمے بندے سانبھو	إِسْمَعِي ت سانبھ	مُؤَنَّث ن. ۷۱.

قَالَ الْوَالِدُ لِوَلِدِهِ:

لَا تَنْهَضُ مِنَ النَّوْمِ مُتَّاخِرًا.

لَا تَغْفُلُ عَنْ بِرِّ الْوَالِدِينِ، وَلَا تَنْهَرُهُمَا.

لَا تَتَرُكُ فُرُوضَ الْمَدْرَسَةِ أَبَدًا.

قَالَتُ الْمَرْأَةُ لِبَنِيهَا:

لَا تَجْلِسِي فَوْقَ السَّقْفِ.

لَا تَسْخَطِي عَلَى أَخْتِكِ.

قَالَ الشَّيْخُ الْكَبِيرُ لِلْوَالِدِينِ:

لَا تَغْضِبَا عَلَى أَحَدٍ.

لَا تَقْرَبَا الْفَوَاحِشَ.

لَا تَكُسَّلَا عَنْ فَرَائِصِ الْبَيْتِ.

قَالَ رَئِيسُ الْجَامِعَةِ لِطَلَابِهِ:

لَا تَكُذِّبُوا أَبَدًا.

لَا تَضْحِكُوا عَلَى أَحَدٍ.

لَا تَمْزُحُوا فِيمَا يَبْيَكُمُ.

قَالَتِ الْخَضَارَةُ لِرَبَائِينَهَا:

لَا تَأْخُذُنَ الْخَضْرَاوَاتِ مِنْ هُنَا وَهُنَاكَ.

لَا تَنْزِلُنَ فِي ثَمَنِ الْخَضْرَاوَاتِ لِأَنَّهَا ثَمَنَتْ جِدًّا.

لَا تَطْلُبُنَ الطَّمَاطِمَ لِأَنَّهَا غَالِيَةٌ جِدًّا.

لَا تَغْفِلُ	تُوجِيش نહીં
لَا تَنْهَرُ	તાબેદારી
بِسْوَءٍ	લા ટગ્જલ્સ
રસ્તો/માર્ગ	તુ રમીશ નહીં
لَا تَسْخَطِ	નિત્ય/હંમેશા
لَا تَعْصِي	શિખُ الْكَبِيرُ
تમે બન્ને ગુસ્સે થશો નહીં	લા ટક્રબા
فَوَاحِشُ (અ.વ.) બુરી વાતો	તમે બન્ને આળસ કરશો નહીં
فَرَائِضُ الْبَيْتِ	આચાર્ય
તમે બધા હસશો નહીં	લા ટમ્રહુ
فِيمَا بَيْنَكُمْ	તમે બધા મશકરી કરશો નહીં
لَا تَطْلُبُنَ	શાકભાજ વેચનારી
હُنَا	હાસ્પ્રાઓથ
કિંમત	શાકભાજ
لَا تَحْزَنْ	હાનક ત્યાં
વિદ્યાર્થીઓ	ગાલીયી
طَلَابٌ	વાત
يَسَارٌ	જમાણ
لَا تَخْرُجَا	લાટુફ્રુવા
(અ.વ.) રાત્રિ (અ.વ.) લીલ	લા ટગ્જલ્સન
તમે બંને નિકળશો નહીં	તમે જોશો નહીં

1. નીચેના વાક્યોમાંથી નકારાર્થ રૂપોને રેખાંકિત કરો અને તેમની જાતિ તથા વચન દર્શાવો :

لَا تَغْفِلُ عَنْ بِرِّ الْوَالِدَيْنِ وَلَا تَنْهَرُ هُمَّا. (2) (1)

لَا تَضْحِكُوا عَلَى أَحَدٍ. (4) (3)

لَا تَطْلُبُنَ الطَّعَامَ لِأَنَّهُ غَالٍ. (5)

2. પાઠના આધારે નકારાર્થ રૂપો વડે નીચેની ખાતી જુયાઓની પૂર્તિ કરો:

فُرُوضَ الْمَدْرَسَةِ أَبَدًا. (2) (1) فِيمَا بَيْنَكُمْ.

الْفَوَاحِشَ. (4) (3) فِي الْطَّرِيقِ أَبَدًا.

الْخَضْرَاءُاتِ مِنْ هُنَا وَهُنَاكَ. (5)

3. નીચેના વાક્યોનો અરભીમાં અનુવાદ કરો :

(1) હે અહમદ! આ વાતથી દૃઃખી થઈશ નહીં.

(2) હે વિદ્યાર્થીઓ! તમારી જમણી અને ડાબી બાજુએ જોશો નહીં.

(3) હે ફાતિમા! તારી બહેનને મારીશ નહીં.

(4) તમે બંને રાત્રે ઘરની બાહ્ય નીકળશો નહીં.

(5) હે છોકરીઓ! તમે અહિંયાં ન બેસો.

4. નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો :

طَلَابٌ (1) (2) غَالٍ (3) بِرٌّ (4) ثَمَنٌ

5. નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો :

يَمِينٌ (1) (2) لَيْلٌ (3) رَخِيصٌ (4) شَابٌ

સમજૂતી

- (1) નકારાત્મક આજાર્થ રૂપ (نے) બનાવતી વખતે સાદા વર્તમાનકાળ (مضارع) ના બીજાપુરૂષના રૂપમાંથી 'ત' ને રહેવા દઈને તે રૂપની આગળ છે વધારી દેવામાં આવે છે અને તે રૂપના છેલ્લા અક્ષરને જરૂર આપવામાં આવે છે. જેમકે,

لَا تَسْمَعُ تَضْرِبٌ ઉપરથી અને **لَا تَتَضْرِبُ** ઉપરથી અને

- (2) આજાર્થ રૂપની જેમ નકારાત્મક રૂપમાં પણ સાદા વર્તમાનકાળ (مضارع) ના નરજાતિ અને નારીજાતિના દ્વિવયના રૂપો અને ન.જા.ના બહુવચનના રૂપો તેમજ નારીજાતિના પહેલાપુરૂષ એકવચનના રૂપમાં વપરાયેલ નું 'ન' નો લોપ કરી દેવામાં આવે છે. જેમકે,

لَا تَكْتُبَا ઉપરથી **تَكْتُبَانِ**

لَا تَكْتُبُوا ઉપરથી **تَكْتُبُونَ**

لَا تَكْتُبِي ઉપરથી **تَكْتُبِينَ**

- (3) નકારાત્મકના એકવચનના રૂપમાં અંતે ઈલલત અક્ષરો (WEAK LETTERS). એ.વ.ઇ. આવતા હોય તો લોપ કરી દેવાય છે. જેમકે,

لَا تَدْعُ ઉપરથી **تَدْعُوا**

لَا تَنْسِ ઉપરથી **تَنَسِّى**

નકારાત્મકના જુદાં જુદાં રૂપોનો કોઈઓ

(બહુવચન) જુમ	(દ્વિવચન) તશીય	(એકવચન) વાહદ	
لَا تَسْمُعُوا	لَا تَسْمَعاً	لَا تَسْمَعُ	ن.જા.કુ.
તમે બધા સાંભળશો નહીં	તમે બંને સાંભળશો નહીં	તુ સાંભળીશ નહીં	
لَا تَسْمَعُنَ	لَا تَسْمَعاً	لَا تَسْمَعِي	ના.જા.મુન્ઝ
તમે બધી સાંભળશો નહીં	તમે બંને સાંભળશો નહીં	તુ સાંભળીશ નહીં	

إِنَّ السَّمَاءَ عَالِيَّةٌ مُرْتَفَعَةٌ، وَهِيَ أَوْسَعُ مِنَ الْأَرْضِ، تَرَاهَا فِي كُلِّ مَكَانٍ، سَوَاءً كَانَ عَلَى سطحِ الْبَيْتِ فِي الْقُرْيَةِ أَوْ فِي الْبَلْدِ أَوْ فِي الْغَابَةِ أَوْ فِي الْبَحْرِ أَوْ عَلَى الْجِبَالِ، لَا عَمُودٌ لِلسَّمَاءِ تَقُومُ عَلَيْهِ، بَلْ هِيَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ خَلَقَهَا بِقُدْرَتِهِ، وَأَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ، فَالْأَرْضُ كَالْفِرَاشِ الْمَمْدُودِ، وَكَانَ السَّمَاءَ سَقْفًا مَرْفُوعًا، وَجَعَلَ فِي السَّمَاءِ نُجُومًا، بَعْضُهَا أَكْبَرُ مِنَ الشَّمْسِ، كَمَا أَنَّ الشَّمْسَ أَكْبَرُ مِنَ الْقَمَرِ، وَالشَّمْسُ أَكْبَرُ مِنَ الْأَرْضِ، فَلَمَّا سَمِعَ رَسَادُ هَذَا الْكَلَامَ مِنَ الْأُسْتَادِ قَالَ: هَلْ يُمْكِنُ لِي الصُّعُودُ إِلَى الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ وَالنُّجُومِ؟ فَأَجَابَ الْأُسْتَادُ قَائِلاً "أَمَا الشَّمْسُ فَلَا؟ لَأَنَّ الشَّمْسَ أَشَدُ حَرَّاً مِنَ النَّارِ الَّتِي تُوقِدُهَا أُمُّكَ فِي الْبَيْتِ، وَأَمَا الْقَمَرُ فَنَعَمْ؟ يُمْكِنُ الصُّعُودُ إِلَيْهِ،" فَقَالَ حُسَيْنٌ: نَعَمْ يَا أُسْتَادِي! قَدْ قَرَأْتُ فِي الْمَجَلَّةِ أَنَّ رَجُلًا صَعَدَ إِلَيْهِ وَأَقَامَ بِضُعْفَةِ أَيَّامٍ هُنَاكَ.

فَقَالَ أَحْمَدُ: لَيْتَ رَشَادًا صَعَدَ إِلَيْهِ، حَتَّى تَيَّقَنَ بِذَلِكَ.

فَقَالَ أُسْتَادُ: لَعَلَّ زَيْدًا يَصْعُدُ إِلَيْهِ إِذَا شَاءَ!

٢٦٤١٦

عَالِيَّةٌ	مُرْتَفَعَةٌ	بِلْدٌ
سَوَاءٌ	غَابَةٌ	بِرَاحَةٌ
بَحْرٌ	آيَةٌ	نِشَانٌ
الفِرَاشُ الْمَمْدُودُ	سَقْفٌ	پَارِسٌ
حَرٌّ	مَجَلَّةٌ	سَامِيَّةٌ
بِضُعْفَةٍ	شَبَّ	تِيَّانٌ
طَبِيبٌ	بَرْدٌ	ثَيَّانٌ
جَوَادٌ	حَافِلَةٌ	بَسَّ
قَطٌّ	نَاجِحٌ	بِلَادِيٌّ

સ્વાદ્યાય

1. નીચેના વાક્યોનો માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

إِنَّ الْبُرْدَ شَدِيدٌ.	(1)	إِنَّ السَّخْنَى حَبِيبٌ.	(2)
رَجُوتُ أَنَّ النَّتِيْجَةَ حَسَنَةً.	(3)	رَيْدَ بَخِيلٌ وَلَكِنَّ إِبْنَهَ جَوَادٌ.	(4)
لَعَلَّ الْحَافِلَةَ خَالِيَةً.	(5)	لَيْتَ رَشِيدًا عَالِمٌ.	(6)
كَأَنَّ الْقِطَّ أَسْدٌ.	(7)		

2. નીચે આપેલા વાક્યોનો અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) નિઃશંકખાલિદ મહેનતુવિદ્યાર્થીએ.	(2) કાશ! રાશિદ સફળ થઈ ગયો હોત.
(3) આશા છે કે રશાદ સફળ થશે.	(4) મને આનંદ છે કે જૈદ સફળ થયો.
(5) શિક્ષક પિતા સમાજ છે.	(6) તારા પ્રકાશિત દીપક જેવા છે.
(7) મહેમૂદ હોશિયાર છે, પણ તેનો ભાઈ નબળો છે.	

3. ખાલી જગ્યા પૂરો :

..... إِنَّ مَاءَ هَذَا الْحَوْضِ	(2)	..... كَأَنَّ الْبَدْرَ	(1)
..... عَلِمْتُ أَنَّ ..... مَحْمُودً.	(4)	..... لَعَلَّ هَذَا	(3)
..... يَسْرُنِي ..... نَاجِحٌ.	(6)	..... لَيْتَ ..... فِي بَيْتِي.	(5)

4. માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

لاَ خَيْرَ فِي الْجُهُدِ.	(2)	لاَ خَيْرَ فِي الْلَّعِبِ.	(1)
لاَ كِتَابَ فِي الدُّولَابِ.	(4)	لاَ أُسْتَادَ فِي الْمَدْرَسَةِ.	(3)
لاَ نُقْصَانَ فِي دَوَامِ الْقِرَاءَةِ.	(6)	لاَ فَائِدَةَ فِي إِضَاعَةِ الْوَقْتِ.	(5)

5. નીચે આપેલા વાક્યોનો અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) મેદાનમાં કોઈ છોકરો નથી.	(2) ઘરમાં કોઈ સ્ત્રી નથી.

- (3) બજરમાં કોઈ ગ્રાહક નથી.
(5) વર્ગખંડમાં કોઈ વિદ્યાર્થી નથી.

(4) હોજમાં જરાય પાણી નથી.

સમજૂતી

حروف مشبه بالفعل

اعراب بُنْتَهُو (١) خبر نے مبتداء پેશ અને بંનેનો અનુભાવ આપે છે.

- (1) السَّمَاءُ عَالِيَّةُ
(2) السَّقْفُ مَرْفُوعٌ

પરંતુ કેટલાક અનુભાવ આપે છે કે કોઈ કોઈ અનુભાવ નથી અને તેના (٢) ને બદલી નાંખે છે. કોઈ માત્ર અનુભાવ નથી અને (١) ને - (જબર) વડે બદલી નાંખે છે તો કોઈ અનુભાવ નથી અને (٢) ને - (જબર) વડે બદલી નાંખે છે એમને કહેવામાં આવે છે. જેમકે,

- (1) إِنَّ اللَّهَ قَدِيرٌ .
(2) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الشَّمْسَ أَكْبَرُ مِنَ الْأَرْضِ ؟
(3) لَيْتَ! رَشَاداً صَعِدَ إِلَيْهِ .
(4) لَعَلَّ زَيْدًا صَعِدَ إِلَيْهِ .
(5) كَانَ الْبُدْرَ شَمْسًا .
(6) هُولَاءِ تَلَامِيذُ، لِكِنْ ذَلِكَ الرَّجُلُ عَالِمٌ .

إِنْ، أَنْ، كَانَ، لِكِنْ، لَيْتَ، لَعَلَّ

ઉપરોક્ત તમામ શાબ્દોને حર્ફ મુશ્ભે બાબુનું કહેવામાં આવે છે. આ શાબ્દોને જબર (-) આપે છે અને પેશ (١) આપે છે તેમનું વિવરણ નીચે પ્રમાણે છે:

આ અને અનો અને અનુભાવ આપે છે. બંનેનો ઉપયોગ કોઈ વાત પર ભાર મૂકવા અને તે વાત પરથી શંકા દૂર કરવા માટે કરવામાં આવે છે. જેમકે,

- (1) إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
(2) إِعْلَمُ أَنَّ زَيْدًا عَالِمٌ

આ હેતુસર ઇન્ન વાક્યની શરૂઆતમાં આવે છે જ્યારે અનુભૂતિ વચ્ચે આવેછે, જે ઉપરના ઉદાહરણોમાં જોઈ શકાયછે.

પરંતુ અને તેના અન્ય રૂપો પછી ઇન્ન જ વાંચવામાં આવશે.

કَانَ નો અર્થ ‘જેવો’ થાય છે. તેનો ઉપયોગ એક વસ્તુને બીજી વસ્તુ જેવી દર્શાવવા માટે થાય છે.

જેમકે **كَانَ الْبَدْرُ شَمْسٌ**, પૂર્ણમનો ચાંદ, સૂર્ય જેવો છે.

લિત નો ઉપયોગ કોઈ વસ્તુની ઈચ્છા દર્શાવવા માટે કરવામાં આવે છે. આ વાત શક્ય હોય કે અશક્ય.

જેમકે,

(1) **لَيْتَ زَيْدًا عَالِمٌ**

(2) **لَيْتَ زَيْدًا بَدْرٌ**

લીલ નો ઉપયોગ કોઈ બાબતની આશા દર્શાવવા માટે થાય છે અને આશા માત્ર શક્ય બાબતની જ હોઈ

શકે, અશક્ય બાબતની નહીં. જેમકે,

(1) **لَعَلَّ زَيْدًا طَبِيبٌ**

(2) **لَعَلَّ زَيْدًا شَمْسٌ**

أَبْنَاءُ زَيْدٍ عَالِمُونَ, لَكِنَّ بِنْتَهُ لَيْسَتْ عَالِمَةً, لَكِنَّ નો ઉપયોગ શંકા દૂર કરવા માટે થાય છે. જેમકે, અને આશા માત્ર શક્ય બાબતની જ હોઈ

أَبْنَاءُ زَيْدٍ عَالِمُونَ ઉપરથી લાગતું હતું કે ઝૈદની દિકરી પણ આલિમા હશે પરંતુ તેવું ન હતું તે શંકા

લીલ થઈ થઈ.

حُرُوفٌ مُشَبَّهَةٌ بِالْفُعْلِ ને ને મંત્રાદિ ને ખબર અને ને આપે છે તે જ પ્રમાણોનું કાર્ય લા પણ કરે

છે જેને જેમકે,

(1) **لَا عَمُودٌ لِلْسَّمَاءِ** (આકાશને કોઈ સ્તંભ નથી.)

(2) **لَا رَجُلٌ فِي الدَّارِ** (ઘરમાં કોઈ માણસ નથી.)

(3) **لَا تِلْمِيذٌ فِي حُجْرَةِ الدَّرْسِ** (વર્ગખંડમાં કોઈ વિદ્યાર્થી નથી.)

كَانَ فِي قَرْيَةٍ مَلِكٌ ظَالِمٌ جَدًّا، وَكَانَ اسْمُ الْمَلِكِ جَالِدًا، وَكَانَ لَهُ وَزِيرٌ وَكَانَ اسْمُ هَذَا الْوَزِيرِ ذَكِيًّا، وَكَانَ هَذَا الْمَلِكُ جَاهِلًا، مَا قَرَأَ حَرْفًا، وَلِكِنَ الْوَزِيرَ كَانَ عَالِمًا، وَكَانَ الْوَزِيرُ نَاصِحًا لِلْمَلِكِ، وَكَذِلِكَ كَانَ نَاصِحًا لِلرَّعِيَّةِ، فَإِذَا أَرَادَ الْمَلِكُ أَنْ يَظْلِمَ أَحَدًا، وَعَلِمَ بِذَلِكَ هَذَا الْوَزِيرُ يَمْنَعُهُ بِحِيلَةٍ مِنَ الْحِيلَ.

وَكَانَ لِهَذَا الْمَلِكِ إِبْنٌ، وَكَانَ هَذَا الْإِبْنُ جَمِيلًا، كَانَ لَهُ رَغْبَةٌ فِي التَّعْلِيمِ وَكَانَ الْوَزِيرُ يَعْلَمُ ذَلِكَ، فَقَالَ لِلْمَلِكِ: إِبْنُكَ هَذَا صَالِحٌ، وَيَكُونُ لَهُ شَانٌ كَبِيرٌ إِذَا صَارَ عَالِمًا، فَقَالَ لَهُ الْمَلِكُ: فَكَيْفَ يَكُونُ إِبْنِي عَالِمًا، قَالَ الْوَزِيرُ: إِجْعَلْهُ عِنْدِي فَأُعَلِّمَهُ حَتَّى يَصِيرَ عَالِمًا. فَسَلَّمَ الْمَلِكُ إِبْنَهُ وَقَالَ لَهُ إِجْتَهَدْ فِي تَعْلِيمِهِ جُهْدًا بَالِغاً، فَلَا يَزَالُ الْوَزِيرُ مُبَايِلًا فِي تَعْلِيمِهِ حَتَّى صَارَ إِبْنُ الْمَلِكِ عَالِمًا كَبِيرًا، فَفَرَّحَ بِذَلِكَ الْمَلِكُ جَدًّا وَأَجَازَ الْوَزِيرَ جَائِزَةً كَبِيرَةً، فَاصْبَحَ غَنِيًّا كَبِيرًا، وَتَوَجَّ الْمَلِكُ إِبْنَهُ الْعَالِمَ تَاجَ الْمَلِكِ، فَصَارَ مَلِكًا كَبِيرًا.

وَبَلَغَ مُلْكُهُ فِي التَّرَفِهِ وَالرُّقُّى مَبْلَغاً عَالِيًّا، وَعَاشَ النَّاسُ فِي عِيشَةٍ طَيِّبَةٍ مَادَامُ الْمَلِكُ الْعَالِمُ حَيَا يُنَظِّمُ مُلْكَهُ عَادِلاً، وَلِكِنْ بَعْدَ مُدَّةٍ مَاتَ الْمَلِكُ الْعَالِمُ فِي لَيْلَةٍ مِنَ اللَّيَالِي، فَعَلِمَ بِهِ الرَّعِيَّةُ وَبَاتُوا مُتَائِسِفِينَ أَسْفًا جَدًّا، وَدَعَوْهُ اللَّهَ دُعَاءً صَالِحًا.

٢١٥٤١٦

ناصِحٌ

مَلِكٌ

حِيلَةٌ

رَعِيَّةٌ

لَا يَزَالُ

شَانٌ كَبِيرٌ

جَائِزَةٌ

أَجَازَ

سُوْبِمَيْ يَوْنَانِ	عَاشَ
لَدَائِحٌ حَرْبٌ	أَسْفَافاً
وَعْدٌ مَا شَاءَ	بَالِيدٌ
سَهْنَشَيْلٌ حَلِيلٌ	سَجَارٌ
فَرِحِينَ (ب.و.) (ب.و.) (م.س.ن)	

સ્વાધ્યાત્મ

1. નીચે આપેલા વાક્યોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો :

كَانَ الشَّيْخُ تِلْمِيذًا.	(1)	صَارَ الْجَاهِلُ عَالِمًا.	(2)
أَصْبَحَ زَيْدٌ نَّشِيطًا.	(3)	ظَلَّ الْعَالِمُ قَارِئًا.	(4)
بَاتَ بَكْرٌ سَامِرًا.	(5)	مَازَالَ النَّاسُ فَرِحِينٌ.	(6)

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબો નોટબુકમાં લખો :

- (1) لَبْيَوْ نَاقِصَةٌ أَفْعَالٌ.
- (2) كَانَ نَاقِصَةٌ أَفْعَالٌ شِنْ كَارِيَّ કરે છે?
- (3) كَانَ صَارَ نَاقِصَةٌ آنِ નો કયા અર્થમાં ઉપયોગ કરવામાં આવે છે?
- (4) لَيْسَ نَاقِصَةٌ નો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.
- (5) أَضْحَى نَاقِصَةٌ નો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો.

3. નીચેના વાક્યોનું અરભીમાં ભાષાંતર કરો :

(1) لَالِعُ سَتَّت مَهْنَتٌ كَرَتَوْ رَهْيَ.	(2) كَالِعُ مَهْنَتُ نَثِي.
(3) شَانِتِي દિવસભર વાંચતી રહી.	(4) شારદા રાતભર જાગતી રહી.
(5) جَيَانْ سُدِي પિતા બેઠા હતા ત્યાં સُદિ છોકરો ઉભો રહ્યો.	

સમજૂતી

(અફાલ નાચસે) ની સમજૂતી

ખર્બુની અને એને કહેવામાં આવે છે કે કોઈ મુંબિદા ને પોતાનું બનાવી એને અફાલ નાચસે ને – જબર (પેશ) આપે છે અને એને કહેવામાં આવે છે કે એને મુંબિદા ને ખર્બુની અફાલ નાચસે ને ખર્બુની અફાલ નાચસે ને એને કહેવામાં આવે છે અને એને મુંબિદા – (જબર) આપે છે.

અફાલ નાચસે કહેવામાં આવે છે : 17 લું તેમાના કેટલાક નીચે મુજબ છે :

ગાન	(1)	ચાર	(2)	સાર	(3)	આચિંધણ	(4)	અમ્સી	(5)	આચિંધણ	(6)
ઝલ્લ	(7)	બાટ	(8)	મારાલ	(9)	માફાતી	(10)	માબરાહ	(11)	લીસ	(12)
માન્ફક્ક	(13)	માડામ	(1)	કાન	(2)	રશીદ યુવાન	(3)	આચિંધણ	(4)	આચિંધણ	(5)

અફાલ નાચસે વિગત નીચે મુજબ છે :

(1) કાન : ભૂતકાળમાં સાથે કાયમ હતો તેવું દર્શાવવા માટે કાન નો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. જેમકે,

કાન રશીદ શાબાં રશીદ યુવાન હતો.

તેને કાન રાઇન્ડ કહેવામાં આવે છે.

(2) ચાર : એક સ્થિતિમાંથી બીજી સ્થિતિમાં લઈ જવા માટે ચાર નો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. જેમકે,

(1) ચાર રશીદ ઉલ્લંઘન થઈ ગયો.

(2) ચાર ટીફુલ શાબાં બાળક યુવાન થઈ ગયો.

(3) આ : ત્રણેય સવાર – સાંજ અને બપોર પહેલાનો સમય દર્શાવવા માટે આવે છે. જેમકે,

(1) આચિંધણ ર્જિલ નશિય્ટા સવારમાં માણસ સ્કૂર્ટિમય થયો.

(2) આચિંધણ લોલિદ્દ લાંબા બપોર પહેલાં ઇકરો રમતો હતો.

(3) આચિંધણ અમ્સી ગુંડા સાંજના સમયે મજૂર થાકેલો હતો.

કોઈક વખત નો ઉપયોગ ચાર નો અર્થ દર્શાવવા માટે પણ થાય છે. જેમકે,

أَصْبَحَ الْمَلِكُ حَلِيمًا રાજા સહનશીલ થઈ ગયો.

(4) **بَات، ظَلٌّ :** નો અર્થ દિવસ દરમિયાન કોઈ કામ કરવાનો થાય છે. જેમકે,

ظَلٌّ الطَّالِبُ قَارِئًا વિદ્યાર્થી આખો દિવસ વાંચતો રહ્યો.

નો અર્થ રાત્રિ દરમિયાન કોઈ કામ કરવાનો થાય છે. જેમકે,

بَاتُ الشَّيْخُ نَائِمًا વૃદ્ધ માણસ આખી રાત સૂઈ રહ્યો.

(5) **مَازَالَ، مَابَرَحَ، مَافَتَى، مَاનُفَكَ :**

ઉપરોક્ત ચારેય (કિયાપદો) ફુલ સતત થતી રહે તેમ દર્શાવવા માટે વપરાય છે. જેમકે,

(1) **مَازَالَ الطَّالِبُ مُجْتَهِداً فِي الْقِرَاءَةِ** વિદ્યાર્થી સતત વાંચવામાં લાગેલો રહ્યો.

(2) **مَابَرَحَ النَّجَارُ صَانِعًا لِلْكُرْسِيِّ** સુથાર સતત ખુરશી બનાવતો રહ્યો.

(3) **مَافَتَى الْعَالِمُ حَلِيمًا** વિદ્યાન સતત સહનશીલ રહ્યો.

(4) **مَاનُفَكَ زَيْدٌ لَا عِبَارًا** જૈદ સતત રમતો રહ્યો.

આ બધાના ભવિષ્યકાળના રૂપો પણ આવે છે અને તે પ્રમાણે અમલ કરે છે. આ ચારેયની સાથે કોઈ એક નકારવાચક શરૂદ અથવા કિયાપદનું હોવું જરૂરી છે.

(6) **مَادَامَ :** તે કિયાનું સાતત્ય દર્શાવે છે. જેમકે,

أَقْوُمُ مَادَامَ الْأُسْتَاذُ جَالِسًا જ્યાં સુધી શિક્ષક બેઠા હતા ત્યાં સુધી હું ઉભો રહ્યો.

(7) **لَيْسَ :** તે નકારાત્મક હોવાનું દર્શાવે છે. જેમકે,

لَيْسَ الْكَرِيمُ بَخِيَّلًا (1) સજ્જન માણસ કંજુસ નથી હોતો.

નિસના ભૂતકાળના રૂપો બને છે પરંતુ ભવિષ્યકાળ અને આજાર્થના રૂપો બનતા નથી.

- الْمُدْرِسُ: أَيْنَ تَدْهُبُ يَا سَلْمَانُ؟
- سَلْمَانُ: أَدْهُبُ إِلَى الْمُدِيرِ.
- الْمُدْرِسُ: مَا جَاءَ الْمُدِيرُ، أُوْشَكَ أَنْ يَجِيءَ.
- سَلْمَانُ: أَرْجُو أَنَّهُ سَيَجِيءُ بَعْدَ حَمْسِ دَقَائِقٍ.
- الْمُدْرِسُ: لَا تَخْرُجُ مِنَ الْفَصْلِ الْآنَ. إِذْهُبْ إِلَيْهِ بَعْدَ الدَّرْسِ.
- جُنِيدُ: يَا أُسْتَاذُ أَنَا طَالِبٌ جَدِيدٌ. أَيْنَ أَجْلِسُ؟ أَجْلِسُ هُنَا أَمَامَكَ؟
- الْمُدْرِسُ: لَا، لَا تَجْلِسْ هُنَا. هَذَا مَقْعُدُ هِشَامٍ وَهُوَ غَائِبُ الْيَوْمِ، لَأَنَّهُ مَرِيْضٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَشْفِيهِ فِي حُضُورِ وَيَجْلِسَ هُنَا.
- جُنِيدُ: أَخْدُ هَذِهِ الدَّفَاتِرَ يَا أُسْتَاذُ؟
- الْمُدْرِسُ: لَا، لَا تَأْخُذُهَا، هِيَ قَدِيمَةٌ، كَرْبُ الْمُدِيرِ يَجِيءُ بِجَدِيدَةٍ فَنَاخُذُهَا. يَا فَيْصلُ لَا تَكْتُبِ الْأَجْوَبَةِ بِالْقَلْمِ الْأَحْمَرِ، الْمُدْرِسُ هُوَ الَّذِي يَكْتُبُ بِالْقَلْمِ الْأَحْمَرِ.
- فَيْصلُ: اُنْظُرْ إِلَى هَذِهِ الْمَجَلَّةِ يَا أُسْتَاذُ. مَا أَجْمَلَهَا!
- الْمُدْرِسُ: لَا تَقْرَأُ الْمَجَالَاتِ، لَأَنَّ بَعْضَ الْمَجَالَاتِ مُضَلَّةٌ، فَاحْذَرْ مِنْهُنَّ، وَاقْرَأُ الْقُرْآنَ وَالْحَدِيثَ وَقِصَصَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْأُولَيَاءِ، عَسَى اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَكَ بِهَا.
- زَكَرِيَاً: افْتَحْ الْبَابَ يَا أُسْتَاذُ؟ يَكَادُ الْجَرَسُ يَرِنُّ.
- الْمُدْرِسُ: لَا. لَا تَفْتَحْ الْبَابَ الْآنَ.
- يُسِينُ: كَرْبُ الْأُسْتَاذُ الْأَخْرُ يَدْخُلُ، هَلْ افْتَحْ الْبَابَ لَهُ؟
- الْمُدْرِسُ: نَعَمُ. إِفْتَحْ الْبَابَ، وَاجْلِسُ مُطْمَثَنًا.
- سُفِيَّانُ: كَرْبُ الْهَوَاءُ أَنْ يَطِيبَ. مَا أَجْمَلَ هَذَا الْمَوْسِمَ، نُرِيدُ أَنْ نَخْرُجَ إِلَى الْمَيْدَانِ، فَاسْمَحْ لَنَا، عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْزِيَكَ.
- الْمُدْرِسُ: لَا، إِجْلِسُوا وَاكْتُبُوا وَاجْبَاتِ الْمَدْرَسَةِ.

મિનિટ ડીપીક્ચર	અલ્મુદીરુ
ડફાતર નોટબુકો ડફ્ટર (અ.વ.)	પાટલી મેનુ
જંગલી, બેલ મેળેજિન	માઝીન
વર્ગકાર્ય વાજબાનું	તમે રજા આપો
સ્વાધ્યાય	

1. નીચે આપેલા વાક્યોનું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કરો :

(1) عَسَى اللَّهُ أَنْ يَشْفِيَهُ . (2) كَادَ الْجَرَسُ يَرِنُ .

(3) جَعَلَ الْأُسْتَادُ يُدَرِّسُ . (4) شَرَعَ الْمَطَرُ يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ .

(5) كُرُبَ الْوَلْدُ يَيْكِي .

2. નીચે આપેલા વાક્યોનું અરભી બનાવો :

(1) વિદ્યાર્થીએ લખવાનું શરૂ કર્યું . (2) રાત્રે વરસાદ શરૂ થયો.

(3) શિક્ષકે બોર્ડ પર લખવાનું શરૂ કર્યું . (4) વાતાવરણ સરસ થવા લાગ્યું.

(5) તેણે નમાજ પછવાનું શરૂ કર્યું .

3. ઉપરોક્ત પાઠમાંથી અલગ અલગ કરો :

4. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માધ્યમની ભાષામાં લખો :

(1) أَفْعَالٌ مُّقَارِبَهُ كયા કયા છે?

(2) كَادَ شَا مાટે લગાડવામાં આવે છે?

(3) خبرٌ نَّيْ كُرُبَ (વિદેય) ઉપર આવે છે કે નહીં?

5. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂણી કરો :

..... كَادَ الْمَطَرُ ..... (1)

..... أُوشَكَ الْقِطَارُ ..... (3)

સમજૂતી

افعال مقاربه

નજુકપણું દર્શાવનારા કિયાપદો

عَسَىٰ كَادَ كَرُبَ أُوشَكَ جَعَلَ طِفْقَ أَخَذَ

આ કિયાપદોને કર્તા (مبتدا) ને વિધેય (خبر) ની નજુક લાવવા માટે વાપરવામાં આવે છે આ કિયાપદો કર્તાને પેશ અને વિધેય ને જબર આપે છે અને તેની વિધેય વર્તમાનકાળ, ભવિષ્યકાળ (مضارع) હોય છે.

(1) **عَسَىٰ** : આશા દર્શાવવા માટે વપરાય છે અને એના વિધેય સાથે મોટા ભાગો આવે છે જેમકે,

عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ جُنِيداً عَالِمًا

☆ **عَسَىٰ تَامَهُ** : પછી કર્તાની નથી આવતો તેના પછી સીધોજ અનુભૂતિ (أَن) ફુલ મૃદુની સાથે આવે છે.

(2) **كَادَ** : નો ઉપયોગ વિધેયને કર્તાની નજુક લાવવાનો છે અને તેના વિધેય સાથે કયારેક અનુભૂતિ અને કયારેક નથી આવતો. જેમકે, (يَكَادُ الْجَرْسَ يَرِنُونَ) અને (كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونُوا) અને કાર્યાલય (ગરીબી અધર્મ તરફ લઈ જઈ શકે છે)

(3) **كَرُبَ** : આ પણ વિધેયને કર્તાની નજુક લાવવા માટે આવે છે પણ તેના વિધેય સાથે અનુભૂતિ આવતો નથી. જેમકે, (كَرُبَ الشَّجْيَدُوبُ)

(4) **أُوشَكَ** : પણ ઉપરોક્ત અર્થમાં છે અને એના વિધેય સાથે જેમકે, (أُوشَكَ الْقِطَارُ أَنْ يَأْتِيَ)

(5) **جَعَلَ** - **طِفْقَ** - **أَخَذَ** : આ અર્થમાં વપરાય છે જેમકે, (جَعَلَ الطِّفْلُ يَسْكُنُ)

(طِفْقَ الْمُدَرِّسُ يُعَلِّمُ الدَّرْسَ) શિક્ષકે ભણાવવાનું શરૂ કરી દીધું (مનું પાઠ લખવાનું શરૂ કરી દીધું)

هَنَاكَ سُوقٌ كَبِيرٌ. يَقُومُ فِي كُلِّ أَسْبُوعٍ عَلَى ضَفَّتِي نَهْرِ سَابِرُ مَتِي. ذَاتَ مَرَّةٍ إِنِّي ذَهَبْتُ إِلَى هَذَا السُّوقِ، وَجَاءَ مَعِيَ خَالِدٌ وَمَحْمُودٌ، وَهُمَا طَالِبَاصِفَى. فَأَكْتَرَيْنَا مَرْكَبًا وَقَصَدْنَا هَذَا السُّوقَ، وَوَصَلْنَا إِلَيْهِ فِي أَسْرَعِ وَقْتٍ، فَإِذَا رَأَيْنَا وَلَدَيْ رَاشِدٍ الَّذِينِ كَانَا سَافَرَا مَعَنَا إِلَى دِهْلِي فِي الْعَامِ الْمَاضِي، فَنَادَيْتُهُمَا فَتَوَجَّهَا إِلَيَّ وَفَرِحَا وَبَشَا وَجَاءَ إِلَيَّ، فَرَحِبْتُهُمَا وَعَانَقْتُهُمَا، فَقَالَا لِي: يَا أَخِي! لِمَاذَا جِئْتَ وَتَشَرَّفْتَ إِلَى السُّوقِ؟“ قُلْتُ: ”جِئْتُ لِأَشْتَرِي بَعْضَ الْكُتُبِ الدَّرْسِيَّةِ وَالْمَجَالَاتِ الْأَسْبُوعِيَّةِ“ فَقَالَا: ”نَمْشِي أَيْضًا مَعَكَ“ فَدَخَلَ كُلُّ مِنَا فِي دَاخِلِ السُّوقِ وَتَوَجَّهْنَا إِلَى بَايِعِي الصُّحْفِ وَالْكُتُبِ، فَإِذَا وَجَدْنَا زِحَاماً شَدِيداً عَلَى دَكَاكِينِ الْكُتُبِ وَالْمَجَالَاتِ، الْأُولَادُ الصِّغَارُ مَعَ الْأُمَّهَاتِ يُحْدِقُونَ بَايِعِي الْكُتُبِ. فَهُنَّا يَطْلُبُ الْمِرْسَمُ، وَذَالِكَ يَشْتَرِي الْكُرَاسَةَ، وَهَذِهِ الْبِنْتُ الصَّغِيرَةُ تَشْتَرِي عُلْبَةَ الْلَّوْنِ، وَتُلْكَ تَأْخُذُ الْحَقِيقَيَّةَ، وَتَدْفَعُ الشَّمَنَ، فَرَجَعْنَا إِلَى نَاحِيَةِ أُخْرَى، فَوَجَدْنَا هَنَاكَ دُكَانَى الْمَلَابِسِ وَالْكُتُبِ مَفْتُوحَيْنِ، فَتَوَجَّهْنَا أَوْلَاءِ إِلَى دُكَانِ الْكُتُبِ، فَإِذَا مُدَرِّسُو كُلَّيْتَنَا وَاقْفُونَ هَنَاكَ وَيَشْتَرُونَ الْمَرَاجِعَ الْعَالِيَّةِ لِلْكُتُبِ الدَّرْسِيَّةِ، فَسَلَمْتُ عَلَى مُعَلِّمِنَا، وَأَخْبَرْتُ أَحَدَهُمْ بِغَرَضِي لِإِشْتَرَاءِ الْكُتُبِ، فَأَشَارَ عَلَى لِإِشْتَرَاءِ الْمَجَالَاتِ الْعَرَبِيَّةِ وَالِإنْكِلِزِيَّةِ، فَأَشْتَرَيْتُ أَنَا وَرَفِيقَيَا سَفَرِي الْمَجَالَاتِ الْعَرَبِيَّةِ وَالِإنْكِلِزِيَّةِ وَشَكَرْنَا لِمُدَرِّسِنَا شُكْرًا جَزِيلًا.

بَعْدِ الإِشْتَرَاءِ مِنَ الْمَجَالَاتِ قَالَ وَلَدَ رَاشِدٍ: ”الَّتَّمْشِي مَعَنَا إِلَى نَاحِيَةِ قَرِيبَةِ مِنَ السُّوقِ، لَآنَنَا نُرِيدُ أَن نَشْتَرِي مِرْوَحَةَ السَّقْفِ وَسَرِيرَى الْخَشَبِ؟“ فَاتَّفَقْنَا مَعْهُمَا وَقَصَدْنَا نَاحِيَةَ قَرِيبَةَ، فَرَأَيْنَا هُنَا دَكَاكِينَ مُتَنَوِّعَةً مُخْتَلِفةً، هَذَا دُكَانُ الْمِرْوَحَةِ، هَذَا دُكَانُ الشَّوْبِ، هَذَا دُكَانُ الْفَاكِهَانِيِّ، وَنَحْوُ ذَالِكَ مِنْ دَكَاكِينَ أُخْرَى فِي الْأَشْيَاءِ كُلِّهَا، فَتَقَدَّمَ وَلَدَ رَاشِدٍ إِلَى دُكَانِ الْمِرْوَحَةِ وَسَاوَمَا وَاشْتَرَيَا الْمِرْوَحَتَيْنِ بِالْفَى رُوبِيَّةٍ، ثُمَّ تَوَجَّهْنَا إِلَى الْمَطْعَمِ، وَأَفْطَرْنَا مِنَ الْحَلَاوَى وَالشَّايِ، وَتَوَاعَدْنَا إِلَى رُجُوعِ السُّوقِ فِي الْأَسْبُوعِ الْقَادِمِ، وَرَجَعْنَا إِلَى بُيُوتِنَا قَبْلَ الْمَسَاءِ.

ضَفَّةٌ	كِنَارَةٌ	اسْبُوعٌ	سَبْطًا
إِكْتَرِيْنَا	أَمْ بَاءَ كَرِيْ	مَرَّةٌ	أَمْ بَاءَ كَرِيْ
نَادِيْثُ	مِنْ بُوْمِ بَاءِيْ	عَامٌ	مِنْ بُوْمِ بَاءِيْ
رَحَبْتُ بِهِمَا	مِنْ بَانِنِيْ	بَشَّا	مِنْ بَانِنِيْ
الْمَجَالَاتُ الْأُسْبُوعِيَّةُ	سَاطِنَاتِيْ	عَانَقْتُهُمَا	نَبِيْ
يُحَدِّقُونَ	تَهْوِيْنِيْ	زِحَامٌ	بِيْ
عُلَيْهِ اللَّوْنُ	كَلَرِيْ	مُرْسَمٌ	پَنِسِلِ
نَاحِيَّةٌ	بَلِيزِيْ	تَدْفَعُ الشَّمَنَ	تَهْوِيْنِيْ
حَلْوَى	(ب.و.) مِيَادِيْ	سَاؤَمٌ	تَهْوِيْنِيْ
الْمَسَاءُ	سَانِجِيْ	تَوَاعَدْنَا	كَلِيزِيْ

سَوَادِيَّاَي

1. پاٹنا آدھارے نیچنما پرمنونما ڄواٻ آپو :

- (1) مَتَى يَقُومُ السُّوقُ الْكَبِيرُ؟
- (2) عَلَى أَىِّ ضَفَّةٍ يَقُومُ هَذَا السُّوقُ؟
- (3) لِمَاذَا جَاءَ وَلَدَ رَاشِدٍ إِلَى السُّوقِ؟
- (4) بِكَمْ ثَمَنٍ اِشْتَرَى وَلَدَ رَاشِدٍ الْمِرْوَحَتَيْنِ؟
- (5) عَلَى أَىِّ شَيْءٍ وَاعَدَ وَلَدَ رَاشِدٍ وَزْمَلَاهُ؟

2. نیچنما واکیو مامان آپېل نے مضاف کرو :

كِتَابُ رَاشِدٍ	وَلَدُ خَالِدٍ
حَقِيْبَةُ طَالِبٍ	كُرَاسَةُ مَحْمُودٍ
جَنَاحُ الْمِرْوَحَةِ	أُذُنُ رَجُلٍ

3. એકવચન ને નિયમિત બહુવચન (جمع سالم) માં ફેરવો :

مُمَرْضُ الْمُسْتَشْفِي	مُسْلِمُ الْهِنْدِ
تَاجِرُ الْبَلَدِ	بَائِعُ الشَّوْبِ
حَارِسُ الْحَقْلِ	وَارِثُ الْأَبِ

4. ખરાં અને ખોટાં વાક્યોને જુદા તારવો :

فَلَمَّا خَالَدٌ	كِتَابَانِ زَيْدٍ
جَالِسُونَ الْحَفْلِ	مِنْصَدَّتاً صَفِّ
ثُوبَانِ زَيْنَبَ	رَأَكُبُوا السَّفِينَةِ
حَافِظُوا الْقُرْآنِ	ذَا كِرُونَ اللَّهِ
	سَقْفَا الرُّوَاقِ

5. આપેલા વાક્યોનું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કરો :

- (1) إِنَّ بَائِعِي الصُّحْفِ يَذْهَبُونَ إِلَى الْحَارَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ فِي الصَّبَاحِ.
- (2) سَرَقَ حَامِدٌ كُرَّاسَتِيْ خَالِدٍ.
- (3) سَلَمْنَا عَلَى مُعَلِّمِي مَدْرَسَتِنَا.
- (4) جَاءَ رَئِيْسُ الْوُزَرَاءِ لِزِيَارَةِ مُسْلِمِي أَحْمَدَآبَادِ.
- (5) يُطِيعُ الطُّلَلَبُ حَارِسِي الْكُلِّيَّةِ.

مُضَافٌ، مُضَاقٌ إِلَيْهِ بِحَالَتِ تَشْيَةٍ

مضاف તે નામ છે જે નો સંબંધ અન્ય નામ સાથે જોડવામાં આવે છે.

જેમકે મોહમ્મદનું પુસ્તક. પુસ્તકનો સંબંધ મોહમ્મદની માલિકી દર્શાવે છે, તેથી “કાબ” મુજાફ અને “મُحَمَّد” મુજાફ ઈલયાહી છે. મુજાફનો એરાબ આમિલના (નામ અને કિયાપદ સાથે ઝબર, ઝેર અને પેશ આપનાર) બદલવાથી બદલાઈ જાય છે. આમિલ જો પેશ આપનાર હોય તો મુજાફ પેશ (૧) વાળો, ઝબર આપનાર હોય તો મુજાફ (૨) વાળો બને છે તથા આમિલ ઝેર આપનાર હોય તો મુજાફ (૩) વાળો હોય છે. જેમકે, મરૂઠ બોલ્ડ ર્ઝિદ, રાઈથ વલ્ડ ર્ઝિદ, જાએ વલ્ડ ર્ઝિદ

પહેલા ઉદાહરણમાં “وَلَدُ” કર્તા છે એટલે પેશવાળો છે, બીજા ઉદાહરણમાં “وَلَدَ” કર્મ છે તેથી તે ઝબરવાળો છે અને તૃજા ઉદાહરણમાં “وَلَدِ” ના પહેલા આમિલ ઝેર આપનાર છે તેથી તે ઝેરવાળો બને છે. એ પણ યાદ રાખવું જરૂરી છે કે મુજાફ તનવીન, નૂતે તસ્નિયા અને નૂતે જમાથી હંમેશા ખાલી રાખેલા હોય છે. તેથી તસ્નિયા અને જમા સાલિમના નૂતાન “ن” ઈજાફત વખતે લોપ થઈ જાય છે. જેમકે, વલ્ડાન વલ્ડાન ર્ઝિદ, વલ્ડાન ર્ઝિદ જાએ વલ્ડ ર્ઝિદ, રાઈથ વલ્ડ ર્ઝિદ, મરૂઠ બોલ્ડ ર્ઝિદ તસ્નિયાની ઈજફત કરવાથી નૂતનો લોપ થયો, એજ રીતે બહુવચનના નૂતનો પણ લોપ થઈ જાય છે. જેમકે, “مُسْلِمُونَ” ત્રણોય ઉદાહરણમાં રાઈના ઇલી મુસ્લિમી હેન્ડ, ચામ મુસ્લિમુઓ હેન્ડ બહુવચનના રૂપમાં છે પણ એની ઈજાફત “હેન્ડ” ની તરફ કરવામાં આવી છે તેથી નૂતનો લોપ થઈ ગયો છે.

الْأَسْتَاذُ: لِمَاذَا تَخَلَّفَ يَاسَاجِدُ عَنِ الْحِصَةِ الْأُولَى؟

سَاجِدٌ: كُنْتُ أَطَالِعُ جَرِيَّةً يَوْمِيَّةً، فَأَشْغَلَتِنِي أَبْنَاءُ طَارِئَةٍ بِشَانِ إِشْتِبَا كَاتِ عَنِيفَةَ دَامِيَّةَ بَيْنَ الْمُتَمَرِّدِينَ وَقُوَّاتِ الْحُكُومَةِ فِي بَعْضِ الْوِلاَيَاتِ.

الْأَسْتَاذُ: هَذِهِ الْأَوْضَاعُ خَطِرَةٌ، فَهَلْ تَغْلِبُ الْحُكُومَةَ عَلَى الْأَوْضَاعِ؟

سَاجِدٌ: لَمْ يَتِمَ التَّغْلِبُ عَلَى تِلْكَ الْأَوْضَاعِ إِلَى الْآنِ، وَيُقَدِّرُ الصُّحْفِيُّونَ أَنَّ هَذِهِ الْمُنَاؤَشَاتِ تَطْوُلُ إِلَى أَسْبُوعٍ، لَأَنَّ الْمُتَمَرِّدِينَ مُتَسَلِّلُونَ، وَعِنْدُهُمُ الرَّصَاصَاتُ كَثِيرَةٌ وَالْقَذَافُ مُهْلَكَةٌ وَالْقَنَابِلُ شَدِيدَةُ الْإِنْفِجَارِ، وَفِي جَانِبِ آخَرَ تُوَاجِهُهُمُ الْفُوَاتُ الْحُكُومَيَّةُ مُسَلَّحةً بِالسَّيَارَاتِ الْمُدَرَّعَةِ قَادِفَةً اللَّهَبِ.

شَنَكُرُ: (طَالِبٌ آخَر) كَيْفَ يَفْقِدُ الْإِنْسَانُ صَبَرًا، وَيَضْرِبُ عُنْقَ أَخِيهِ الْإِنْسَانِ مِثْلِهِ؟

الْأَسْتَاذُ: يُصْبِحُ الْإِنْسَانُ أَحْيَانًا أَخْطَرُ مِنَ الْحَيَاةِ وَالْعَقْرَبِ الْلَّتَيْنِ لَا تَلَدَّعَانِ مَخْلُوقًا بِالتَّخْطِيطِ وَالْمُؤَامِرَاتِ، فَالْإِنْسَانُ لَا يَتَرَدَّدُ عَنِ إِسْتِخْدَامِ الغَازِ الْمَسْمُومِ أَوْ أَيِّ نُوْعٍ مِنَ الْأَسْلِحةِ الْكِيمِيَاوِيَّةِ وَالنَّوَوِيَّةِ لِإِرَاقَةِ الدِّمَاءِ الْإِنْسَانِيَّةِ.

سَاجِدٌ: قَدْ يَضْطَرُ الْإِنْسَانُ إِلَى الدِّفاعِ عَنْ نَفْسِهِ أَوْ وَطَنِهِ، فَهُوَ يَسْتَخْدِمُ الْأَسْلِحةَ الْقَاتِلَةَ بِشَقِّ النَّفْسِ، أَلَا يَجُوزُ هَذَا يَا أَسْتَاذًا؟

الْأَسْتَاذُ: كَلَامُكَ مَضِبُوطٌ، إِنَّ الدِّفاعَ عَنِ النَّفْسِ وَالْوَطَنِ فَرِيْضَةٌ عَلَى كُلِّ مُوَاطِنِ، وَلَكِنَّ الْحَرْبَ لَا غُرَاضٍ مَادِيَّةٍ أَوْ ذَاتِيَّةٍ لِإِشْبَاعِ الْهَوَى وَالْأَنَانِيَّةِ مَكْرُوْهَةٌ، لَا يَغْفِرُهُ الزَّمَانُ وَأَهْلُهُ أَبْدًا، وَالْوَاقِعُ أَنَّ هَذِهِ الْحُرُوبُ سَوَاءُ كَانَتْ أَهْلِيَّةً أَوْ عَالَمِيَّةَ تُسَبِّبُ خَسَارَةً فَادِحَةً فِي النُّفُوسِ وَالْمُمْتَلَكَاتِ، فَالْأَحْسَنُ تَجْنِبُ الْحُرُوبِ وَإِيْجَادُ حَلٍ لِلْقَضَائِيَّا الْعَوِيْضَةِ عَنْ طَرِيقِ الْمُفَاوَضَاتِ السِّلْمِيَّةِ وَالْحِوارِ الْحَكِيمِ بَدْلًا عَنِ إِسْتِخْدَامِ الدَّبَابَاتِ الثَّقِيلَةِ.

شَنَكُرُ: وَلِذَا فَإِنَّنِي أُرِيدُ الْإِنْضِمامَ إِلَى الْجَيْشِ الْهِنْدِيِّ يَا أَسْتَاذِي.

الْأَسْتَاذُ: وَفَقَكَ اللَّهُ، وَسَدَ دُخْطَاكَ، وَرَقَّاكَ إِلَى الْمَنَاصِبِ الْعُسْكَرِيَّةِ الْعُلَيَا.

شَنْكُرُ: شُكْرًا لَكَ يَاسِيَّدِي، وَأَتَضَرَّعُ إِلَى الْمُوْلَى الْعَلِيِّ الْقَدِيرِ أَنْ يُوْفِقَنِي لِلْإِرْتِقاءِ إِلَى الرُّتْبِ
الْعَسْكِرِيَّةِ الْعُلِيَا فِي سَبِيلِ بَنَاءِ الْوَطَنِ وَخِدْمَةِ الْإِنْسَانِيَّةِ جَمِيعَهُ.
الأُسْتَاذُ: مُوْفَقٌ لَكَ، وَلَكَ حُبِّي وَتَقْدِيرِي.

૩૧૫૬થી

મને કામમાં (લગાડી) પરોવી દીધો અશુલ્લત્તિ
અથડામણ ઇસ્ટિબાકાથ અથડામણ
રાજ્યાથ રાજ્યાથ
અનુમાન કરે છે યુચ્ચર
ઉન્નિવેફ્ફે સખત
અપાજ્જપી અલ્મનાવશાથ
કાઢાનું (એ.વ.એ.) બોમબર વિમાનો કાઢાનું
(ભયંકર) તીવ્ર ધડકાકો શદ્દિદ્દી ઇન્ફિગાર
અંગારા ઓગાળવા કાઢાનું કાઢાનું
સાચ્ચ હીન્દી
લાલ્ડેગાન તે બંને ડંખ મારતા નથી
પડયનું અમોારાથ
એરી વાયુ ગારી ગારી મુસ્સુમુમ
વહેડાવવનું ઇરાફ્ફે
કાનું મને બિશ્ચિ નફ્સ
લાલચ સંતોષવી ઇશ્ચાનું હોવા
અહુરુબ આહેલીયાં હુણું
માલ-મિલકત મુંહાનું મુંહાનું
ભરતી થવનું ઇન્સ્ચેમાન
તને આગળ વધારે ર્ફાક

જરિદ્દો યોજીમીઠ દૈનિક વર્તમાનપણ
આકસ્મિક સમાચાર અન્ના ટારન્ટેથ
વિદ્રોહીઓ અનુમતિઓ અનુમતિઓ
દામીયાળ અનુમતિઓ અનુમતિઓ
પત્રકારો અનુમતિઓ અનુમતિઓ
રચાચાસ અનુમતિઓ અનુમતિઓ
કુન્બાલ બોમબર (એ.વ.એ.) કુન્બાલ
હથિયાર બંધ ગાડીઓ સાથી
યુનાવે છે ગુમાવે
વીઠી ઉત્ત્ર વીઠી
થોજના અનુમતિઓ
ઉપયોગમાં લેવું ઉપયોગમાં લેવું
આધિવક ન્યોગીયી
યાચ્ચત્તું અનિયાચ્ચાનું
દુશબંધ અનુમતિઓ
ઘમંડ, અનુકાર અનુમતિઓ
ભારે નુકસાન અનુમતિઓ
જટિલ સમસ્યાઓ અનુમતિઓ
તને સફળતા આપે અનુમતિઓ
સદ્દાખ્તાક અનુમતિઓ
આર્થાત પ્રાર્થના કરું અનુમતિઓ
અટ્રસ્ટ નું અનુમતિઓ

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ પાઠના આધારે આપો :

لِمَذَا تَأْخَرَ سَاجِدٌ عَنِ الْحِصَّةِ الْأُولَى؟	(1)
هَلْ تَغْلَبَتِ الْحُكُومَةُ عَلَى الْأَوْضَاعِ إِلَى الْآنِ؟	(2)
بِأَيِّ شَيْءٍ الْمُتَمَرِّدُونَ مُتَسَلِّحُونَ؟	(3)
مَنْ هُوَ الَّذِي قَابَلَ الْمُتَمَرِّدِينَ؟	(4)
هَلْ يَجُوزُ لِلإِنْسَانِ أَنْ يُدَافِعَ عَنْ نَفْسِهِ وَوَطْنِهِ؟	(5)

2. નીચે આપેલા મુજબદા માટે યોગ્ય ખબર લાવો :

الشَّوَارِعُ (3)	الْمَقَاصِدُ (2)	الْمَسَاجِدُ (1)
الْفُرْشُ (6)	الْجُدْرَانُ (5)	اللَّائِلِي (4)
الْمَفَاتِيحُ (9)	الْبُيُوتُ (8)	الْأَقْلَامُ (7)

3. નીચે આપેલા મવસૂફ માટે યોગ્ય સિફત લાવો :

الْأَسْلِحةُ (3)	الصَّوَارِيخُ (2)	الطَّائِرَاتُ (1)
الْمَنَادِلُ (6)	الدَّبَابَاتُ (5)	الْقُوَّاتُ (4)
الْجَرَائِدُ (9)	الْأَكْوَابُ (8)	الْأَثْوَابُ (7)

4. નીચે આપેલા ઈસ્મે ઈશારહની સામે યોગ્ય ગેર જવીલ ઉકૂલ મુશારૂન ઈલાખી જોડો :

هِذِهِ (3)	هِذِهِ (2)	هِذِهِ (1)
تِلْكَ (6)	تِلْكَ (5)	تِلْكَ (4)

5. નીચે આપેલા શાબ્દોને કર્તા બનાવીને યોગ્ય ટિક્યાપ્ટ મૂકો :

..... (1) الْمَجَالِسُ ..... (3) الْأَبْنِيَةُ	..... (2) الْأَكْوَابُ ..... (4) الْأَنْبَاءُ .....
..... (5) الْحُرُوبُ ..... (6) الْأَوْضَاعُ	..... (7) الْأَنْوَارُ ..... (8) الْأَرْهَارُ .....

6. નીચે આપેલા વાક્યોનો અરભી ભાષામાં અનુવાદ કરો :

- (1) આ શાળાઓ નવી છે. (2) નવાં પુસ્તકો મારી પાસે છે.
(3) ઊંચા વૃક્ષો પડી ગયાં. (4) પર્વતો ઊંચા છે.
(5) નવી ઘડીયાળો મોંધી છે.

સમજૃતી

મુખ્યાં જ્યારે ગેર જવીલ ઉકૂલ “غَيْرُ ذُو الْعُقُولِ” નું બહુવચન હોય ત્યારે ખબર નારીજાતિ એકવચનમાં આવે. જેમકે,

السَّرَّائِيرُ صَغِيرَةٌ،   الْأَبُوابُ طَوِيلَةٌ،   الْنَّوَافِذُ مَفْتُوحَةٌ،

☆ માસ્ફુફ (જ્યારે ગેર જવીલ ઉકૂલ “غَيْرُ ذُو الْعُقُولِ”) મોચોફ નારીજાતિ એકવચનમાં આવે. જેમકે,

الْمَيَادِينُ الْوَاسِعَةُ،   الْمَرَاوِيُّونَ الْمُتَحَرِّكَةُ،   الْمَصَابِيحُ الْمُنَوَّرَةُ

☆ મશારુન ઈલાયિ (જ્યારે ગેર જવીલ ઉકૂલ “غَيْرُ ذُو الْعُقُولِ”) મશાર ઈલે નારીજાતિ એકવચન આવશે. જેમકે,

هَذِهِ كَرَاسِيٌّ،   هَذِهِ قَلَانِسُ،   هَذِهِ كُتُبٌ،

☆ કર્તા જ્યારે ગેર જવીલ ઉકૂલ “غَيْرُ ذُو الْعُقُولِ” ફાયાપદ નારીજાતિ એકવચન આવશે. જેમકે,

إِنْقَلَعَتِ الْأَشْجَارُ،   إِنْفَجَرَتِ الْفَنَابِلُ،   إِنْهَدَمَتِ الْأَبْنِيَةُ

નોંધ: નારીજાતિના રૂપમાં ગણાય છે તેથી તેની સાથે લાગતાં કોઈ પણ રૂપ નારીજાતિના રૂપમાં આવશે.

(1) إِشْتَرَىتِ الْكُتُبَ الَّتِي عَلَى الطَّاولَةِ،   (2) لِمَنْ هَذِهِ الْأَقْلَامُ؟ هِي لِزَيْدٍ.

كَانَ أَمَامَ بَيْتِ عَبَّاسٍ حَدِيقَةً فِيهَا أَنْواعُ الشَّجَرِ وَالنَّبَاتِ، قَالَ لَهُ أَبُوهُ عُمَرُ مَرَّةً فِي يَوْمٍ عُطْلَةً: هَلْ رَأَيْتَ يَا عَبَّاسُ حَدِيقَةَ الدَّارِ؟

قَالَ عَبَّاسُ: كَيْفَ لَا يَأْبِي! وَهِيَ حَدِيقَةُ دَارِنَا، الْعَبْرُ فِيهَا كُلَّ يَوْمٍ وَأَتَرَدَّ إِلَيْهَا صَبَاحَ مَسَاءً. قَالَ عُمَرُ: مَا أَظْلَكَ رَأَيْتَهَا، فَتَعَالَ مَعِي نَتَمَشُ فِي الْحَدِيقَةِ وَنَدْرُسُ النَّبَاتَ، فَإِنَّهُ مِنْ عَجَائِبِ خَلْقِ اللَّهِ، وَكِتَابٌ يَجِدُ أَنْ تُطَالِعَهُ.

خَرَجَ عُمَرُ وَعَبَّاسٌ إِلَى الْحَدِيقَةِ، فَرَأَى عَبَّاسُ الْبُسْتَانِيَّ يُصْلِحُ قِطْعَةً مِنَ الْأَرْضِ، وَيَنْحِي الْحَجَرَ وَالْخَزْفَ، وَيَقْلِعُ الْحَشَائِشَ وَالْأَعْشَابَ، فَسَأَلَ عَبَّاسٌ عَنْ ذَلِكَ.

قَالَ عُمَرُ: الرَّجُلُ يُصْلِحُ الْأَرْضَ وَيَهْيِئُهَا لِغَرْسِ الْأَشْجَارِ، فَإِذَا بَقِيَتِ الْأَحْجَارُ وَالْخَزْفُ لَمْ يُثْبِتِ الْفَسِيلُ فِي الْأَرْضِ، وَلَمْ تَمْتَدِ جُذُورُهُ فِي بَاطِنِ الْأَرْضِ، وَإِذَا بَقِيَتِ هَذِهِ الْحَشَائِشُ الشَّيْطَانِيَّةُ إِمْتَصَّتِ غِذَاءُ الْفَسِيلِ، وَالْبُسْتَانِيُّ يَحْرُثُ الْأَرْضَ كَمَا يَحْرُثُ الْفَلَاحُ الْحَقْلَ، وَيُلْقِي فِيهَا السَّمَادَ وَيَسْقِيَهَا كُلَّ يَوْمٍ، حَتَّى تُصْبِحُ الْأَرْضُ رِخْوَةً كَرِيمَةً، تَقْبَلُ كُلَّ يُلْقَى فِيهَا.

ثُمَّ يَغْرِسُ الْفَسَائِلَ فِي مَكَانٍ تَصِلُ إِلَيْهِ الشَّمْسُ كُلَّ يَوْمٍ.

هُنَا قَاطِعَةُ عَبَّاسٍ وَقَالَ: وَهُلْ يَحْتَاجُ النَّبَاتُ إِلَى الشَّمْسِ؟

قَالَ عُمَرُ: نَعَمْ يَا عَبَّاسُ! فَالنَّبَاتُ مُحْتَاجٌ إِلَى الشَّمْسِ وَالْهَوَاءِ وَالْمَاءِ.

وَاسْتَمَرَّ عُمَرُ فِي حَدِيشَتِهِ، ثُمَّ يَغْرِسُ الْفَسَائِلَ فِي صَفٍّ وَيَتَرُكُ بَيْنَ فَسِيلَيْنِ فُسْحَةً، يُمْكِنُ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا أَنْ يَمْتَدِ فِيهَا، وَلَا يُضَاقُ بَعْضُهَا بَعْضًا.

وَيَحْسُنُ أَنْ تَكُونَ الْفَسَائِلُ اتْرَابًا فِي سِنٍ وَاحِدَةٍ وَإِذَا كَانَتْ ذَاتُ أَزْهَارٍ فَلَا زَهَارِهَا مِيعَادٌ

وَاحِدٌ، لِيَتَمَّ جَمَالُ كُلِّ صَفٍّ مِنْ صُفُوفِهَا.

وَلَا يَسْتَرِيحُ الْبُسْتَانِيُّ بَعْدَ ذَلِكَ، بَلْ يَسْهُرُ عَلَى هَذَا الْفَسَائِلَ، فَلَا يَزَالُ يَسْقِيَهَا مَرَّةً أُوْ مَرَّتَيْنِ

كُلَّ يَوْمٍ، وَيَقْلِعُ الْحَشَائِشَ، وَيَعْزِقُ الْأَرْضَ حَوْلَهَا، فَيَجْعَلُ بَاطِنَهَا ظَاهِرَهَا.

هُنَا فَرَغَ الْبُسْتَانِيُّ مِنْ إِصْلَاحِ الْأَرْضِ وَذَهَبَ يَنْقُلُ فَسِيلًا، فَتَبَعَهُ عُمَرُ وَعَبَّاسُ، وَوَقَفا بِجَانِيهِ.

વનસ્પતિ નાચ	જસ્મ શરીર
અંતર-જવર કરું છું (અ.વ.)	અન્વાઉ પ્રકાર (અ.વ.)
અમે અભ્યાસ કરીએ છીએ ન્ડર્રુસ	ન્ટમ્શ આપણો ફરીએ
તે એક બાજુએ કરે છું યિન્હીનું	માળી બુસ્ટાની
તે ઉખાડે છે યેચુલું	હ્રષ્ટ કંકરી
અશ્વબ લીલાં ધાસ (અ.વ.)	હશાશ ધાસ હશિયશ (અ.વ.)
રોપણી ગ્રુસ	યીહીસી તે તૈયાર કરે છું
તે વધે છે ત્મટ્ટ	રોપાઓ ફસીલ
તેણે ચૂસ્યું ઇમ્ટચ્સ્ટ	જુદ્દુર (અ.વ.) મૂળીયા (અ.વ.)
ખાતર સ્માડ	યુલ્કી તે નાંખે છે
તે વૃદ્ધિ પામ્યુનામ	નરમ રહ્ખો
અંતર ફુસ્હા	સ્ત્રીમ તે લાગોલો રહે છે
તે ઉજાગરો કરે છું યેસ્હેર	અન્તાબા સમવયસ્યક ત્રબ (અ.વ.)
	યેગું તે ખોટે છે

સ્વાધ્યાય

1. નીચે આપેલા વાક્યોનો માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) الْبُسْتَانِيُّ يَقْلُعُ الْحَشَائِشُ. (2) الْبَبَاثُ مِنْ عَجَائِبِ خَلْقِ اللَّهِ.

(3) هُوَ يَتُرُكُ الْفُسْحَةَ بَيْنَ فَسِيلَيْنِ. (4) تَعَالَ مَعِيْ نَتَمَشْ فِي الْحَدِيقَةِ.

2. નીચે આપેલા વાક્યોનો અરભીમાં અનુવાદ કરો :

(1) ઘરના આંગણામાં એક બળીયો છે.	(2) અમે તેમાં રોપાઓ વાવીએ છીએ.
(3) ફૂલો ચોકકસ સમયગાળામાં ખીલે છે.	(4) શું રોપાઓને તડકાની જરૂર હોય છે?
(5) માળી તે રોપાઓને દરરોજ પાણી પીવડાવે છે.	

3. શાળાના બગીચામાં ઉગાડેલા વૃક્ષો, રોપાઓની યાદી બનાવી શિક્ષકની મદદથી તેમના અરભી નામો લખો :

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ અરભીમાં લખો :

- (1) أَيْنَ كَانَتِ الْحَدِيقَةُ؟
إِلَى أَيْنَ خَرَجَ عُمَرُ وَعَبَّاسُ؟ (2)
- (3) مَنْ يُلْقِي السَّمَادَ فِي النَّبَاتِ؟
هَلْ يَحْتَاجُ النَّبَاتُ إِلَى الشَّمْسِ؟ (4)
- (5) لِمَذَا يَسْهُرُ الْبُسْتَانِيُّ؟

5. નીચે આપેલી ખાલી જગ્યાઓ પૂર્ણ કરો :

- (1) وَ ..... حَدِيقَةُ دَارَنَا.
فَرَأَى ..... الْبُسْتَانِيُّ.
- (3) لِلَّازْهَارِ ..... وَاحِدٌ.
فَإِنَّهُ مِنْ ..... خَلْقِ اللَّهِ.

6. નીચે આપેલા વાક્યો ઉપર યોગ્ય લગાડો :

- (1) الْبُسْتَانِيُّ يَصْلِحُ قَطْعَةً مِنَ الْأَرْضِ.
- (2) قَالَ لَهُ أَبُوهُ عَمْرٌ مَرَّةً فِي يَوْمٍ عَطْلَةً.
- (3) خَرَجَ عُمَرُ وَعَبَّاسٌ إِلَى الْحَدِيقَةِ.
- (4) وَلَا يَسْتَرِيحُ الْبُسْتَانِيُّ بَعْدَ ذَلِكَ.
- (5) أَلْعَبَ فِيهَا كُلَّ يَوْمٍ.

حَفَرَ الْبُسْتَانِيُّ الْأَرْضَ حَوْلَ الْفَسِيلِ بِإِحْتِرَاسٍ، كَانَهُ يَخَافُ شَيْئًا، فَسَأَلَ عَبَّاسُ وَالدَّهُ عَنْ ذَلِكَ، وَقَالَ: لِمَاذَا يَتَوَانَى الْبُسْتَانِيُّ فِي شُغْلِهِ، وَلَا يُعْجِلُ؟

قَالَ عُمَرُ: هُوَ يَخَافُ أَنْ يَقْطَعَ بَعْضَ الْجُذُورِ فَيَضُرُّ بِالْفَسِيلِ، وَرُبَّمَا يَمُوتُ، لَأَنَّ الْجُذُورَ لَا زِمْةٌ لِلشَّجَرَةِ وَبِهَا حَيَاتُهَا.

قَالَ عَبَّاسُ: وَمَا فَائِدَةُ الْجُذُورِ وَمَا شُغْلُهَا حَتَّى لَا تَحْيَا الشَّجَرَةُ بِغَيْرِهَا؟

قَالَ عُمَرُ: النَّبَاتُ إِنَّمَا يَثْبُتُ فِي الْأَرْضِ بِالْجُذُورِ، فَهِيَ الَّتِي تَمْتَصُ الْعِذَاءَ مِنَ الْأَرْضِ. أَلَا تَرَاهَا مُمْتَدَدَةً مُتَشَعِّبَةً فِي بَاطِنِ الْأَرْضِ؟

عَبَّاسُ: وَمَا هِيَ الْأَجْزَاءُ الْلَّازِمَةُ لِلنَّبَاتِ غَيْرُ الْجُذُورِ؟

قَالَ عُمَرُ: مِنَ الْأَعْضَاءِ الْلَّازِمَةِ لِلنَّبَاتِ السَّاقُ، وَهُوَ الْجُزْءُ الْبَارِزُ عَلَى الْأَرْضِ، وَهُوَ الَّذِي يَحْمِلُ الْفُرُوعَ وَالْأَوْرَاقَ، وَيَسِيلُ فِيهِ غِذَاءُ الشَّجَرَةِ، وَيَنْتَقِلُ إِلَى أَجْزَائِهَا.

وَالْأُخْرُ الْلَّازِمُ لِلنَّبَاتِ الْأَوْرَاقُ وَبِهَا يَتَنَفَّسُ النَّبَاتُ، وَيَأْخُذُ مِنَ الْهَوَاءِ مَا يُصْلُحُ بِهِ حَيَاتُهُ.

وَهَذِهِ الْثَّلَاثَةُ: الْجُذُورُ، وَالسَّاقُ، وَالْأَوْرَاقُ، هِيَ أَعْضَاءُ النَّبَاتِ الْلَّازِمَةُ لِحَيَاتِهِ وَنُمُوهُ، وَيَكُفِيُكَ يَا عَبَّاسُ! هَذَا الدُّرْسُ الْأُولُّ عَنِ النَّبَاتِ.

قَالَ عَبَّاسُ: عَجَابًا يَا أَبِي! مَا كُنْتُ أَعْرِفُ مِنْ قَبْلُ أَنَّ النَّبَاتَ جِسْمٌ حَتَّى نَامَ، لَهُ تَرْكِيبٌ دَقِيقٌ.

قَالَ عُمَرُ: وَكَذِلِكَ كُلُّ شَيْءٍ، فَإِذَا دَرَسْتَهُ كِتَابًا تَعَجَّبُ مِنْ صُنْعِ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ، وَعَرَفْتَ أَنَّ فِي كُلِّ شَيْءٍ آيَةً لِلَّهِ، وَفِي ذَلِكَ يَقُولُ الشَّاعِرُ:

وَلِلَّهِ فِي كُلِّ تَحْرِيَكَةٍ وَفِي كُلِّ تَسْكِينَةٍ شَاهِدٌ

تَدْلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ وَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ آيَةٌ

٢١٥٤١٦

إِحْتِرَاسٌ ٣٦٥
مُمْتَدَّةٌ

حَفَرَ أَوْدَادُ بَلْدَةٍ
تَمْتَصُّ قَعْدَهُ

نِيشَانِي آئِيہُ	مُتَشَعِّبَةٌ
سَاقٌ	أَجْزَاءٌ
نَامٌ	الْجُزْءُ الْبَارِزُ
ذِيقٌ	صُنْعٌ

સ્વાધ્યાય

1. નીચે આપેલા વાક્યોનો માદ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

الْجُذُورُ، وَالسَّاقُ، وَالْأُرَاقُ، هِيَ أَعْضَاءُ النَّبَاتِ الْلَّازِمَةُ لِحَيَاةِ وَنُمُوهِ. (1)

قَالَ عَبَّاسٌ : عَجَابًا يَا أَبِي ! مَا كُنْتُ أَعْرِفُ مِنْ قَبْلٍ أَنَّ النَّبَاتَ جِسْمٌ حَىٰ نَامٌ، لَهُ تَرْكِيبٌ دَقِيقٌ . (2)

حَفَرَ الْبُسْتَانِيُّ الْأَرْضَ حَوْلَ الْفَسِيلِ بِإِحْتِرَاسٍ . (3)

هُوَ يَخَافُ أَنْ يَقْطَعَ بَعْضَ الْجُذُورِ . (4)

وَلَلَّهِ فِي كُلِّ تَحْرِيْكَةٍ = وَفِي كُلِّ تَسْكِينَةٍ شَاهِدٌ . (5)

2. નીચે આપેલ વાક્યોનો અરભીમાં અનુવાદ કરો :

(1) આ સાર્વજનિક બગીચો છે. (2) બગીચામાં જાત-જાતનાં ફૂલો છે.

(3) પેલો ગુલાબનો છોડ છે. (4) શું તમારી શાળામાં બગીચો છે?

(5) માળી બગીચાની સફાઈ કરે છે.

3. નીચે આપેલ બહુવચનના રૂપોને અરભી એક વચનમાં લખો :

أَعْضَاءُ (3) جُذُورٌ (2) هُمْ (1)

شُرَاعَةٌ (6) أُرَاقٌ (5) أَجْزَاءٌ (4)

4. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબો અરભીમાં લખો :

مَاذَا يَفْعَلُ الْبُسْتَانِيُّ ؟ (2) مَاذَا يَفْعَلُ الْأَجْزَاءُ الْلَّازِمَةُ لِلنَّبَاتِ ؟ (1)

كَيْفَ لَوْنُ الْوَرْدِ ؟ (4) مَنْ يُصْلِحُ الْأَرْضَ ؟ (3)

مَاذَا قَالَ عَبَّاسٌ لِأَبِيهِ ؟ (5)

5. નીચે આપેલ રૂપો પરથી આજાર્થના રૂપો બનાવો :

تَسْأَلُ (2) تَقْطَعُ (3) تَحَافُ (4) تَمُوتُ (1)

تَصْنَعُ (7) تَأْخُذُ (6) تَفْوُلُ (5)

خَيْرُ الْخَصَالِ الْأَدَبُ	شَرُّ الْمَقَالِ الْكَذْبُ
وَالْجُودُ سِرْ صَالِحٌ	الْبُخْلُ عَيْبٌ فَاضِحٌ
وَالْعَجْبُ دَاءُ قَاتِلٌ	الْعَقْلُ قَاضٍ عَادِلٌ
وَالْمَالُ ظِلٌّ زَائِلٌ	الْعُمُرُ ضَيْفٌ رَاحِلٌ
إِنَّ الْبَخِيلَ لَا يُحَبُّ	الْبِرُّ لِلْحُبِّ سَبَبٌ
مِنْ كَرَمِ الْأَعْرَاقِ	طَهَارَةُ الْأَخْلَاقِ
وَالْغَدْرُ شَرُّ شِيمَةٍ	الْكَذْبُ وَالنَّمِيمَةُ
لَا سِيَّمَا السُّرُورِ	تَأَنَّ فِي الْأُمُورِ
مِنْ حَذَرِ الْفَوَاتِ	وَاعْجَلْ إِلَى الْخَيْرَاتِ
مَالَكَ غَيْرُ نَفْسِكَ	
لَا تَكُ عَنْهَا مُمْسِكًا	

૨૧૫૬।૪

الْكَذْبُ	شَرُّ الْمَقَالِ
الْأَدَبُ	سُؤُثِي ખરાબવાત
عَيْبٌ فَاضِحٌ	خَيْرُ الْخَصَالِ
سِرْ صَالِحٌ	સૌથી સારી ટેં
دَاءُ قَاتِلٌ	الْبُخْلُ
ضَيْفٌ رَاحِلٌ	الْجُودُ
الْبِرُّ	سખાવત/ઉદારતા
ظِلٌّ زَائِلٌ	قَاضٍ عَادِلٌ
كૂચ કરનાર મહેમાન	دَاءُ قَاتِلٌ
ભલાઈ	ظِلٌّ زَائِلٌ

كَرْمُ الْأَعْرَاقِ	طَهَارَةُ الْأَخْلَاقِ	سَانِسْكَارِنِيَّةٌ
الْغَدْرُ	النَّمِيمَةُ	نِيمَةٌ
تَأَنَّ فِي الْأُمُورِ	شَرُّ شِيمَةٍ	شَرُّ شِيمَةٍ
إِعْجَلُ	لَا سِيَّمَا	لَا سِيَّمَا
مِنْ حَدَرِ الْفَوَاتِ	سُرُورُ عَانِنْ	سُرُورُ عَانِنْ
غَيْرُ نَفِسِكَ	مَالِكُ شَعْنَ	مَالِكُ شَعْنَ
	مُمْسِكُ	مُمْسِكُ

સ્વાદ્યાય

1. વિરોધી શબ્દો લખો :

شُرُّ، بُخْلُ، عَيْبُ، دَاءُ، ظِلُّ، فَاضِحُ، كَذِبُ،

2. નીચેની પંક્તિઓનો માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) خَيْرُ الْخِصَالِ الْأَدْبُ   (2) الْعُمُرُ ضَيْفُ رَاحِلُ

(3) أَبْرُ لِلْحِبِ سَبَبُ   (4) الْعُجْبُ دَاءُ قَاتِلُ

3. યોગ્ય જોડકા બનાવો :

ظِلُّ زَائِلٌ	شُرُّ المَقَالِ
ضَيْفُ رَاحِلٌ	خَيْرُ الْخِصَالِ
سِتْرُ صَالِحٌ	الْبُخْلُ
عَيْبُ فَاضِحٌ	وَالْجُودُ
الْكَذِبُ	الْعُمُرُ
الْأَدْبُ	الْمَالُ

4. ખાલી જગ્યા પૂર્ણ કરો :

..... **الْبُخْلُ** ..... فَاضِحٌ، وَالْجُودُ سِترٌ ..... (1)

..... **الْعَقْلُ** قَاضٍ عَادِلٌ، وَالْعُجْبُ ..... (2)

..... **الْعُمُرُ** ..... ، وَالْمَالُ ظِلٌّ زَائِلٌ ..... (3)

..... **الْبِرُّ لِلْحُبِّ** ..... إِنَّ لَا يُحِبُّ ..... (4)

..... وَاعْجَلُ إِلَيِّ ..... مِنْ حَدَرٍ ..... (5)

5. યોગ્ય વિકદણ પસંદ કરીને જવાબ લખો :

(1) ..... **الْعُجْبُ دَاءٌ**

(a) **عَادِلٌ**

(b) **قَاتِلٌ**

(c) **رَاحِلٌ**

(d) **زَائِلٌ**

(2) નીચેના પૈકી કયો દુર્ભાગ્ય છે?

(a) **الْأَدَبُ**

(b) **الْبِرُّ**

(c) **الْجُودُ**

(d) **الْكَذِبُ**

(3) નીચેનો વિરોધી શાબુદ્દ આપો.

(a) **الْجُودُ**

(b) **الصِّدقُ**

(c) **الْبِرُّ**

(d) **الْخَيْرُ**

وَلَيْسَ فِيهِ طَرَبٌ	الْحَبْسُ لَيْسَ مَذْهَبٌ
وَإِنْ يَكُنْ مِنْ ذَهَبٍ	فَلَسْتُ أَرْضَى قَفَصًا
وَالْعَيْشُ فِيهَا مَطْلَبٌ	غَابَاتُ رَبِّيْ غَایَتِيْ
وَرَاقَ فِيهَا مَشْرَبٌ	قَدْ طَابَ فِيهَا مَطْعَمٌ
مِنْ مَاءِ نَبْعِ أَعْذَبٍ	أَذَهَبُ فِيهَا أَسْتَقِيْ
فَالْحَبْسُ لَيْسَ مَذْهَبٌ	أَصْدَحُ فِيهَا مُطْلَقاً

٦٥٤١٢

الْحَبْسُ	الطَّائِرُ
طَرَبِي	مَذْهَبِي
قَفَصٌ	أَرْضَى
غَابَةٌ (ب.و.) (أ.و.) (د.و.)	سَوْنٌ
عَيْشٌ	غَایَةٌ
مُطْلَقاً	مَطْلَبٌ
مَطْعَمٌ	طَابٌ
مَشْرَبٌ	آهَلَادَك
نَبْعٌ	أَسْتَقِيْ
أَصْدَحُ	مَيْدَنٌ/مَدْعَرٌ

સ્વાદ્યાય

1. નીચે આપેલા શરૂદોના સમાનાર્�ી શરૂદો લખો :

مَطْلُبٌ (3) طَرَبٌ (2) قَفَصٌ (1)

طَعَامٌ (6) مَذْهَبٌ (5) غَابَةٌ (4)

2. નીચે આપેલી કાવ્ય પંક્તિઓ પૂર્ણ કરો :

..... الْحَبْسُ لَيْسَ مَذْهَبٌ ..... (1)

..... وَإِنْ يَكُنْ مِنْ ذَهَبٍ ..... (2)

..... غَابَاتُ رَبِّيْ غَایَتِيْ ..... (3)

3. નીચે આપેલ પંક્તિઓનો માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

أَذْهَبُ فِيهَا أَسْتَقِيْ = مِنْ مَاءِ نَبْعِ أَعْذَابٍ ..... (1)

أَصْدَحُ فِيهَا مُطْلَقاً = فَالْحَبْسُ لَيْسَ مَذْهَبٌ ..... (2)

4. શિક્ષકની મદદથી અન્ય બે કવિતાઓ અરબી ભાષામાં લખો :

5. કોઈ પણ પાંચ પદ્ધીઓના નામો અરબીમાં લખો :

فِيهِ تَنَامٌ دَائِمًا	إِنَّ الْفِرَاشَ النَّاعِمَا
نَمْ أَمِنَّا نَمْ أَمِنَا	نَمْ يَا حَبِيبِي سَالِمَا
مَعَهُ الْعَنَاءُ وَالْتَّعَبُ	رَاحَ النَّهَارُ وَاحْتَجَبُ
نَمْ أَمِنَّا نَمْ أَمِنَا	وَاللَّيْلُ بِالْأَمْنِ اقْتَرَبُ
فِي حِفْظِ مَوْلَانَا الصَّمَدُ	بَاتَتْ عَصَافِيرُ الْغَرَدِ
نَمْ فِي حِمَاهُ أَمِنَا	مَنْ لَيْسَ يَغْفُلُ عَنْ أَحَدٍ
مِنْ كُلِّ ضَيْمٍ أَوْ كَدْرٍ	نَمْ أَمِنَّا حَتَّى السَّحَرُ
	نَمْ فِي حِمَاهُ بَارِي البَشَرُ
	نَمْ فِي حِمَاهُ أَمِنَا

૧૦૬૧૪

نَمْ	فِي سُورَةٍ ૪١	پથારી	فِرَاشٌ
رَاحَ	તે પસાર થયો	અમِنَا	શાંતિથી
نَمْ نَاعِمٌ	નરમ	થાકુલીએ	عَنَاءٌ
إِحْتَجَبُ	તે અદશ્ય થઈ ગયો	سَالِمَا	سُરક્ષિત
حِمَاهُ	તેની રક્ષામાં	عَصَافِيرُ	ચકલીઓ
كَدْرٌ	પરેશાની	ضَيْمٌ	અત્યાચાર
بَشَرٌ	માનવી	بَارِي	સર્જનહાર

સ્વાધ્યાય

1. નીચેના આપેલા શબ્દોના વિરોધી શબ્દો લખો :

تَعْبُ	(4)	حَبِيبٌ	(3)	سَاحِرٌ	(2)	لَيْلٌ	(1)
		ذَالِكَ	(7)	خَالِقٌ	(6)	سَالِمٌ	(5)

2. યોગ્ય જોડકા બનાવો :

فِي حِفْظِ مَوْلَانَا الصَّمَدْ	إِنَّ الْفِرَاشَ النَّاعِمَا
فِي هِتَامِ دَائِمَا	نَمُّ أَمِنَا حَتَّى السَّاحِرُ
مِنْ كُلِّ ضَيْمٍ أَوْ كَدْرٍ	نَمُّ فِي حِمَى بَارِي الْبَشَرُ
نَمُّ فِي حِمَاهٍ أَمِنَا	بَاتَتْ عَصَافِيرُ الْغَرَد

3. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો :

(1) નો અર્થ લખો.

- (a) પોપડ   (b) કાગડો   (c) ચકલીઓ   (d) બિલાડી

(2) સવાર માટે અરબી શબ્દ આપો.

- (a) سَاحِرٌ   (b) لَيْلٌ   (c) نَهَارٌ   (d) مَسَاءٌ

(3) નો અર્થ લખો.

- (a) શિક્ષક   (b) લેખક   (c) માર્ગદર્શક   (d) માનવીનો સર્જનહાર

(4) નું બહુવયન લખો.

- (a) لَيْلَةٌ   (b) لَيَالٍ   (c) لَيَالٌ   (d) એક પણ નહીં

4. તરનિમે લિલ કવિતા કંઠસ્થ કરો :

5. નીચે આપેલા શબ્દોના બહુવયન લખો :

تِلْكَ	(3)	مَاءٌ	(2)	رَبٌ	(1)
		عُصْفُورٌ	(5)	مَدْهَبٌ	(4)

